

Piatra Craiului

Revistă trimestrială de actualitate, cultură și tradiții

Editată de către Cenaclul
"Mihail Lungianu" Rucăr, Muscel

An 5 Nr. 8-9 (21-22) / 2018-2019

Rucăr, Muscel

Piatra Craiului

**Revistă trimestrială de actualitate,
cultură și tradiții.**

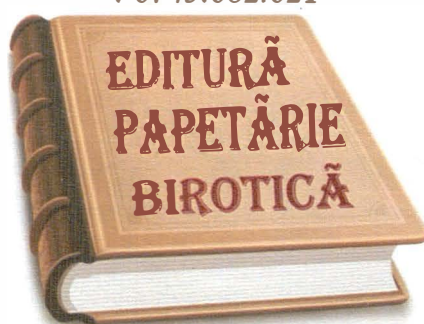
**Editată de către Cenaclul
„Mihail Lungianu”**

Editura Larisa

2019

**TIPOGRAFIA
S.C. GIG S.R.L.
EDITURA LARISA**

*B.dul. Ion Mihalache, Nr.119
Tel /Fax: 0248/533.454
: 0745.082.021*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Cenacul „Mihail Lungianu”

Anul 5, Nr. 8-9 (21-22) / 2018-2019

Câmpulung Muscel – 2019

**ISSN 2247-1553
ISSN-L 2247-1553
Editura LARISA**

EROUL, FECIOARA ȘI TEMPLUL

Eroul venise de la luptă împreună cu prietenii lui. Au debarcat din corabie pe țărmul unei insule grecești, obosiți, răniți, împușcați dar victorioși. Se împrăștiaseră prin sat, își găsiseră gazdă pe la săteni, și după câteva zile începuseră să se adune seara la foc, să petreacă, să povestească, și mai ales să se bucure de dragostea fetelor.

Într-o seară EL se hotărâ să meargă la templul care era situat pe o colină lângă sat, să-i mulțumească Zeiței pentru că-l ajutase în toate momentele grele ale luptei.

Era întuneric, se vedeau doar torțele aprinse și statuia zeiței. Trecu printre coloanele masive de marmură și intră în templu. Era pustiu, dar această liniște îi făcea bine. Depuse ofrandele pregătite, și apoi îngemunche și începu să se roage. Când să plece, văzu în fața lui, o preoteasă-fecioară, care-l privea cu zâmbet blând. Era îmbrăcată într-o haină albă, subțire, largă, iar părul negru, niciodată tuns, care-i ajungea până la genunchi, era prins simplu în partea de sus cu un lanț subțire de aur.

- *N-am vrut să te tulbur, zise EA.*
- *Nici eu să zăbovesc prea mult spuse EL.*
- *Vino oricând spuse EA, sunt aici, te aștept.*

Iar în clipa aceea au înțeles amândoi. Totul.

Prietenii îl chemau în fiecare seară la petreceri, dar El nu mai avea timp decât pentru templu și preoteasă. Ei râdeau și ziceau:

- *S-a îndrăgostit de zeiță.*
- *Ea e rece, și e din piatră, mai bine ar veni la fetele astea mândre dacă-i trebuie dragoste.*

În cea de-a noua seară, El îi spuse.

- Haide, e totul pregătit. Vom fugi, știu un loc unde vom fi în siguranță, și am un corăbier de încredere, care ne va duce acolo.

- Dar ști bine, zise EA, că dacă facem asta, ne așteaptă pe amândoi, dezonoarea și moartea. Iar zeii ce vor zice ?

- Și zeii iubesc muritoare, și zeițele iubesc muritori, și toți suferă din dragoste, spuse EL.

DAR DRAGOSTEA ESTE PESTE ZEII ȘI PESTE OAMENI.

EA îl învălui în părul ei negru, și haina ei albă, astfel încât în penumbra templului păreau o singură ființă. Iar Zeița, părea că se bucură, și că nu mai era doar o simplă statuie de piatră rece..

S-au urcat în corabie și au plecat. Au privit pentru ultima oară țărmul, și templul...să nu-l uite niciodată.

- *Cum vom ști că am făcut bine ce facem, zise EA.*
- *Ne vor da zeii un semn, zise EL. Dar trebuie să avem răbdare. Nu va veni imediat.*

Peste ani stăteau amândoi, în curtea casei. Fetița dormea în casă, iar băiatul se juca în nisip, pe malul mării.

- Tată uite ce am găsit, zise el...și-i aduse un ornament de bronz al unei armuri..Amândoi, au văzut pe piesa în formă de romb, un lup și o lebădă.

- A venit semnul, zise EL. A durat ceva vreme, dar zeii s-au ținut de cuvânt.

EA nu zise nimic...doar î-l luă de mână, și-l învălui în părul ei cel negru, niciodată tuns...

Cuvântător din alt veac..prof. Tudor Vlad

INTERVIU CU MAESTRUL EMERIT PROF. GAVRIIL PRUNOIU

-Partea a IV a -

„De ce unii cântăreți sunt mari ? Pentru că știu să înflorească orice sunet!”

T.V. În calitate de profesor amintiți câteva din talentele pe care le-ați îndrumat, și care sunt astăzi artiști consacrați, câțiva dintre cei pe care i-ați lansat și care vă datorează cariera:

G.P. Mulți, mulți copii am buni! Eu am fost și profesor de muzică la Liceul „Dinu Lipatti” din București, dar și la Universitatea „Hyperion” unde era rector Geo Saizescu, și aici au venit toți interpreții mari din țară, care nu aveau facultate: pot să dau exemplu pe Niculina Stoican; mi-a plăcut foarte mult de Mariana Anghel, am mai avut și o studentă de mare valoare, care mi-a plăcut foarte mult de ea, Valeria Peter-Predescu, nu lipsea niciodată de la mine de la cursuri, și a învățat foarte mult de la mine. Am avut elevi din toate zonele folclorice ale țării, și din Ardeal și din Moldova. Iară a fost care mi-a plăcut de ea, și cânta foarte frumos, Margareta Clipa.

Dintre elevi, cel mai bun și cel mai ascultător a fost Ionuț Dolănescu, dar nu că era băiatul lui Dolănescu, eu l-am băgat în școală, eu l-am dus la Conservator, eu l-am dus și la radio. În clasa a IX-a când a venit la mine, i-am dat să cânte un cântec de-al lui taică-său: „Câte țări sunt pe lume” și nu mi-a plăcut cum l-a cântat, că i-am și zis: „păi măi tu nu cânti nici cum cântă taică-tău”, că aici vroiam să ajung-„De ce unii cântăreți sunt mari ? Pentru că știu să înflorească orice sunet” - și să-l coasă așa cum cos rucărencele dumneavoastră pe maramă, să știe să ornameze toate sunetele.

Dau exemplu pe Maria Lătărețu, Maria Tănase, Lucreția Ciobanu și câte și mai câte, nu numai că au avut cântece bune, dar au știut și ce să facă cu sunetul. Le-am spus elevilor mei: cântecul vă dă un nume, așa au avut cântăreții noștri mari-cântece și apoi au avut și inteligență. Trebuie să ai și gândire, ca să crezi.

T.V. Deci este un permanent act de creație !

G.P. Da, așa este! La mine la oră, dacă veniți

să vedeți, le spun și despre tehnică, și despre respirație, și despre impostăție, dar naturale, nu ca la operă, pentru că am avut ocazia să am de-a face cu interpreți de muzică populară, dar care cântau în manieră Bel Canto...și n-au făcut mare lucru.

T.V. Și atunci practic se duce acel element de autenticitate...

G.P. S-a dus frumusețea...Eu am avut un profesor la Conservator, Mircea Buciu se numea, mare valoare, și am avut noroc că-i plăcea muzica populară, dar el cânta în manieră Bel Canto. Și i-am arătat eu cum se cântă țărănește, și mi-a zis.. „da, mă, ai dreptate, dar eu nu mai pot să cânt așa, cântă tu populară așa cum trebuie”.

Am avut de-a face cu profesori grozavi, am avut o profesoară Ana Armășescu, care tot așa m-a îndemnat, tehnică și mai ales respirație, pentru că cine știe să respire bine știe să și cânte bine. Asta trebuie să aplicăm și noi la orice cântăreț.

va urma

**prof. Tudor Vlad
Rucăr, Muscel**

INTERVIU CU BOGDAN LUNGIANU

PARTEA a IV-a

T.V. Credeți că un cenacul literar, o asociație culturală și o acțiune pentru ridicarea culturală a unei zone este o chestiune de succes în primul rând și de viitor în al doilea rând ?

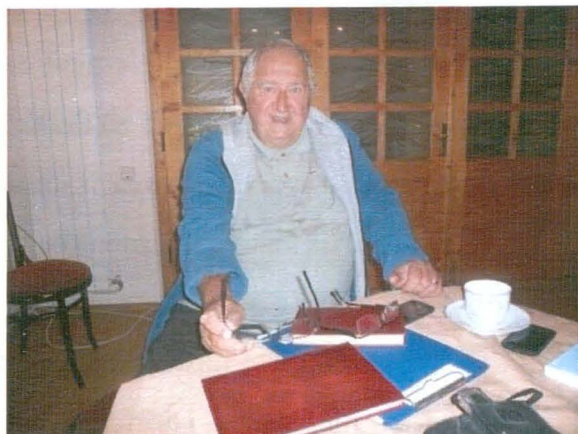
B.L. Ști ce mi se pare mie foarte frumos? modul cum ați început voi!

(Cornel Stoian) - Dacă vreți să ne spuneți - că știți cel mai bine - ce s-a întâmplat cu opera scriitorului rucărean Mihail Lungianu, operă aflată la Biblioteca Comunală Rucăr, după venirea comuniștilor?

B.L. Ceea ce știu este că bunicul de fiecare dată când apărea o carte de-a lui, mă trimitea cu cărți și la Biblioteca Națională, sau la Biblioteca Pentru Toți, pentru că Șora care-i scria prefața sau Vârgolici, erau niște oameni cu niște funcții mari politice, și erau șefi de edituri. În

același timp știu sigur că bunicul trimitea la bi-teci din țară și din Rucăr unde știa că este toată opera lui completă. Spre ne-

norocul nostru, scriitorul Mihail Lungianu, împreună cu alți 40 de scriitori, dintre care unii au fost bătuți, alții au fost închiși, alții au fost maltratați, pentru atitudinea lor împotriva comunismului. Au primit ordin cei de la Rucăr, cine era la conducerea Căminului Cultural, să scoată toate cărțile și să le dea foc. O mare crimă-spirituală - să dai foc la cultură, îți dai seama. Terceanu a distrus toată ra scriitorului Mihail anu... sărăcind cultura... toată. Am iubit foarte mult Rucărul ăsta, pentru că mi-a dat ceea ce nu mi-a dat nici un colț din România.

Eu cred așa, că drumul pe care l-ați luat dumneavoastră este mai mult decât frumos, chiar mă gândeam dacă am mai putea să scriem despre cineva așa...se putea scrie și despre Mușatescu, și faptul că ați reușit ca niște oameni să fie așa de pătrunși și să preluați această acțiune și să mergeți mai departe, eu zic că este o chestie cu totul și cu totul deosebită și să vă dea Dumnezeu putere să mergeți mai departe, iar eu o să caut să fac tot ce pot să vă ajut. Felicitări pentru tot ce ați făcut!

**Prof. Tudor Vlad și
Ec. Cornel Stoian
Rucăr, Muscel**

NUNTA ANULUI ÎN MUSCEL

Purtătorii tradiției se recunosc față de ceilalți oameni printr-un element care ar trece neobservat la o primă vedere, și anume acela că ei transpun cumva tradiția în toată ființa lor și în toate evenimentele importante din viața lor.

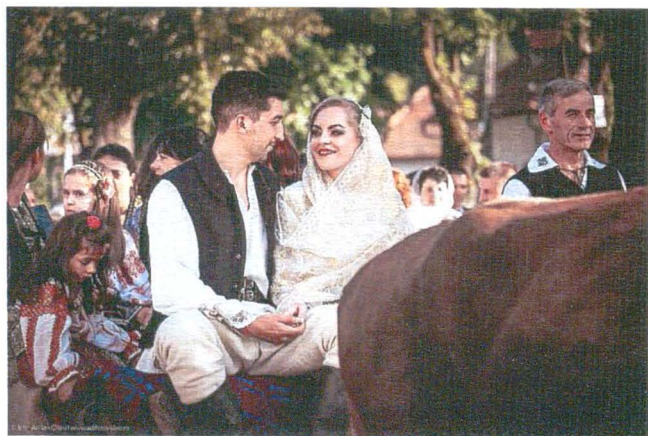
Faptul că te naști într-un mediu tradițional, cu încărcătură istorică, etnologică, etnografică și culturală, predispune la un efort conștient de asumare, păstrare și transmitere a tezaurului de tradiții ale Rucărului, Muscelului dar și ale spațiului românesc în general. Dar dorința de a lega acest efort de cel mai frumos eveniment din viața unui om - nunta - arată faptul că acela care este ales de spiritul neamului românesc spre al mărturisi, este un om purtat către desăvârșire lăuntrică.

Simina Dulamă, președinta și fondatoarea asociației Regalia, a dat măsura dragostei și dăruirii sale față de sufletul neamului românesc, făcând din nunta ei o demonstrație în premieră, a acestui fapt. În ziua de 14 septembrie 2018, ea și alesul inimii sale, Ștefan Chiperi, s-au transpus și ne-au transpus pe toți, cu o superbă generozitate în nunta de altă dată, lumea de altă dată, rânduielile de altă dată.

Costumele populare, gătitul și hora miresei, carul cu boi, zestrea, casa românească de altă dată, ne-au purtat pe toți cei prezenți, în VREMEA BINECUVÂNTĂRIILOR ROMÂNEȘTI.

Drept care eu norocos nuntaș și om din alaiul mirilor, vă doresc ca dragostea cea de fire omenească și de suflet românesc să vă însoțească mereu.

Cu mare drag Tudor Vlad !

POVESTE CE DĂ DE VESTE

După ce-și termină programul de dimineață, Dumnezeu își consultă agenda de lucru pentru a doua zi, închise ochii pentru o scurtă clipă de înțelepciune divină și cu o voce plină de afecțiune, i se adresează celui ce-l străjuiește cu dragoste și smerenie, peste tot locul învăluit de har ceresc.

- Petre, pregătește pentru mine, cam tot la această oră, cele frânghii sfinte pentru că ne pogorâm!

La auzul acestei porunci, Sfântul Petre rămase o clipită fără grai, după care i se adresează Celui de Sus:

- Doamne, de când aștept această clipă! Au trecut peste 80 de ani de când am vizitat satul din Țara de Nord, acolo unde s-a scris mai târziu o parte a culturii acelor oameni ce-și zic și valahi, creștini ortodocși. Vom merge tot pe acolo? Aș fi curios să cunosc pe al șaptelea copil al căminarului din Ipotești.

- Nu Petre. O luăm mai la vale, mai la deal, pe sub cerul de cristal, tocmai la Munții Carpați, unde le vom găsi frați.

Din înaltul cerului văzură Piatra Craiului, Păpușa, Iezerul, văile repezi ale râurilor de munte, ciobani și oi, țărani și boi, și case noi. Au coborât pe

un muscel proptit între două văi care nu seacă niciodată. Satul vechi este condus de un boier cinstit, lumea trăiește destul de bine, oamenii muncesc și trăiesc după cum le e datul.

- Ia vezi Petre, ce discută oamenii care stau pe banca de sub părul de la poarta casei!

Sfântul Petre, curios din fire, se apropie tiptil-ce cuvânt frumos, tiptil-de mâna de gospodari care citesc pe o gazetă în care scrie că pe 14 mai 1938 în satul lor s-a născut un pui de om, un băiețel. Nimic deosebit. O bătrână străină, trecând întâmplător prin satul de sus, prezise viitorul acestui copil:

Maică, copilul acesta va avea viitorul lung, va trece prin necazuri și bucurii ce-l vor vesele și supăra, după voia Domnului!

Viața lui va începe greu, nimeni nu gândește că el ascunde un artist pe care lumea nu are de unde să-l ghicească. Va pleca în orașul cu fabrici ca să învețe o meserie, să câștige o pâine și va deveni artist în modelarea fierului. Se va întoarce acasă unde își va pune pe pânză sufletul și simțirile lui. Va picta mult, va începe să scrie poezioare deștepte, va deveni unul dintre înțelepții orașelului pe care îl iubește pentru că are

Câmpul Lung. Un adevărat artist care își va bucura semenii cu iscusița celui înzestrat de la Dumnezeu să scrie, să deseneze, să cuvinte, să-și iubească și să-și respecte semenii.

- Petre, cum îi va zice copilului?

- Ion al lui Oneață Constantin din Băjești sau Nelu Constantin, pentru că vorba lui Marin Sorescu, trebuia să poarte și el un nume! Sub povara talentului va duce întotdeauna dragostea, prietenia, iubirea de oameni, sinceritatea, omenia.

- Așa să fie!

Frânghiile dispărură în înaltul cerului și mai trecură 80 de ani.

- Petre, oricum îi zice bătrânului cu casa plină de tablouri?

- Nelu Constantin.

- Petre, mâine scoborâm..

*Ing. scriitor
Constantin Agricola Miu
Godeni, Muscel*

ÎN MEMORIAM

O MARE PERSONALITATE ISTORICĂ

PROF. VINTILĂ NAPOLEON PURNICHİ

Motto:

*O flacără vie s-a stins,
Multe lumini s-au aprins...
Flori și omagii ți s-au adus,
Copleșiți de durere am plâns...
Prof. Petruța Purnichi*

Localitatea Cetățeni, atestată la 25 aprilie 1548, așezare istorică, ținut de legendă, aur pitoresc deosebit, de o frumusețe aparte, loc pe unde au trecut diferite personalități ale acelor timpuri, între care și domnitori. Este așezată într-un ținut de vis, la poalele munților Leaota și este udată de apele râului Dâmbovița. În acest loc de basm -Cetățenii din Deal- a venit pe lume Vintilă, ultimul din cei 7 copii, ai familiei Lucreția și Napoleon Purnichi la 30 Mai 1942, în luna lui „Florar,, , zodia „Gemeni” , care mai târziu a devenit un prestigios dascăl și istoric.

Și-a petrecut copilăria și a absolvit 7 clase în localitatea natală, lângă schitul de călugări „Cetățuia”, leagăn al religiei ortodoxe române pe unde a trecut și Negru Vodă. A continuat studiile și a absolvit școala profesională de electricieni de 3 ani din C-lung Mușcel după care se angajează în producție, în paralel a urmat cursurile liceului seral la Dinicu Golescu C-lung.

După absolvire urmează cursurile universitare la Universitatea București, Facultatea de Istorie pe care o termină

cu rezultate foarte bune.

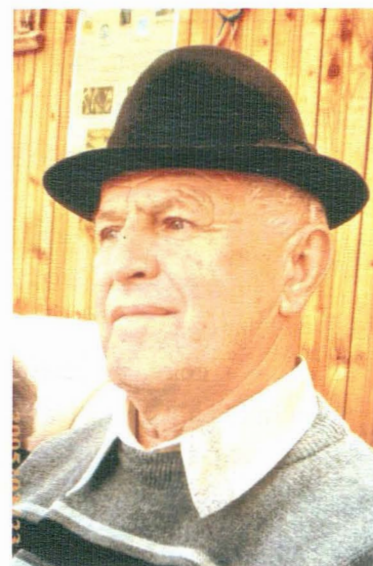
Se angajează în învățământ în județul Sălaj, după care revine pe plaiurile natale la Cetățeni și ulterior la C-lung, unde a predat istorie, pregătind generații de elevi pentru viață și societate, până la pensionare, cu pasiune, credință și devotament.

A fost căsătorit cu o rucăreancă – Petruța Manea un model de cinste și corectitudine, profesoară de română, un dascăl cu o înaltă ținută profesională și cu o conduită ireproșabilă. Din această căsătorie au venit pe lume 4 copii (toate fete) părinții s-au ocupat de creșterea, educarea și instruirea lor, pregătindu-le pentru viața de familie, pentru societate, în general pentru viață, ajungând oameni de nădejde pentru societatea românească.

Este vorba de:

- Patricia – medic (decedată)
- Laura – economist (Corsica)
- Carina – prof. univ. (decedată)
- Ramona – medic (Corsica)

Când se credea că este o familie împlinită și fericită, a suferit un șoc puternic (de fapt două șocuri) moartea a venit și a secerat două vieți, le-a răpit două fete dragi, tinere, pline de viață. Suferința a fost mare, dezastruoasă, a lăsat răni adânci, care nu se vor vindeca niciodată, au rămas marcați pentru toată viața. În perioada comunistă familia Purnichi (Napoleon – tatăl și Vintilă- fiul) au fost urmăriți de securitate, fiind în

atenția organelor, un alt șoc suferit.

L-am cunoscut pe Vintilă cu 10 ani în urmă în casa prietenului meu Nicolae George – Podișor, istoric și scriitor, din Rucăr, venise cu soția la colegul lui de breaslă și de atunci am început o colaborare fructuoasă și benefică.

Cu ani în urmă i-am primit pe el și pe soția sa ca membri ai cenacului „Mihail Lungianu” din Rucăr, unde prof. Vintilă și-a adus contribuția și am colaborat foarte bine cu el în cenaclu și la revista „Piatra Craiului” din Rucăr.

Datorită lui am devenit membru al Societății de Științe Istorice din România, filiala Mușcel – C-lung începând cu anul 2011, unde am cooperat și colaborat la activitățile: ajutându-l în încasarea cotizației, în distribuirea revistei „Mușcelul” și în mobilizarea membrilor la ședințe pe

zona Dâmbovicioara, Rucăr și Dragoslavele.

A fost președintele S.S.I.R. –filiala Mușcel de la înființare și până la deces și redactor-șef al revistei „Mușcelul”, aducându-și o contribuție decisivă la activitățile societății și la redactarea revistei, familia fiindu-i aproape, precum și membri din Biroul societății.

De foarte multe ori a alergat și a muncit de unul singur în cei 10 ani, s-a sbatut pentru organizarea de sesiuni de referate, comunicări științifice și istorice, colocvii și simpozioane în diferite zone ale țării, precum și finanțarea revistei, nu a fost ușor pentru el, a fost asemenea unui „lup singuratic”, care a menținut societatea și revista pe linia de plutare.

A fost un iubitor și împătimit al scrisului publicând în revista „Muscelul” un număr de 27 articole, în cele 4 volume „Neosteniți întru lumină” autor prof. Ion Hiru – Domnești de Mușcel și-a adus contribuția publicand 13 articole ale unor mari personalități muscelene și argeșene. A colaborat și a publicat diverse articole pe teme diferite la revistele: Piatra Craiului Rucăr, Pietrele Doamnei Domnești, Cultul Eroilor Pittești, Daco-romană Alba Iulia, Buletin Cultural Argeșean, Gazeta de Mușcel, Actualitatea Muscelană, Jurnalul de Argeș.

A fost un publicist de succes și a scris numeroase articole pe teme diverse în pre-

sa mușceleană, argeșeană și nu numai, bucurându-se de aprecierile publicului, încă de când era student scria de istoria feudală.

A publicat unele cărți de specialitate în domeniu în care profesa, între care amintesc volumul „Așezarea de la Cetățeni – Mușcel epoca veche și medie”. Era un participant activ la foarte multe manifestări culturale – artistice și spiritual – religioase cu diverse prilejuri.

În ultimul timp – anul 2017, începuse să apară semnele oboselii psihice și fizice, îmi spunea și îmi cerea părerea mea dacă ar fi bine să plece din fruntea (poziția) societății și a revistei, l-am încurajat să rămână, dar soarta și destinul a fost să plece și a plecat definitiv, fără a lăsa un înlocuitor.

Moartea l-a smuls de lângă familie, rude și prieteni și în noaptea Învierii Domnului, cu 10 minute de miezul nopții de 15 spre 16 aprilie, sufletul său bun și nobil a părăsit trupul său firav de suferință. A plecat dintre noi soțul, tatăl, bunicul (avea 3 nepoți de la d-na dr.

Ramona) socrul, fratele, prietenul care a trecut din această lume, într-o altă lume mai bună, mai dreaptă, de unde nu se va mai întoarce niciodată. El nu și-a terminat misiunea pe pământ, mai avea multe de făcut pentru actul istoric și cultural, pentru comunitatea sa.

A plecat pe drumul „fără de întoarcere”, unde se va întâlnii cu colegii și prietenii săi: prof. dr. univ. Pârnuță Gh., prof. – scriitor Nicolae George – Podișor, Moș Andrei, Gheorghe Chița, Nania Ion, Jinga Maria etc... și va constitui o nouă societate de istorie pe care o va patrona și o va concura pe cea lăsată de el pe pământ.

Aici se va alătura celor plecați: străbunici, bunici, părinți, frați și se va întâlni cu fiicele lui dragi, scumpe: Patricia și Carina și va forma acolo în Universul infinit o nouă familie și va uita de șocurile prin care el a trecut aici pe Pământ, care i-a șubrezit sănătatea și l-a distrus lent, dar sigur, ajungând în pământul din care a fost plămadit.

El, de acolo, unde se găsește, ne cere să nu lăsăm societatea și revista de izbeliște, noi trebuie să facem în așa fel să ducem mai departe misiunea și crezul în care Purnichi Vintilă a crezut și ni l-a lăsat prin „Testament”, să le ducem la îndeplinire.

*Economist,
Cornel Stoian
Rucăr, Muscel*

REVISTA "PIATRA CRAIULUI" A ÎMPLINIT ȘAPTE ANI

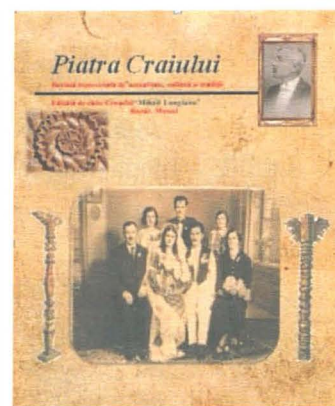
Mai în glumă, mai în serios, se poate spune că revista rucăreană poate merge la școală. Pentru că la Rucăr s-a format o adevărată școală unde și-au lăsat amprenta oameni de cultură licențiați cu *magna cum laude*! O lacrimă nobilă îți joacă printre gene atunci când deschizi primul număr al revistei, din anul 2011, și la a doua pagină întâlnești în eseu său despre putere, pe George Nicolae – PODIȘOR. Străbați în viteză primele 38 de pagini ale începutului și constăți că această revistă trimestrială de actualitate, cultură și tradiții, redactată de către Cenaclul "Mihail Lungianu" din Rucăr, face toți banii!!

Venind vorba de bani, trebuie să amintim eforturile și sacrificiile celor câțiva "încăpățânați" care nu s-au lăsat, au strâns din pumni și din dinți, și-au cusut buzunarele, au lăsat la o parte orgoliile și au făcut tot ce a fost posibil ca revista să meargă înainte. S-a ajuns la numărul 20. E mult? E puțin? Au meritat certurile din familie pe subiectul pecuniar? S-a muncit "pe gratis"! S-a

apelat civilizat la toți iubitorii de cultură cu origine rucăreană! Aceștia, în marea lor majoritate au sărit în ajutor. Muscelenii, nu numai cîmpulungenii, au dat dovadă de solidaritate culturală. De aceea, toți aceștia merită felicitări. În același timp calitatea revistei a crescut, materialele prezentate au devenit din ce în ce mai gustate de către cititorii fideli. Prometeii revistei trebuie să țină coarda întinsă. Ulise se va întoarce acasă, în România, la Penelopa, cea care-și așteaptă copiii. Pentru că România a urât pe străina Clitenmestra, ucigașa lui Agamemnon

Nu uităm cuvintele primarului comunei Rucăr, inginer Ionel Dulamă din primul număr al revistei: "Felicitări pentru inițiativă, mulțumiri pentru profesionalism și trudă."

Încerc să scot în evidență câteva nume care formează panoul de onoare al intelectualității rucărene și nerucărene, nume care s-au evidențiat în activitatea Revistei Piatra Craiului: Iosf Nistor, Constantin Agricola Miu, Ștefan Radu - Tatan Adelina Vorovenci, Tudor Vlad,

Nicolae Gheorghe-Podișor, Cornel Stoian, Vintilă Purnichi, Ion Ghidan, Andreea – Ilona Anghel, Ion Moiceanu, Romulus Popa Bran, Cezar Neacșu, Ion Pietrăreanu, Mihai Epure, Petruța Purnichi, Gheorghe Pârnuță, Ion Muțiu, Damian Avrămescu, Gheorghe Avram, Ion Mârzac, Ioan-Sebastian Arsulescu, Gheorghe Rădescu, Bogdan Lungeanu, Gheorghe Țigău, Cristina Vlădescu, Gheorghe Lungoci, Maria Chirtoacă, Gheorghe Cîrstina, Nelu Constantin, Octavian Bănică, Ion Hiru, Gheorghe Baci. Lista poate continua, cei nominalizați, sper că nu se vor supăra. Să urăm revistei Piatra Craiului viață lungă, cuprins bogat, nume sonore din comunitatea rucăreană în paginile ei.

Ing. scriitor,
**CONSTANTIN AGRICOLA
MIU**
Godeni, Muscel

Când am participat la comemorarea celor 168 ani de la nașterea Luceafărului Poeziei Românești, Mihai Eminescu, desfășurată la Biblioteca Publică „Luca Paul” din Domneștii Muscelului, domnul ec. Cornel Stoian mi-a dăruit revista „Piatra Craiului” nr.6-7/2017-2018, redactată de Cenaclul „Mihail Lungianu” din Rucăr – Muscel. La prima vedere mi-au plăcut formatul și grafica în care apare, motiv pentru care felicit colectivul redacțional.

Acasă am citit-o din copertă în copertă și m-am convins că e o revistă reușită în paginile căreia cititorul găsește lucruri interesante din care să și învețe ceva, dar să se și amuze. Cu alte cuvinte e o revistă plăcută și asta o face să fie dorită și citită.

Cum să n-o dorești când în paginile ei citești despre atâtea lucruri minunate realizate de oamenii inimoși, îndrăgostiți de tradițiile strămoșești, așa cum sunt rucărenii. Ceea ce fac ei,

sunt convins că nu rămâne doar ca o oglindă a Rucărului, ci poate deveni un semnal puternic care să trezească și pe cei care au uitat să mai caute în LADA de ZESTRE A NEAMULUI ROMÂNESC.

Apreciez faptul că revista e deschisă stihuitorilor talentați, unii consacrați, alții care bat la porțile afirmării. Subliniez meritul celor din colectivul de redacție care au știut să-și aleagă colaboratori valoroși, nu doar din zonă, ci și din alte locuri, mai îndepărtate ale țării.

„Piatra Craiului” are un conținut bine structurat în capitole atractive. De-ar fi să amintim câteva – „Actualitate; Historia magistra vitae; Tradiții; Religie și spiritualitate” -, îi înțelegem valoarea instructivă, cât și educativă.

După ce ai citit atâtea lucruri serioase te cuprinde o stare de bine și fin amuzament, când lecturi „Colțul epigramistului”. Găsești aici atâtea scilipiri ale spiritului uman, unele menite să combată relele, pentru a le îndrepta, altele, pur și simplu să-ți provoace râsul. O mențione specială și pentru fotografiile de pe

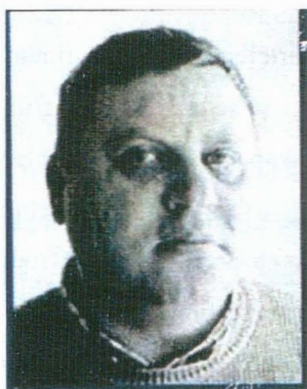
copertele interioare, fiindcă au darul să scoată în relief frumusețea trupească a rucărencelor, dar și farmecul costumului muscelan pe care „Afroditele” din acest ținut, folosind acul și arniciul, știu să transpună florile câmpului pe pânza înălbită.

Am înțeles că anul acesta, revista va sărbători șapte ani de la apariție, este un număr sacru, ce poate reprezenta fericirea, armonia. În cazul revistei Piatra Craiului fericirea e provocată cititorului prin informațiile despre atâtea lucruri frumoase realizate de rucăreni – musceleni, preocupați să cultive tradițiile strămoșești și moralitatea. La rândul cititorului rămâne cu dorul permanent al revistei pentru a cunoaște ce se mai întâmplă în comunitatea sa. Se creează astfel acea dependență armonioasă: revistă – cititor, benefică și generatoare de stabilitate în curgerea timpului asigurându-i, apariția an de an. Am convingerea că Piatra Craiului, cultivând, așa cum o face, frumosul în societate, va avea și în curgerea timpului, ceea ce-i dorim din toată inima.

Prof. Cezar BĂDESCU

Arefu, Argeș

ISTORII NECONVENȚIONALE DIN MUSCEL – VOL. V/2017

Doresc ca în continuare să-mi țin promisiunea față de publicul cititor al revistei „Piatra Craiului” din Rucăr și de pretutindeni și cu acordul autorului voi selecta pasaje importante despre evenimentele petrecute cu foarte mulți ani în urmă.

Și acum, cu voia autorului și a cititorilor revistei rucărene, am să încerc să derulez în revista nr. 8-9 (21-22)/2018 a unor evenimente petrecute în jurul granițelor Rucărului și chiar în comunitatea rucăreană.

Am fost invitat și am participat cu drag la lansarea vol. V/2017 în holul primăriei municipale Câmpulung, unde cartea a avut un mare succes la publicul participant.

Printre altele, în cuvântul meu am spus:

⊗ Lansarea s'a bucurat de un succes deosebit prin participarea unor mari personalități culturale.

⊗ Autorul are un stil deosebit, nemăintâlnit la alți scriitori.

⊗ Deși este moldovean (adoptat) este mai muscelan decât muscelenii noștri.

⊗ Acest OM face cinste comunității câmpulungene și muscelene

DOCTORUL C.D. SEVEREANU ȘI CELE DOUĂ CĂLĂTORII ALE SALE PRIN MUSCEL

PRIMA CĂLĂTORIE ÎN JUDEȚUL MUSCEL

Se vorbea mult de frumusețile din județul Muscel. Drumul către Rucăr, călătoria cea mai pitorească. Vederea din dealul Mateiașului este dintre cele mai frumoase; vârful lui este una dintre cele mai încântătoare, și de acolo se vedea de la depărtare mare, pe valea Dâmboviței; se vedea piatra lui Craiu, Rucărul și vârfurile munților, între care muntele Păpușa, cu zăpada perpetue, mai înalt decât toate. Dacă întorci fața de la Mateiaș vezi Câmpulungul și Mănăstirea Nămăiești. La câțiva kilometri este Rucărul, situat într-o regiune frumoasă și igienică și în apro-

piere se află peștera Dâmbovicioara.

Auzind vorbindu'se de toate aceste locuri frumoase, m'am decis a le vizita și, pentru aceasta, eu și nevastă'mea, ne'am echipat cu toate cele necesare, în vederea schimbărilor timpului. După prânz am plecat la Rucăr.

PE POST DE MOAȘĂ COMUNALĂ

Pentru doctorul Severeanu și soția sa, Câmpulungul a fost doar un loc de tranziție, sejurul principal derulându'se la Rucăr. Hangiul de aici este descris ca fiind un profitor, obraznic cu oaspeții, însă notorietatea doctorului îl ajută să'si găsească un loc de cazare la unul dintre frunțașii satului.

A doua zi, se fac pregătiri pentru excursia prin munți, când un cal mușcă o doamnă „pe partea cea mai cărnoasă”, prilej al unui compliment obscen din partea unui companion. În fine, caravana se pune în mișcare, iar C.D. Severeanu este încântat de peisaj, dar dezamăgit de starea obiectivelor vizitate; de pildă, despre peștera Dâmbovicioara, conchide că „la grotă, mai nimic extraordinar, afară de noroi și murdării făcute de oamenii necuviincioși”. Noaptea, abia scăpat

de ploșnițele din Câmpulung, avea să dea peste puricii din Rucăr!

La Rucăr avea să fie solicitat pentru o naștere urgentă, însă ochiul de medic observă și starea bună a sănătății populației, fără gușații care dăduseră faimă proastă ținutului.

Peste ani, la revenirea lui aici, constatând degenerarea și îmbolnăvirea rucărenilor, a tras concluzia eronată că bolnavii veniți din țară i'au contaminat pe localnici!

Am redat, în continuare, însemnările complete despre Rucăr.

TREI NOPTI LA RUCĂR

Călătoria până la Rucăr a fost dintre cele mai plăcute.

Ne'am oprit câteva minute în vârful Mateiașului, unde am avut priveliștea cea mai plăcută, am coborât șoseaua frumoasă și bine întreținută, dar, fiind cam repede și curbe multe, mi s'a spus că se întâmplau adesea accidente, din cauză că trăsurile și carele sunt fără opritoare (piedică).

La Piatra'lui'Craiu ne'am oprit pentru a admira acea stâncă majestoasă.

La Rucăr ne'am oprit la un han rău întreținut și plin de insecte. Am fost la Restauratul ținut de un pripășit, numit Moldoveanul, om prezentabil, curat,

îmbrăcat munteneste, deștept și serviabil; mi'a spus că pentru mine are un păstrăv mare și un pui de găină fript. Păstrăvul era vechiu și păstrat în sare, așa că nu se putea mânca. Puiu fusese rece și încălzit puțin, așa că înăuntru era rece. Am arătat că eram nemulțumit cu ce m'a servit și nu puteam mânca, atunci a început a fi necuviincios.

Cu toate acestea am plătit ce mi'a cerut și cam scump, pentru acele timpuri. Nu știu prin ce întâmplare a aflat familia Bunea sau Bunescu de venirea mea și, cu toate că nu mă cunoștea personal, ne'a oferit să stăm la ei.

Ne'am dus, ne'a dat o cameră curată, și lucru rar, fără insecte. Am luat cina împreună cu toată familia; mâncarea era compusă din lapte sub toate formele și friptură de pasăre, având dorința ca a doua zi să mergem la grota Dâmbovicioara, Bunescu a trimes să cheme pe Poponete (acesta era samsarul care găsea cai de călărie), ne'am înțeles ca să ne găsească doi cai. Poponete ne'a spus că vor fi patruzeci de persoane pentru excursie.

A doua zi, pe când ne alegeam caii, era multă lume pe lângă noi, între care femeile frumoase și pline de sănătate: Buneștele și Ghiculeștele făceau figuri dintre cele mai plăcute. Pe

când o Bunească era în apropiere, un cal indiscret a mușcat'o pe partea cea mai cărnoasă, iar un tânăr, Ion Vlădoianu, a regretat ca nu fusese el în locul calului.

În fine, a luat fiecare câte un cal, la întâmplare, ne'am urcat și'am plecat toată caravana în mare veselie până la crucea de piatră a lui Cantacuzino (am uitat istoricul acestei cruci). Drumul de la intrarea în pădure, pe albia Dâmbovicioarei a fost dintre cele mai pitorești, și plin de accidente, mulți și mai cu seamă doamne, au căzut de pe cai, sau cu caii.

La grotă, mai nimic extraordinar, afară de noroi și murdării făcute de oamenii necuviincioși. Întoarcerea a fost plină de veselie. Am dormit iar bine la Bunescu.

A doua zi cu caravana trebuia să mergem pe muntele Păpușa, unde am avut una din priveliștile cele mai senzaționale, zăpada era mare și perpetuă.

Când ne'am întors de la Păpușa, familia Bunescu era dusă în munte, pentru strângerea fânului și ni s'a dat o camera curată, dar cu miliarde de purici, pentru că locuința familiei era închisă. Ca să scap de purici, m'am îmbrăcat în haina de cauciuc, și m'am culcat pe o scândură, iar în loc de saltea am băut lapte mult și m'am întors cu fața în jos

ca pântecile să'mi servească de somieră.

Fiind în Rucăr și pe când eram gata să plecăm la muntele Păpușea, a venit un tânăr în disperare, rugându-mă să mă duc să dau ajutor nevestei lui, care era în situații de a naște și amenințată să moară de hemoragie. Când m'am dus, am găsit pacienta fără cunoștință, facerea începută, uterul în inerție completă și o hemoragie gravă.

Fără să iau nicio precauție (pe atunci nu se pomenea de antisepsie) am făcut versiunea în câteva secunde, am scos copilul, l-am încredințat unei moașe din sat, am introdus un cerșaf întreg și alte cârpe. Am recomandat tânărului să aducă un medic dela Câmpulung, iar în caz că medicul nu va veni și dacă femeia va trăi,

la 3 zile să tragă el încet de cârpe, până le va scoate pe toate.

N'am mai știut nimic ce s'a petrecut, nu cunoșteam nici pe bărbat, nici pe femeie. Era cam după 17-18 ani, mă aflu în parcul dela Sinaia și înaintea mea venea un domn cu o tânără la braț, mă salută și-mi prezintă pe tânără :

- „Dă-mi voie domnule profesor, să-ți prezint pe fata d-tale”. Mi s'a părut curioasă această prezentare, și am întrebat cum se făcea că era fata mea. Atunci mi'a spus că aceea era fata pe care o scosesem la Rucăr.

Această întâmplare mi'a făcut mare plăcere, când mi'a spus că atât mama cât și copila au scăpat cu bine.

Comuna Rucăr, este una dintre cele mai frumoase poziții,

este înconjurată de dealuri înalte, acoperite de păduri, munți înalți în apropiere, acolo este locul unde Dâmbovicioara se varsă în Dâmboviță. Locuitorii erau oameni sănătoși și frumoși, așa încât această localitate se putea numii Caukazia României.

Din câte am văzut și mi s'a spus, în Rucăr nu este nici un gușat.

Legenda era cum că Rucărenii proveneau din descendenții coloni veniți din Republica Vrancea, sosiți în Munții Muscelului în urma războaielor dintre diferitele populații ale Moldovei.

Pentru că lumea vedea starea de sănătate și frumusețe a Rucărenilor, toți ofticoșii au dat năvală să se vindece și ei, iar din cauza asta s'a format acolo un cuib și turbeculoza a contagiat pe toți, așa încât după mai mulți ani când am mai fost, am văzut cum au degenerat toți și nu întâlneam decât scrofuloși și tuberculoși.

Tot asemenea s'a petrecut cu locuitorii localităților învecinate, căci, de unde altă dată în târgul dela Sf. Ilie erau femeile cele renumite frumoase, mai târziu toate erau jigărite și slute, scrofuloase și urâte.

*Autor ec. STERIAN PRICOPE
– Câmpulung, Muscel
Pasaje selectate de economist
Cornel Stoian, Rucăr - Muscel*

Țărani din Rucăr. Fotografie de Carol Popp de Szathmari. Din albumul dedicat domnitorului Carol I, în anul 1867

MIHAI EMINESCU ȘI LEGENDA HAIDUCULUI MUSCELEAN STANCIU BRATU

În 22 iunie 1866, Mihai Eminescu plecând din Bucovina spre Blaj, trece munții Ceahlău, ajungând la stâna baciului Aanei Vasile. Invitat la masă și la un vin fiert, baciul îi istorisește legenda "Piatra cu bani". Conform acestei legende notează marele poet, pe vremea lui Ștefan cel Mare, Moldova a fost atacată de turci și tătari, în vara anului 1503, iar pentru a proteja tezaurul domnesc, a fost trimis tânărul Petru Rareș, ca să-l ascundă aici în munți. Drept ajutoare a avut pe Luca Arbore și 20 de vânători din zona Hanguului, care se ocupau cu vânatul pentru curtea domnescă de la Piatra. Cele trei care pline cu galbeni, au fost aduse până la Bicaz, apoi au fost transportate cu catârii și ascunse în munții Ceahlăului. De atunci nimeni n-a reușit să-i găsească, iar banii s-au pierdut, rămânând în istorie cu numele "Piatra cu bani".

Plecând din Hangu spre Borsec, Eminescu face un singur popas, apoi a mai stat câteva săptămâni la Blaj, Oradea, Alba Iulia, Sibiu, trecând în toamna aceluiași an, în România. Ajuns în zona munților Carpați, a reușit să vorbească cu mulți baci, culegând 22 de legende despre haiduci și domnitori, care și-au salvat viața, în peșterile și văile de aici. Din toate acestea, doar două au fost descoperite până acum, de Matei V. Dragoș –Roman, elev la Liceul Pedagogic Deva-Hunedoara, în anul 1987, pe

când cerceta Arhivele Statului din Deva. Aici, descoperă într-un calendar maghiar, trei legende semnate de Eminovici Mihaly (Mihai Eminescu). Impresionat de acestea, le-a tradus în limba română, elevul ce avea să devină un cunoscut poet, prozator, traducător și istoric.

Prima am arătat-o mai sus, iar celelalte sunt: "Grota lui Mihnea" și "Peștera lui Stanciu Bratu".

Despre Grota lui Mihnea, Eminescu scria că „acolo în străfunduri, în fața peșterii, apele clipocesc tainic și rămân încremenite. Draperiile de calcar, te întâmpină la tot pasul. Apele de infiltrație și pârâul subteran, au modelat calcarul prin dizolvare și eroziune, pe multe porțiuni, unele de 20-30 de metri. La intrarea în peștera Ialomiței, este grota lui Mihnea cel Rău „unde a făcut un popas. Potrivit, legendei auzită de Eminescu de la un baci, Mihnea s-a ascuns aici, trei zile, pentru a nu cădea în mâinile turcilor și a soldaților lui Neagoe Basarab. Rugându-se la apus de soare către Sfinții Petru și Pavel, face promisiunea, că dacă va scăpa cu viață, va construi, în fața peșterii, un mic schit în cinstea lor”.

După trei zile, trecând munții spre Sibiu, lasă străbunicului baciului povestitor, 200 de galbeni să construiască un schit, reparat apoi de Mihnea al II-lea Turcitul, în 1579.

Despre legenda haiducului Stanciu Bratu, Mihai Eminescu, află de la baciul Iliăș Bratu, probabil din Moeciu, Fundata sau Rucăr. El scrie că: „a văzut-o de departe” și i-a cerut baciului să-i povestească despre haiducul Stanciu.” Potrivit legendei - scria marele poet - haiducul a trăit în timpul domnitorilor Alexandru Ipsilanti, Nicolae Caradjea și Mihai I Șuțu. Se spune despre haiduc, că era „poslușnic”, în timpul lui Alexandru Ipsilanti, iar odată cu plecarea acestuia, a refuzat să mai colecteze dările către domnie, fugind în zona munților Poiana Craiului, devenind haiduc. Ziua ataca convoaiele boierilor și prada o ducea la grota construită de el și ortacii săi, iar noaptea, bunurile erau împărțite săracilor, în special feciorilor săraci, când aceștia se căsătoreau, primeau daruri de nuntă, haiducul Stanciu devenind spiritual, nașul lor.

Fie din invidie, fie din cauza recompensei de 100 de galbeni oferite de domnie pe capul său, haiducul Stanciu Bratu, a fost prins pe când participa la o nuntă și decapitat. Trupul, a fost luat noap-

tea de ortacii săi și depus în grotă. Astfel haiducul vestit, a intrat definitiv în legendă.

Ca să înțelegem mai bine pe ce fond istoric a apărut ceata de haiduci, condusă de Stanciu Bratu, referindu-ne la personajele istorice amintite de Mihai Eminescu, putem arăta următoarele:

Mihai I Șuțu, născut în 1730 și decedat 1803, a fost domnitorul Moldovei între 1793-1795

Domnitorul Țării Românești 1783-1786; 1791-1793; 1801-1802.

Nicolae Caradjea, a domnit între 15 ianuarie 1782 - 17 iulie 1783. El tulbură populația cu o serie de legi. Introduce poliția sanitară, edilitară, a drumurilor și localurilor publice. Ia măsuri privind igiena publică, măturarea coșurilor, controlul cafenelelor, localurilor publice, a hanurilor. Pedepsește portul ilegal de arme și uniforme, de teama răscoalelor pornite din cauza stoarcerii populației de bani. Pentru a împiedica fuga românilor din țară, a introdus „pasușul” adică pașaportul.

Stanciu Bratu era simplu „polușnic”, strângător de bir pentru domnie, probabil vameș la Giuvala, pe timpul lui Constantin Ipsilanti, tatăl lui Alexandru Ipsilanti Eteristul, născut în 12 dec. 1792 la Constantinopol și mort la Viena în 1828. Acesta din urmă, intră de timpuriu în armata rusă, ajungând la gradul de maior, iar în urma luptei de la Dresda, pierde o mână.

Devine episcop al Eteriei

și pornește lupta de eliberare a grecilor de sub dominația otomană, în 1821, declanșând revoluția. Strânge în Basarabia o armată formată din greci, bulgari, sârbi, macedo-români și albanezi și ajutat de domnitorul Moldovei Mihai Șuțu, măcelărește turcii aflați în Iași, trecând apoi în Țara Românească unde intră în conflict cu Tudor Vladimirescu conducătorul revoluției din 1821. Cu viclenie îl prinde pe Tudor Vladimirescu și-l ucide mișelește, aruncându-i trupul într-o fântână aproape de Târgoviște. Pentru fapta aceasta românii îl urăsc, nu-i mai acordă nici un sprijin, iar Eteria pierde lupta cu turcii la Drăgășani în 07 iunie 1821. Oștile răzlețe ale Eteriei se retrag spre Ardeal, prin Dragoslavele, Rucăr, Bran, prădând tot ce le iese în cale, hanuri, case boierești și biserici. Ipsilanti este arestat și dus la Viena, unde moare în închisoare, la 35 de ani, nebun și în mizerie.

Speranțele românilor în revoluția lui Tudor Vladimirescu din 1821, au fost spulberate de armatele de ocupație turco-ruse, care au trecut prin foc și sabie toată țara. Cum asta n-ar fi fost de ajuns, în 1828-1829, noul război ruso-turc, transformă țara într-un nou teatru de război. Țăranii erau obligați să nu mai lucreze, trebuind să satisfacă necesitățile armatei ruse. Fierarii erau obligați să confecționeze 40 000 de potcoave, ca să asigure necesarul armatei ruse, sărace și zdrențuite, care fura tot de prin case mai ales țuica. În 1829 se instalează foametea și ciuma.

Rușii hrăneau caii cu pâinea bieților români. Preoții erau obligați să dea un car cu boi și doi oameni să lucreze gratis pentru ruși. Românilor li s-a interzis să cânte, asta sub mare pedeapsă. Consulul Hugo scria: „Dacă Valahia n-ar fi închisă din toate părțile, nu ar rămâne nici un locuitor în 24 de ore, afară de boierii greci”. În sărbătoarea Sfântului Dumitru, dimineața la orele 04, un cutremur de pământ, mai mare decât cel din 1802, bagă în sperieți populația.

În acest context istoric, românii care nu suportau toate aceste nedreptăți, au luat calea codrului, îngroșând rândurile haiducilor, care atacau carele de aprovizionare ale armatelor turcești, rusești, tătarăști și ale negustorilor greci ce secătuiau țara. Ceata haiducilor condusă de Stanciu Bratu, cuprindea viteji din zona Muscelului, a Branului și Râșnovului. S-au păstrat câteva nume în Balada lui Stanciu Bratu, consemnată de prof.univ.dr. Gheorghe Pârnuță, unde aflăm că era un: Ion al Geantului (preot renumit în Rucăr), Marin al Șelarului din Bogătești, Dobre al Ploscarului din Piscani, Uța sora sa din Dâmbovicioara și Niță Comănești din Sătic.

Cerdacul stanciului-monument al naturii

*Autor Preot paroh Gheorghe
Cîrstina
Dragoslavele, Muscel*

PERSONALITĂȚI RUCĂRENE ȘI MUSCELENE

NAE A.GHICA

S-a născut în anul 1860 la Rucăr și s-a stins din viață la Câmpulung Muscel, în anul 1935, fiind înmormântat „cu mare tristețe de toți locuitorii târgului” la Cimitirul Flămânda. Nae A. Ghica este descendent al unor străvechi familii de boieri și de moșneni, dinspre mamă scoborând din Stânca Radu Baștea (al cărei chip la tinerețe a fost immortalizat într-un tablou din portretistica pictorului Nicolae Grigorescu, aflat astăzi în tezaurul Muzeului Național de Artă), iar dinspre tată din Ghică I. Năstase (Ghică ăl mare). Nae Ghica a frecventat școala primară (pe vremea aceea, încă neinstituționalizată și funcționând în locații particulare) la Rucăr. A urmat cursurile secundare și cele ale Școlii Normale din Câmpulung și apoi s-a reîntors în satul său natal, pe vremea când Ministerul Instrucțiunii Publice hotărâ, datorită *”rezultatelor notabile obținute”, transformarea școlii din Rucăr din școală rurală în școală urbană*, numai neînțelegerile vremii împiedicând această binevenită și binemerită promovare în rang. A fost numit învățător în anul 1879 și a funcționat în această calitate, cu intermitențe, până în anul 1901, când s-a mutat la Câmpulung ca institutor.

O vreme a fost primar la Rucăr (în anii de la cumpăna secolelor XIX și XX), iar ca întâiul gospodar al așezării, a inițiat

și desăvârșit o serie de lucrări de interes obștesc, social-edilitare, de sistematizare și amenajare pedo-silvică, rămase mărturie ale priceperii civice și ale simțului său gospodăresc: a început îndiguirea Râușorului, au fost regularizați ceilalți afluenți ai acestuia și ai Dâmboviței, din perimetrul intravilan, s-a amenajat grădina publică, au fost împăduriți mulți versanți ai munților Rucărului, la străduințele sale a luat ființă în sat spitalul, farmacia, judecătoria de ocol, cazarma companiei de soldați și subprefectura. Crescut într-un climat de siguranță materială și de respect pentru valorile morale și spirituale ale înaintașilor, tânăr ambițios și cu o educație aleasă, Nae A. Ghica nu a putut sta deoparte de zbuciumul înoirilor istorice și sociale care se arătau la orizont, intrând în vâltoarea vieții politice a timpului său și conferindu-i acesteia cutezanța și oportunitatea deciziei, militantismului fermității civice, onestitatea și energia gestului, a acțiunii creatoare și competitive, toate având drept suport legea și nevoile prestante ale comunității.

După experiența primariatului de la Rucăr, a promovat pe scara demnităților publice până la pozițiile responsabile de subprefect al județului Muscel, În deceniul al treilea al secolului XX, iar în a doua parte a aceleiași perioade, a devenit membru al Parlamentului României Mari, în Camera sa superioară, ca sena-

tor. Ca întâi dregător în ierarhia locală a puterii și din perspectiva devenirii, simțirii, creației și spiritualității românești, Nae A. Ghica a reușit, prin bună chibzuință și mobilizare a resurselor materiale și umane din Rucăr, să înalte cea mai importantă ctitorie a sa, localul Școlii generale de azi (*”Școala Primară”, cum stă scris pe frontispiciul acesteia!*), *„cea mai mare din mediul rural din zona Muscel și una dintre cele mai mari din Regatul României de până la 1918”*. În timpul record de numai doi ani, între 1894 și 1896, a fost ridicat impunătorul local de școală, prin contribuții voluntare în muncă și în bani, *”s-a luat și de la bogați și de la săraci, pe potriva puterii fiecăruia, s-au cărat pietre de fundație cu căruțe cu chirigii fără plată cu meșteri constructori fără pretenții pecuniare, bușteni debitați în fierăstraiele de pe Râușor, pentru podit și tăvănit, gard pentru împrejmuirea localului și curtea, șindrila pentru acoperiș etc.”*

Mai târziu, la Câmpulung, în timpul mandatelor sale de subprefect și prefect al județului Muscel, se va

înălța frumosul edificiu al Școlii generale numărul 1 din lung (azi, "Oprea Iorgulescu"). În perioada interbelică, a deținut și funcția de președinte executiv al Obștii moșnenilor rucăreni. A fost răsplătit pentru le merite de bun gospodar, dar mai ales pentru activitatea desfășurată în învățământ, cu medalii și decorații, precum „Răsplata muncii pentru învățământ”, clasa I și "Răsplata muncii pentru construcții școlare", clasa I.

TOMA ȘI FILOFTEIA ȘTEFĂNESCU

Spiru Haret, la Congresul învățătorimii rurale din 1906 a spus despre dascăli : *"când se vorbește despre ei, vă rugăm să vă ridicați în picioare"*.

În anul 1889 vine pe lume, în familia Ștefănescu, un pui de om pe nume Toma, născut în Rucăr-Mușcel. Timpul trece, se duc anii copilăriei și adolescenței, ajunge la anii maturității. Familia s-a preocupat încă din clasele primare de pregătirea sa școlară, el înțelege acest obiectiv și, zi de zi, se pregătește pentru viață și societate.

Cu sprijinul părinților și al dascălului, **Toma Ștefănescu** ajunge un om instruit și educat, un excelent profesionist, un dascăl de valoare, care nu și-a dezamăgit niciodată, în nicio împrejurare, părinții, dascălii, societatea, confundându-se cu oameni simplii din care a provenit și pe care i-a slujit cu credință și devotament.

Ajuns învățător, si-a pus în slujba școlii și a ele-

vilor toate cunoștințele sale, educând și instruind zeci de generații, în spiritul dragostei și al patriotismului, a respectului pentru națiune și țară. A făcut parte din generația Primului Război Mondial (1914-1918), unde a luptat cu arma în mână pentru apărarea gliei strămoșești.

A fost un om ager și inteligent, înzestrat cu calități deosebite, era un bun comunicator, avea talentul de a se face ascultat de auditoriu. În toată cariera sa de dascăl, a sădit în inimile, sufletele și mințile tinerilor vârstare cele mai înălțătoare sentimente de devotament și dragoste față de patrie.

Domnia sa ținea lecțiile și, scenele de război la care participase, le făcea în aer liber, în Podișor sau în centrul satului, lângă monumentul eroilor rucăreni. Evoca scene despre Războiul de Independență din 1877-1878 și despre luptele pentru reîntregirea hotarelor 1916-1918.

Era un dascăl sever în problema regulamentului școlar și a disciplinei, idei de la care nu abdică, dar era un om drept, corect și cinstit, cu el și cu semenii săi. Lecțiile predate la clasă erau în așa fel expuse, încât elevii plecau cu ele deja învățate și, mai ales, avea mereu ca preocupare faptul că elevii sânguincioși să poată merge la școli superioare, pentru a fi folositori țării.

Datorită acestui mare Om, Gheorghe Pârnuță a fost luat de la paza caprelor boierului Costache, fiind îndemnat să merge argă la Școala Normală din

Câmpulung, devenind mai târziu profesor universitar doctor. Și acesta nu a fost un caz izolat, a mai ajutat și mulți alți elevi, care azi au ajuns oameni mari.

A fost un învățător foarte luminat la minte și vrednic și, alături de Dan Rădescu, a desfășurat o bogată activitate pe tărâm școlar, instructiv-educativ, pentru elevii rucăreni, ducând școala pe locul întâi pe județ și chiar pe țară, sprijinit, bineînțeles, de colegii săi.

Împreună cu învățătorul Dan Rădescu, au avut inițiativa de a se planta barzi pe Podișor și Braniștea, în anul 1925, acțiune la care au participat elevii școlii rucărene. A luat parte, împreună cu colegii săi, în anul 1928, la punerea bazelor unei instituții de cultură în comuna Rucăr, și anume Ateneul Popular "Mihai Viteazul". Scopul principal al acestei instituții de cultură era să propage actele de cultură și educație în rândul publicului rucărean. A făcut parte din comitetul de conducere al acestei instituții culturale, aducându-și aportul la efortul general de educare a oamenilor.

Din convorbirea semnatarului acestor rânduri cu învățătoarea Elena Ștefănescu, nora sa, am înțeles că, începând din anul 1905, Toma Ștefănescu a fost cel mai destoinic învățător al Școlii din Rucăr din primele 4 decenii ale secolului XX. A plecat din această lume în anul 1942, cu conștiința împăcată că și-a făcut, cu prisosință, datoria. Ca dascăl și ca Om.

FILOFTEIA ȘTEFĂNESCU.

Învățătorul Toma Ștefănescu a fost căsătorit cu doamna învățătoare Filofteia, o femeie instruită și educată, o soție fidelă și iubitoare, cu prestigiu și influență în rândul dascălilor, al elevilor și al tuturor rucărenilor.

A văzut lumina zilei în satul Valea Popii, Mihăești, Muscel și provine din familia Avrămeștilor. Copilăria și-a petrecut-o în casa părintească, iar școala a făcut-o în satul natal, după care a fost dată la Școala de învățători, pe care a absolvit-o cu rezultate foarte bune.

Se căsătorește cu învățătorul Toma Ștefănescu din Rucăr, întemeind o familie frumoasă, din care au rezultat doi copii: un băiat, Dumitru, și o fată, Corina. Băiatul a ajuns învățător, iar fata educatoare, doi copii reușiți.

Între anii 1928-1945, Filofteia Ștefănescu este învățătoare la Școala de fete din Rucăr, pregătindu-se continuu pentru ridicarea nivelului profesional, și, alături de colegele sale, doamna învățătoare Filofteia (Vița) depune eforturi susținute pentru ca elevele să deprindă și să învețe cu sârg toate cunoștințele pregătindu-le pentru viață.

În ianuarie 1938 ia ființă Școala de gospodărie, care funcționează cu bune rezultate în cadrul Școlii primare de fete, la cursuri participă fetele din clasele V-VIII. Aici, doamna învățătoare Ștefănescu desfășoară o

bogată activitate didactică. După 4 ani, Școala de gospodărie își încheie activitatea, dar în această perioadă, domnia sa a deținut funcția de secretar al Centrului permanent de gospodărire rurală.

Domnia sa a predat cunoștințe de cultură generală pentru partea umanistă și anume: citire, gramatică, istorie, anatomie, cânt, religie, îndatoririle omului. După desființarea centrului de gospodărie rurală, predă la gimnaziu unic și după aceea, la Școala elementară de 7 ani din Rucăr.

Se pensionează și trece în neființă la o vârstă înaintată. Cei doi, Toma și Filofteia Ștefănescu, a fost o familie de intelectuali, model pentru acele vremuri, și-au pus talentul și cunoștințele în slujba elevilor și a școlii. Au fost niște *neosteniți întru Lumină*, pentru educarea și instruirea a zeci de generații de copii, pentru luminarea minților rucărenilor.

ION URDEA

În luna lui Gustar, la 2 august 1924, vine pe lume, în Rucărul Muscelului, un prunc muntean, copilul Ionică. Ion Urdea se naște în zodia Leu, într-o familie modestă, de oameni muncitori și gospodari, fiind primul băiat dintre cei trei copii ai familiei Urdea. Tatăl era tâmplar, iar mama casnică. Copilăria și-a petrecut-o în sânul familiei, iar la vârsta de 7 ani, în toamna anului 1931, merge la Școala primară din Rucăr, elev în clasa I. A fost un elev cuminte, silitor la învățătură, ordonat, obținând rezultate frumoase. În anul 1935

termină cursurile primare și urmează, la Oradea și la Câmpulung Muscel, cursurile Școlii Normale, cu rezultate foarte bune obținând diploma de învățător. Efectuează serviciul militar în Armata Română și cum, în acel timp, România era angrenată în cel de-al doilea Război Mondial, participă cu elan și eroism la luptele pentru eliberarea țării. A fost ofițer de rezervă, mai târziu în retragere, fiind veteran de război.

Din data de 1 septembrie 1946, este angajat ca învățător la Școala elementară cu 7 clase din Rucăr, până în 31 decembrie 1958. Se căsătorește cu domnișoara Maria Bîrloiu, de profesie învățătoare formând un cuplu, și o familie frumoasă și respectată în comunitatea rucăreană. Pe 5 mai vine pe lume singurul copil al familiei Urdea, Cătălin, cei doi ocupându-se de instrucția și educația lui pentru viață și societate. În data de 1 ianuarie 1959, Ion Urdea este numit director al Școlii elementare cu 7 clase din Rucăr, funcție pe care o deține până la 1 ianuarie 1969. Învățătorul Ion Urdea nu s-a mulțumit doar cu această calitate, drept pentru care a urmat cursurile Universității București, Facultatea de limba și literatura română, obținând diploma și titlu de profesor în 22 septembrie 1968. Începând cu data de 1 ianuarie 1969, are calitate de profesor-director al Școlii generale Rucăr, iar din 1 noiembrie 1969, a fost numit director coordonator al tuturor unităților

școlare de pe teritoriul localității, până în 1 septembrie 1974. După această dată rămâne în calitate de profesor –director al Școlii generale nr.1 din Rucăr-Suseni, până în 1 septembrie 1980. Îi este schimbată încadrarea (în da 1980-1982) în profesor I la aceeași școală, iar în perioada 1982-1984, este încadrat din nou în funcția de profesor I-director, funcție cu care iese la pensie (pentru limită de vârstă).

Pe perioada cât a activat în toate aceste funcții, a făcut cursuri de perfecționare, alături de celelalte cadre didactice ale școlii. Domnia sa a activat, în paralel, și ca inspector voluntar în cadrul Inspectoratului Județean Argeș, pentru școlile din zona Câmpulungului Muscel, Cetățeni și Stâlpeni. După anul 1950, și-a adus o contribuție deosebită, pe teritoriul comunei natale și, în special în satele Sățicul de Sus și Sățicul de Jos, pentru alfabetizarea celor neștiutori de carte. Având toate calitățile pe care funcțiile ocupate le implicau, timp de treizeci și opt de ani, alături de colegii săi, a depus eforturi deosebite, a dat dovadă de o mare responsabilitate în organizarea și desfășurarea procesului instructiv-educativ al elevilor și de răspândire a culturii în masele sătești, primind Diploma de merit nr.38, acordată de Ministrul Învățământului colectivului școlilor rucărene, precum și alte distincții și titluri, confirmând crezul lui dintotdeauna în nobila profesie a dascălilor. A profesat timp

de treizeci și opt de ani, din care douăzeci și patru de ani în funcția de director, a fost foarte ferm, dar fermitatea lui se împletea cu bunătate și înțelegere, a dat mereu dovadă de onestitate și a fost mereu un om al dreptății.

Ion Urdea a introdus ordine și disciplina în școală, în rândul elevilor, urmarea și nu lăsa nimic să se desfășoare la voia întâmplării, supraveghea zi de zi frecvența, comportarea, pregătirea elevilor, ținea legătura cu părinții și diriginții pentru bunul mers a școlii. Într-o perioadă destul de grea, când partidul unic se amesteca în mod brutal în învățământ impunând teze, directive și politici aberante, domnia sa a căutat mijloace și soluții pentru a diminua, cât era posibil, acest amestec, fiind de multe ori admonestat și criticat, având probleme la nivel de județ, cu „tovarășul prim-secretar, de tristă amintire, Zamfir”.

A fost un adevărat dascăl de școală rurală, un mare și adevărat OM, dedicându-se trup și suflet crezului cu care a pornit în profesie, școlii rucărene, instruirii și educării elevilor pentru viitoarea lor profesie, pentru viață și societate. Domnia sa a fost nevoit să trăiască și să profeseze într-un climat sumbru, context neprielnic, dar curajul și abilitățile sale l-au propulsat în fruntea dascălilor pe care i-a condus, eforturile sale au adus pâlpâiri de nădejdi pentru renașterea spirituală, socială și morală, pentru alungarea uniformității în gândire, în simțire și în acțiuni, fiind obligat, cum

am mai spus, să profeseze sub conducerea tiranică a partidului-stat, care practica politica de îndoctrinare și spălare a creierelor.

Menționăm contribuțiile deosebite din activitatea sa profesională, și anume: a luptat pentru stabilitatea corpului profesional (învățători, educatori, profesori), încadrarea de personal (dascăli) foarte bine pregătiți profesional (absolvenți de facultate), perfecționarea periodică a cadrelor didactice, pe linie profesională, organizarea unui învățământ de o calitate superioară, menținerea unei legături susținute între școală-familie, în interesul elevilor, îndrumarea și selectarea elevilor talentați și dotați pentru diferite licee, de diverse profile, continuarea tradițiilor și preocupărilor unor mari dascăli rucăreni (Nae A. Ghica, Gheorghe Pârnuță, Ion Ștefănescu, Daniil Rădescu, Lucreția Dulamă, Aurel Băjan și alții).

A fost un pasionat culegător de folclor popular din zona mușceleană, s-a impus în mod activ în viața cultural-sportivă, socială și spirituală a școlii și a comunei (formația corală, echipa de teatru, brigăzi artistice). Între anii 1967-1970, a avut loc reparația capitală a școlii, în valoare de 801.000 lei (construirea a trei săli de clasă noi, înlocuirea grinzelor și a tavanelor din lemn cu unele de beton armat, parchetarea cu stejar, înlocuirea instalației electrice, introducerea apei curente, reabilitarea grupurilor social-sanitare, canalizare pro-

prie, modernizarea sălii de sport). Școala a fost dotată cu mobilier didactic nou, cu zece sobe de teracotă, cu material didactic. A avut o continuă preocupare pentru aprovizionarea cu combustibili solizi și cu material pentru întreținere, curățenie, pentru buna funcționare a școlii. Tot acum s-a făcut dotarea laboratoarelor de științe fizico-chimice, de geografie, de biologie - agricultură, a atelierului-școală etc. De asemenea, s-a avut în vedere organizarea și dotarea bibliotecii școlii cu mobilier, cărți, hărți și altele, s-au construit magazii și anexe.

Mai putem menționa că, în perioada anilor 1961-1965, în cadrul Școlii generale a funcționat, sau mai bine zis, a avut loc transformarea în școală medie (liceu), condusă fiind cu competență și profesionalism de domnul Ion Urdea. Începând cu anul școlar 1965, are loc despărțirea de Școala generală, și liceul se mută într-o clădire nouă și modernă și este necesar să menționăm faptul că domnia sa a avut un rol crucial ca inițiator al construirii acestui edificiu, preocupându-se permanent de acest mare proiect și de punerea în funcțiune a acestei mari și importante investiții.

Pentru că așa erau vremurile atunci, nu puteai nici cometa și, mai ales, nu puteai refuza când erai obligat să accepți o

funcție, de mai mare sau mai mică importanță, pe linie de Stat, politică sau obștească (pentru că, în caz contrar, erai dat afară ca o măsă stricată), profesorul Ion Urdea a fost propus să fie ales de cetățeni ca deputat în Consiliul Popular Comunal, de mai multe ori, și, ca director al școlii, trebuia să facă parte din Comitetul Executiv al Primăriei Rucăr, ca simplu membru. De asemenea, era membru în Biroul Comitetului de Partid Rucăr, dar în toate aceste funcții, a susținut cu curaj și fermitate interesele dascălilor, ale școlii și ale comunității rucărene. În toate acțiunile sale a primit un sprijin deosebit de la primarul Rucărului, Gheorghe Miloș, dar inima și sufletul școlii rucărene a fost Ion Urdea.

Datorită activității sale meritorii, i-au fost acordate: Medalia „Eliberarea de sub fascism” a Primăriei, în 1955, Titlul „Învățătorul Fruntaș,, în anul 1958, Medalia „a 50-a aniversare a P.C.R”, în 1971, Medalia, 30 de ani de la eliberarea României de sub dominația fascistă”, în 1974, Gradația de merit, în 1974, Brevet Medalie „Crucea Comemorative”, în 1977, Diploma de Cetățean de Onoare al comunei Rucăr. Semnatarul acestor rânduri este mândru de personalitatea domniei sale, căci l-am stimat și l-am respectat, nu pentru faptul că mi-a fost director, între anii 1958-1962, eu fiind elev atunci

la școala pe care o conducea, ci pentru toate înfăptuirile sale. Nu o să pot uita niciodată gestul său extraordinar de OM, DASCĂL, DIRECTOR, atunci când, în anul 1958, un grup de cinci tineri (Stoian Cornel, Davidescu Dorel, Coleșică Ion, Rusei Nicolae și Dumitrescu Puiu) a fost primit de domnia sa la școală, în clasa a V-a B, noi fiind mai mari cu cinci ani față de ceilalți colegi. Primirea a fost intermediată de domnul Rusei Nicolae, veteran de război, fruntaș și gospodar al comunei.

Dar, din nefericire, a venit ziua fatidică de 16 august 2009 (luna în care a venit pe lume, coincidență?) și moartea nu iartă l-a smuls brutal din familie și comunitate, domnia sa plecând la cele sfinte, în cer, să se întâlnească, acolo sus, printre îngeri, cu cei ce i-au fost dragi. A rămas același suflet curat și nobil, așa cum a fost toată viața, și așa a și plecat dintre noi. A fost un neostenit transmitător de licărire de Lumină în bezna suferințelor. Afirm cu toată responsabilitatea că Ion Urdea a fost o mare personalitate locală, musceleană și argeșeană și așa va rămâne în mintea noastră în veci, a fost un alergător de cursă lungă și un neostenit în slujba învățământului românesc.

*Autor Cornel Stoian,
Rucăr -Muscel*

Surse:

1. Monografia sociologică 1972 – prof. univ. dr. Gheorghe Pîrnuță
2. Monografia Școlii Gimnaziale „Nae A. Ghica” Rucăr –Muscel, Jud. Argeș - 2013, coautor prof. Gheorghe Nicolae-Podișor

Consemnări editoriale

**Autor-Ing. Agronom Avrămescu
Damian-Mereni, Constanța**

Cărți publicate

1. Poezii și proză scurtă-2016
Clepsidre fără nisip - Aproape de cer.
2. Poveste fără sfârșit-poezii 2017
3. Satul de după gratii. De vorbă cu inima mea.
Povestiri și poezii-2017
4. Baladă pentru mai târziu.Poezii,epigrame și
catrene. Proză scurtă-2017

Articole publicate în reviste

1. Piatra Craiului-Rucăr
2. Pietrele Doamnei-Domnești de Muscel
3. Tomis-Constanța
4. Femeia Modernă-București
5. Doina –București
6. Acidava –Câmpulung Muscel

Articole publicate în presă

1. Actualitatea Musceliană-Câmpulung Muscel
2. Cuget liber-Constanța
3. Ziua de Constanța-Constanța
4. Jurnalul Național-București
5. Academia" Cațavencu"-București

Autor-Bănică Ion Octavian-Boteni Muscel

Cărți publicate

1. Petre Țuțea-Filosof al Credenței-2017
2. Petre Țuțea-Un pas către Dumnezeu-2017
3. Repere cronologice și alte fleacuri-(autor
Moise Constantin, în colaborare cu Bănică I.,
Pavel I., Mărcușanu Iosif)-2017
4. Fremătând pe corabia vieții-2017

Articole publicate în reviste

1. Revista literară-Paradox-București
2. Panoramic T.V.-București
3. Revista"Puls"Argeș-Pitești
4. Câmpulungul în direct-Câmpulung Muscel
5. Revista "Arca"-București
6. Revista "Megalitii din Muscel"-Câmpulung
Muscel
7. Pietrele Doamnei-Domnești Muscel
8. Piatra Craiului-Rucăr Muscel
9. Acidava-Câmpulung Muscel
10. Revista pădurilor-București
- 11.Vânătorul și Pescarul Sportiv-București
12. Carte de la Curtea Veche-Câmpulung Muscel

Articole publicate în presă

1. Făclia-Cluj Napoca
2. Secera și Ciocanul-Pitești
3. Argeșul Liber-Pitești
4. Săgetătorul-Pitești
5. Evenimentul Zilei-București
6. Cuget Muscelian-Câmpulung Muscel
7. Expres-Câmpulung Muscel
8. Evenimentul Muscelian-Câmpulung Muscel
9. Gazeta de Muscel-Câmpulung Muscel
10. Univers Creștin Democrat
11. Muscelul-Câmpulung Muscel

Autor Maria Chirtoacă

Afilieri profesionale:

- Membră a Uniunii Scriitorilor din România;
- Membră a Uniunii Epigramaștilor din România;
- Membră a Uniunii Epigramaștilor din Republica Moldova;
- Membră a cenaclurilor literare:
- Tudor Mușatescu (Câmpulung);
- Liviu Rebreanu (Pitești);
- Amurg sentimental(București);
- Membră a Clubului Umoriștilor Musceleni-C-lung;

- Membră de onoare a cenaclului Mihail Lungeanu (Rucăr);
- Redactor-șef la revista Satyrul;
- Redactor la revista Acidava;

Cărți publicate:

- O ciupercă, două ciuperci (1985)
- Daruri (1989)
- Afară din contur (1990)
- Carte de bucate cu rețete fermecate (1997)
- Înțelesul poartă fesul (1998)
- Pasărea Phoenix (1999)
- Musafirii de la miezul nopții (2000)
- Iubiți poezia! (2007)
- Proverbe cu haz și fără necaz (2008)
- Din floare-n floare (2008)
- Carusel de poezii cu-ntâmplări de zi cu zi (2009)
- Îndrăgostite cuvinte (2009)
- Carte cu lipici pentru vârste mari și mici (2010)
- Creionări sentimentale (2011)
- Miraje (2011)
- Sub vraja cuvintelor (2012)
- Înțelesul poartă fesul (2012)
- 101 poeme (2012)
- Pardon, scuzați! (2012)
- Câmpulungul romanțat (Vol I-II, 2014)
- O dragoste fără hotare (Vol. I-II, 2015))
- Răsu'-plânsu' (2015)
- Gingășii cu țepi și țepe (2015)
- În pași de dans (2015)
- Poezia între teorie și practică (2016)
- Incouri nostalgice (2016)
- Uf și năduf (2016)
- Pâine și circ (2016)
- Semne cu musca pe căciulă (2016)
- Sub vraja curenților literare (2016)
- Adevărul gol-prostuț (2016)
- Țări și impresii (2017)
- Sho(w) pă ei (2017)
- Umor la purtător (2017)
- Doine, doinițe (2017)
- Pe lira timpului (2017)
- Mărgăritarele iubirii (2018)
- Melancolii întruCHIPate (2018) – coautor Nelu Constantin
- Farmecul copilăriei (2018)

Versuri și articole publicate în cărți, antologii, lucrări științifice de specialitate, nominalizări în dicționare, enciclopedii:

- Câmpulung-Muscel ieri și azi, 1974
- Flori lângă izvoare, 1980
- Puncte de sprijin, 2000
- Câmpulung și județul Muscel, 2000
- Almanahul muscelenilor, 2004
- Ne jucăm, taine dezlegăm, 2005
- Stâlpeni-Argeș România, 2007
- Dicționar bibliografic, 2010
- Dicționarul scriitorilor români de azi, 2011
- Dicționarul scriitorilor argeșeni, 2011
- Poesys-15-zei și zile, 2011
- Epigrame-n praf de rimă, 2011
- Fiii Argeșului, 2011
- Lectură, clasa a III-a, 2012
- Lectură-clasa a IV-a, 2012
- Cărți și autori, 2012
- Dicționar subiectiv de literatură –Argeș, 2012
- Ideologia ortodoxă și arta cuvântului, 2013
- Enciclopedia personalităților din România, 2013
- Poemele iubirii, 2014
- Poemele limbii române, 2014
- Neosteniți întru lumină, 2014
- Mihai Moșandrei, scrieri pentru eternitate, 2014
- Columna românismului, 2014
- Limba noastră cea română, 2015
- Antologia Iarna scriitorilor, 2015
- Antologia scriitorilor –Dor românesc, 2016
- Almanahul copiilor, 2015
- Licurici de lună plină, 2016
- Doamne ale scrisului românesc la început de secol XXI, 2016
- Tribuna scriitorilor fără prejudecăți, 2016
- Repere educaționale extrașcolare, 2016
- Un dicționar al scriitorilor români contemporani, 2016
- Caiete folclorice Argeș, 2017
- Natura nu minte niciodată, 2016, 2017
- Câștig și plată, 2017
- Generalul I.C.Brătianu în fața judecății istoriei, 2017
- Popas în amurg, 2018, etc.

Articole publicate în reviste:

- Satyrul , Câmpulung - Muscel
- Acidava, Câmpulung - Muscel
- Pensionarul muscelian,Câmpulung - Muscel
- Ramuri, Câmpulung - Muscel
- Muscel-Net, Câmpulung - Muscel
- Carte de la Curtea Veche, Câmpulung - Muscel
- Argeș, Pitești
- Basarabie, pământ iubit, Chișinău
- Porto Franco, Galați
- România literară,București
- Flacăra, București,
- Universitatea comunistă, București
- Literatura și Arta,Chișinău
- Curtea de la Argeș, Curtea de Argeș
- FIE, Iași
- Catedra, Pitești
- Ritmuri brașovene, Brașov
- Glasul iubirii,Curtea de Argeș
- Cultul eroilor, Pitești
- Amurg sentimental, București
- Epigrama,București
- Lumea epigramei, București
- Piatra Craiului, Rucăr - Muscel
- Pietrele Doamnei, Domnești - Muscel
- Luceafărul, București
- Muscelul, Câmpulung - Muscel
- Urzica, București
- Acus, Sibiu
- Agora, Cluj-Napoca
- Farul Nistrean,Chișinău
- Moldova, Chișinău etc.

Articole publicate în presă:

- Viața studentescă-București
- Viața satului-Chișinău
- Gazeta de Muscel- Câmpulung - Muscel
- Actualitatea musceliană-Câmpulung - Muscel
- Secera și ciocanul-Pitești
- Argeșul liber-Pitești
- Zori noi- Suceava etc.

**Autor: Ec.Stoian Cornel
Rucăr Muscel**

Articole publicate în
cărțile autorului
prof.Hiru Ion-Domnești
Muscel

1. Neosteniți întru lumină,vol.I-2013
 - ☐ Dr.Predescu Liviu-Rion,Rucăr
 - ☐ Dr.Roșca Remus Coriolan-Rucăr
2. Neosteniți întru lumină,vol.II-2014
 - ☐ Ing.Miu Agricola Constantin-Godeni
 - ☐ Prof.Nicolae Gheorghe-Podișor Rucăr
3. Neosteniți întru lumină,vol III-2014
 - ☐ Prof.Dulamă Lucreția-Rucăr
 - ☐ Președinte Dulamă M.Ion-Rucăr
 - ☐ Prefect Ghica A.Nae-Rucăr
 - ☐ Istoric Ghinea Cornelia-Pitești
 - ☐ Înv.Rădescu Daniil-Rucăr
 - ☐ Prof. Rădescu Mircea-Rucăr
 - ☐ Prof.-dir. Urdea Ion-Rucăr
 - ☐ Prof. Vișoiu Ligia-Câmpulung
4. Neosteniți întru lumină,vol IV
 - ☐ Col.Mârzac Ion-Mățău
 - ☐ Înv.Ștefănescu Toma și Ștefănescu Filofteia-Rucăr

Articole publicate în reviste

- ☐ Piatra Craiului-Rucăr Muscel
- ☐ Pietrele Doamnei-Domnești Muscel
- ☐ Carte de la Curtea Veche-Câmpulung Muscel
- ☐ Acidava-Câmpulung Muscel
- ☐ Pensionarul Muscelian-Câmpulung Muscel
- ☐ Muscelul -Câmpulung Muscel
- ☐ Amurg Sentimental-București

Articole publicate în presă:

- ☐ Actualitatea Musceliană-Câmpulung
- ☐ Evenimentul Muscelian-Câmpulung
- ☐ Ziarul din Muscel-Câmpulung
- ☐ Jurnalul de Argeș-Pitești
- ☐ Curierul zilei-Pitești
- ☐ Argeșul-Pitești
- ☐ Săgetătorul-Pitești

A consemnat: Ec.Cornel Stoian-Rucăr Mușcel

O CANĂ CU CEAI

E iarnă. O iarnă fără zăpadă. Numai frig și vânt puternic.

Bătrânii aceia doi, probabil, se duc la medic. Merg alături.

Uneori bărbatul înaintează doi, trei pași, apoi o așteaptă.

- Hai, te rog! Mergi mai repede!

- Nu pot, dragă, mă ține mijlocul!

Merg încet prin spatele statuiilor din fața Universității. Spațiul e larg, cu bănci de lemn frumos lustruite, cu vitrine mari luminoase. Vântul se năpustește în spațiul acesta gol cu o bucurie furioasă. Aici are loc să se rotească în voie, dar trebuie să plece despletit în fuioare pe străzile înguste, care se strecoară printre clădirile elegante și vechi de pe străduțele ce ies din Piața Universității spre Lipscani.. Cei doi se îndreaptă spre pasaj, ca să treacă dincolo, la spitalul Colțea.

- Dragă, îți amintești, zice el luând-o de braț, de aici îți cumpărăm cremă Ellen Rubinstein ori pudra Elizabeth Arden, ori desouri fine.

- Știu, dar pe frigul și pe vântul ăsta turbat, nu-mi permit momente cu amintiri.

Mai merg câțiva pași în tăcere, ținându-se strâns de braț, parcă ar vrea să nu-i ia vântul, apoi el se oprește și spune:

- Dragă, nu mai pot, trebuie să stau jos. Mă dor rău picioarele. Am obosit, nu mai pot

respira. Lasă-mă să stau un pic pe bancă.

- În niciun caz! Vrei să înghețăm? Hai! Mai avem puțin până intrăm în pasaj.

- Nu mai pot! Trebuie să stau jos, altfel cad!

Ea, precipitându-se și luându-l de mână:

- Hai aici, în cafeneaua asta. E cald și se văd mese libere.

- Ce spui? Tu știi cât costa o cafea aici?

- Nu te speria, luăm un ceai, și apucându-l de braț îl trage ușor înăuntru. Bărbatul abia o urmează. Ea vede o masă liberă, în colț, lângă ușă. Canapele spațioase, elegante, tapițate cu pluș roșu. Îl așează încetișor pe canapea. Așteaptă lângă el, supraveghindu-i respirația. Privește apoi în jur. Domni și domnișoare elegante, fine. Pentru câteva momente, se opresc din discuții privind curioși spre cei doi intruși, apariție stranie pentru localul acela. Bătrânelul are o căciulă de astrahan ușor tocită și fără luciu, bătrânica are o haină de blană naturală de vizon roasă și fără spic, pe cap, o șapcă neagră, croșetată de mână din lână groasă și în picioare, ghete negre cu botul lat, bărbătești.

Ea se duce la bar și comandă doua ceaiuri.

- De care? Avem de mușetel, de mentă...

- De mentă.

- Costa 20 de lei, zice barmanul înainte de a lua cânila de pe stativ.

Bătrâna se oprește o clipă, apoi scoate banii să plătească, revenind asupra comenzii:

- Vreau un ceai, vă rog, dar să fie fierbinte.

Plătește, ia ceaiul, merge la masă și îl pune în fața lui.

- Bea încet, e fierbinte, o să te încălzești, apoi se așează și ea, ușor intimidată de privirile străinilor.

După câteva minute, băiatul de la bar vine la masa lor cu încă o cană de ceai și spune cu o voce puțin jenată:

- Este gratis, din partea casei. Noi știm că 10 lei un ceai este prea scump, dar astea sunt prețurile. Pune cana cu ceai pe masă, în fața ei și se retrage.

Doamna lasă capul în jos, spune mulțumesc. Ochii i se umplu de lacrimi, dar lacrimile nu cad.

Autor
prof. Aurelia Corbeanu,
Curtea de Argeș

IEPURAȘUL DE LA BUNICA

De câteva zile, parcă a întinerit bunica, așa de repede se învârteste prin casă, ca un sfredeluș! Face curățenie în camera copilului, în dormitorul cel mare, scoate și bate covoarele, lustruiește geamurile. Vin copiii!

Vin copiii din cele țări depărtate. De când nu i-a mai văzut! Cum or mai fi în realitate? Dar nepoțelul? L-a văzut numai în fotografii, ori la calculator, pe camera Web. E grăsuț, cu părul blond și ochii albaștri. O frumusețe de copil! Și uite că acum vine la bunica. O să-l vadă, o să-l poată strânge în brațe, o să-l mângâie și o să-l legene și... Doamne, cât o să fie de fericită!

Gata. Casa-i pahar! Și pătuțul copilului e pregătit cu cearșafuri albe și pernă cu volănaș de dantelă! Dar mai trebuie ceva. O jucărie, un cadou de la bunica.

Și iat-o prin magazine! Cam goluț portmoneul, dar ce să-i faci! Pensia e mică! Rafturile pline de jucării care mai de care mai frumoase, mai artificiale. Jocuri mecanice și animăluțe de pluș, dar ce are ea în portmoneu nu ajunge decât pentru o mășinuță sau o maimuțică de plastic.

S-a întors acasă dezamăgită și întristată. Ce cadou să-i facă nepoțelului? Și deodată și-a amintit. Un iepuraș! Un iepuraș de catifea, așa cum i-l făcuse fiului ei, când acesta era mic. Îl lucraseră împreună. Tăia și el peticele, desena mustăți, colora ochi pe diferite bucățele de hârtie! Când a fost gata, i-a plăcut așa de mult, că a dormit cu el în brațe, mulți ani la rând.

Și bunica s-a apucat de lucru, plină de emoție și de entuziasm. Peste câteva zile, iepurașul era gata. Din catifea albă, cu ochi verzi și mustăți negre, cu un botișor zâmbitor și sprâncenele ridicate întrebător în sus, avea o față veselă, parcă te chema la joacă. Fusesse îmbrăcat în costum de vânător. Vestă verde cu buzunare și mulți nasturi, centură lată, cu cataramă de metal, ciuboțele roșii. I se părea bunicii că un astfel de iepuraș n-ar fi cumpărat nici cu trei pensii de-ale ei, atât era de frumos!

L-a așezat în camera băiețelului, pe pătuț, rezemat de pernuța cu volănașe. Satisfacția bunicii era fără margini. Reușise o jucărie frumoasă, parcă vie și în același timp îi amintea și fiului ei de anii copilăriei.

Și una, două, deschidea ușa camerei și vorbea cu iepurașul: „Ai răbdare. Mai sunt câteva zile și sunt aici”. „Dar ce crezi, o întreba iepurașul,

o să-i placă de mine?” „Fii fără grijă! O să te iubească. Tu nici nu știi cât ești de frumos!”

Iepurașul zâmbea și bunica zâmbea.

Iată că a sosit și ziua cea mare. „Am coborât din avion, peste două ore suntem acasă!” Sună în telefon vocea emoționată a fiului.

Cu ochii plini de lacrimi de fericire, bunica face ultimele retușuri. Deschide de zece ori ușa cuptorului, să nu cumva să se ardă friptura, cu cimbru, cum îi place lui, pune pe masa din sufragerie farfuria cu pricomigdale, care îi plăceau ei, fuga la iepuraș să-l mai așeze odată frumos cu mâna ridicată la pălăriuța de vânător, în semn de salut. Flori proaspete prin camere. Fuga la poartă și iar în casă și iar fuga la poartă!

Deodată, tocmai când scotea tava din cuptor, se aude o mașină intrând în curte. Bunica aleargă în întâmpinarea lor. Uite-i! Doamne cât timp a trecut de când nu i-a mai văzut. Sunt ei și totuși alții. Frumoși și străini, ușor jenați de prea marea efuziune a bunicii. Și băiețelul! Ce minune! Încearcă să-l ia în brațe, dar este oprită cu răceală: „N-avem voie să-l luăm în brațe, că se învață alintat!”

Au intrat în casă. Duc bagajele în camera lor. Bunicii îi bate inima. Acum vede iepurașul. Ascultă. Vrea să surprindă exclamațiile de bucurie. Nu aude nimic. „Sunt obosiți, nu l-au observat. O să-l vadă când o să culce băiatul”, gândește, încurajându-se.

Au trecut două zile și nimeni n-a zis nimic despre iepuraș. Uimită, a intrat sfioasă în cameră, când ei erau plecați. A văzut iepurașul sub scaun, suspinând încetișor. N-a găsit cuvinte de mângâiere, bunica. A închis ușa și a ieșit, ușor aplecată de spate.

După amiază, când stăteau de vorbă pe terasă, i-a întrebat cu sfială:

- Ce-a zis băiețelul de iepuraș, i-a plăcut?
- Ce iepuraș? A! Acela de cârpă!? Nu i-a plăcut.
- El are acolo multe jucării frumoase, mamă!

După câteva zile, străinii cei dragi au plecat. Bunica a intrat în cameră să facă ordine. A găsit iepurașul ghemuit sub scaun. L-a luat, l-a pus în poală și l-a mângâiat.

În camera goală, în casa pustie, au rămas doar bunica și iepurașul!

Autor

**prof. Aurelia Corbeanu,
Curtea de Argeș**

POEZII

Autor prof. Tudor Vlad

GUSTUL

M-am trezit într-o dimineață aurie
 După o noapte neagră
 În care am citit „O mie și una de nopți”
 Că mi- e tare dor de gusturi...
 Gustul amar al trădării
 Gustul de nectar și miere al iubirii
 Gustul sărat al lacrimilor tale
 Prelinse pe trupul tău, adunate de buzele mele
 Gustul de piersică al pielii tale, mușcată prea sfios
 sau poate prea sălbatic
 Gustul acru al vinului
 pe care l- am băut din cupa întinsă de tine
 cu un strop de otravă și-un strop de ploaie
 Gustul de măr roșu aprins
 pe care mi l-ai dat
 Într-o toamnă când goi fiind
 ne-am făcut straie din frunze arămii
 Gustul de apă și lut
 din care focul meu te-a făcut
 Ulcior cu apă vie
 Dar mai ales, gustul spicelor de grâu
 amestecate cu părul tău
 Dintr-o vară de tinerețe
 Și de viață.....

FACEREA LUMII

Mi s -a ivit așa într-o înflăcărare
 Un cuvânt din toate ale mele
 Care s-a făcut lumină
 Care s-a făcut apoi lume
 Care s -a făcut EL și EA
 Și care de atunci
 Se tot face...ghiers...

Dascăl Theodor ot Rukal

NEÂMBLÂNZITUL

Mi-e sufletul un mustang negru
 Care aleargă neâmblânzit, printr-o preerie deasă și
 înaltă
 Și nu i se vede decât capul și coama
 Iar nechezatul lui trece munți, văi, și lumi
 Până îl aude un șaman, bătrân la suflet
 Tânăr la trup, și ager la minte
 Și spune șefilor de triburi:
 „Acesta este glasul celui neîmblânzit
 Iar de el avem nevoie cu toții
 Dar cine și cu ce să-l strunească ”?
 Și nimeni n-a știut să- i dea vrednic răspuns
 Ci doar o fecioară cu pielea și sufletul sidefiu:
 „Știu eu...nu poate fi îmblânzit decât
 De cea care-i va aduce
 Un frâu de argint împletit cu păr ca mătasea
 Pinteni de aur turnați și căliți în lacrimi
 Și o șa din lemn secular
 Sculptată cu foc din privire"...
 Iar șamanul zâmbi și aplecă sufletul
 Și trimise măiastra făptură
 Să îmblânzească și să poarte...neâmblânzitul....

RAIUL DIN IARNĂ

E vremea iar de stat pe lângă sobă
 Tăcut și liniștit ca-n vremea de demult
 Înveșmântat poet cu-albastră robă
 Și albul vers cu tine iar să-îl ascult...
 Ne scrie iarna poezii sublime
 Nu ni le dă pe toate chiar de la-nceput
 Are răbdare și cu mine și cu tine
 Să vadă ce-i în noi de nevăzut...
 Ne cercetează albul fără seamăn, de iubire
 Precum și punctul negru, cel necunoscut
 Ne iartă într-o clipă orice rătăcire
 Cu promisiunea raiului ce încă n-a 'nceput...
 Dar va începe și acela într-o clipă
 Cuprinsă tainic între două dalbe vise
 i ne vom lua noi amândoi câte-o aripă
 i vom zbura spre fericirile promise...
 Vom coborî în cea măiastră alcătuire
 Ce necuprinsă e de flacăra privirii
 Și viață nouă vom zidi 'ntru nemurire
 Trăită-n legea darului și a iubirii..

POEZII

Autor NUȘA CANTEMIR - PITEȘTI, Argeș

I. I. C. BRĂȚIANU
- OMUL -

Sus pe deal la Ștefănești,
E o casă ca-n povești,
Unde viile domnesc,
Brățienii poposesc.

Brățienii, neam de soi
Care nu dau înapoi.
Liberalii cei mai cei,
Prim miniștri și eroi.

Cristea, Goga – l vizitau,
La "FLORICA" ei veneau.
Discutau sau meditau,
Și-n Ardeal călătoreau.

Întregirea neamului,
Țelul ...Brățianului.
La răscrucea încurcată,
Primul război, vine – ndată .

La cârma țării vine norocul,
Brățianu cu norodul .
I.G.Duca, cum spunea,
„ROMÂN LUMINOS VENEĂ” .

Glorie, el aducea,
Pe români, la fel iubea ,
Și neamul îl întregea,
Izbândă că dobândea .

D-l Iorga îl plăcea ,
Caracteru-i admira :
„ Mândru și rece aducea ,
Și stăpân pe ce făcea ”.

BULETINUL ORAȘULUI MEU

A fost odat-un târgușor,
Pus între dealuri, binișor,
Păduri bătrâne, seculare,
Vestite-n toată lumea are.

Mircea cel Bătrân, mai sus,
O moară la hotar a pus,
La Cozia apoi s-a dus...
Să se-odihnească la apus.

Așa ne-a însemnat pe hartă,
Cu târgul nostru de la poartă.
De-atunci noi suntem cunoscuți
La toată lumea, ca avuți.

Apoi Goleștii, Izvoranii,
Cantacuzinii, toți titanii,
Sunt dregătorii din Pitești,
Cu care astăzi, te mândrești.

Neagoe Basarab, cu fală,
Ridică Curtea Voievodală,
Iar olteanul de Mihai.
Prin pădure era Crai.

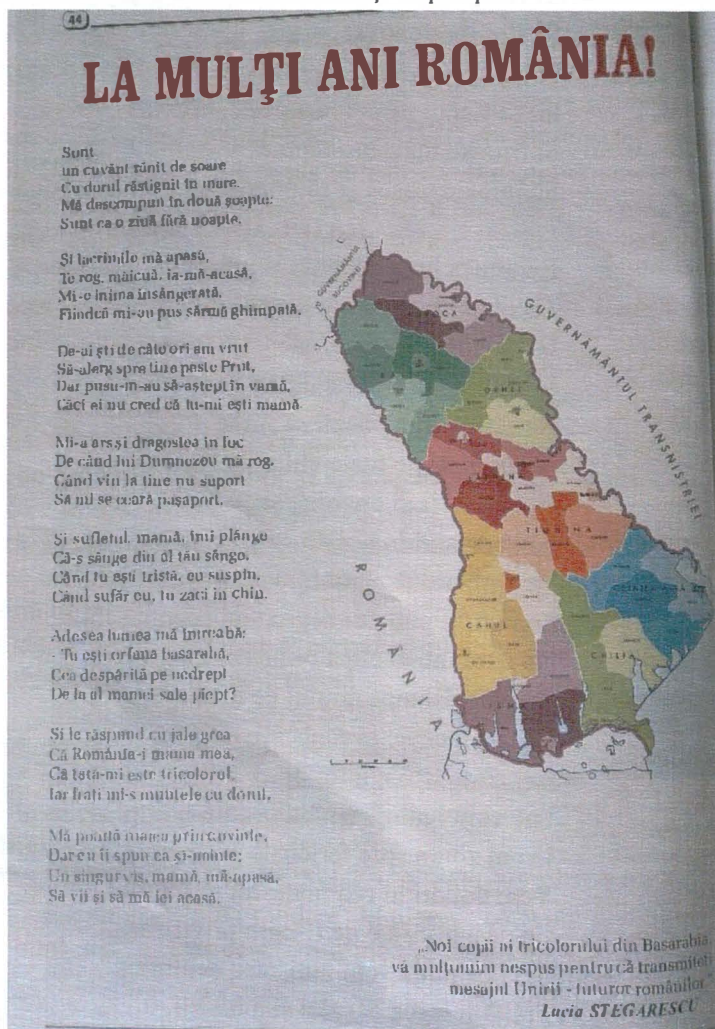
Carol – l a venit,
Și Piteștiul a-nflorit,
Monumente grandioase
Țănuiesc și-acum frumoase.

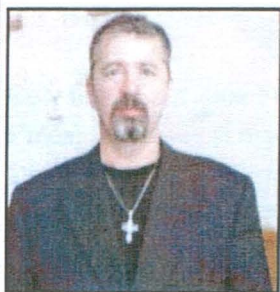
A fost un titan sub soare,
Cu domnia cea mai mare.
El găsește pomenire
La Argeș... la Mânăstire.

Mai târziu, Piteștiul are,
Mareșalul cel mai mare.
Antonescu s-a chemat
Și noi toți l-am respectat.

Deși are mulți dușmani,
Titanul de peste ani,
Pe la colțuri l-amintim.
Cu faptele lui ne mândrim.

Datele le-am adunat,
La dospit eu le-am lăsat...
Și-a ieșit Piteștiul, care
E mândria la oricare.

POEZII – Autor Ing. - PROF. GHEORGHE AVRAM -Rucăr

FĂRĂ VIOLENȚĂ

Acasă, tata se certa întruna –
Violența o aveam în casă;
Mama nu știa de rugăciune
Și n-aveam bucătăreasă la masă.

Am crescut din ceartă– fără rugăciune,
Am izgonit credința și faptele bune;
Cu cei șapte ani de-acasă am plecat la școală
Și-am fost violent pân-la generală.

Am învățat la grădiniță
Să fiu bun coleg cu Găbiță,
Să-mpart bunătatea cu educatoarea
Și să fiu cald cum e-afară vara.

Am mers la ciclul unu primar
Și-nvățătoarea mi-a repetat iar:
– Lasă lenea că-i violentă și molipsitoare!
Îmbrățișează munca sau societatea moare!

Am făcut crize de violență...
C-am crezut într-o societate dementă,
Fără credință, fără dragoste multă...
Să se-nmulțească proștii care m-ascultă.

Am ajuns la ciclul doi gimnazial
Și violența am repetat-o iar:
– Când regulamentul nu se aplică...
Poți fi violent într-o turmă mică.

Într-o zi violența a fost citită:
În cartea lui Dumnezeu e pedepsită;
În focul veșnic e dus cel violent,
C-un trup nemuritor va zace lent.

Refren : Violența nu e bună
Când cel rău ți-aduce ură;
Violența e de lepădat,
Nu e bună de purtat;
Am avut tupeu la lecție,
Am avut tupeu la școală,
Am fost obraznic de mic
Și-am crescut așa... pân' la generală;
Acum mă duc la liceu
Și n-am să fiu un derbedeu.

*Ambele poezii prezentate în Cenaclu în
2.05.2011*

Am compus acest cântec pentru lecția deschisă pe care am ținut-o în anul școlar 2010-2011 la Școala Nae A. Ghica-Rucăr numită „Violența din școală”. Scopul lecției deschise a fost ca elevii clasei a VI-a B să dea un mesaj despre nonviolență tuturor elevilor din România. Elevul Vranceanu Teodor a cântat-o la orgă.

HOȚII

Sărăcia m-a izgonit din casă, pe-o masă plâng iară,
Sunt fugar și-n lacrimi de foc mă scald noaptea afară;
Mi-ați furat cei șapte ani, anii de școală și serviciul,
Cumpăr cu viața sărăcia și mă loviți „bine” cu biciul.

Nu mai furați pământul, se va desface pentru toți
Ca să coborâți la iad... o să se umple cu hoți,
cu averi, cu vrăjitori și desfrânați,
cu toate păcatele care-au făcut din oameni surori și frați.

Suntem pe drumuri și facem plecăciuni pe la porți,
I-am întrecut pe romi, nu vrem s-ajungem hoți!;
Pe drumul sărăciei frângem pâinea ca sărmanii,
Voi mințiți la televizor și ne numiți „Golani”.

Nu ne cunosc copiii, nu mai suntem părinți,
Ne-ați furat cinstea... sunteți făcuți eroi și sfinți;
N-am luptat în rugăciune și ne-nchinăm la ei,
Iisus coboară din cer cu pâine... să ne scape de lei.

Puneți pâinea pe masă... vrem să creștem copii,
Suntem obosiți de drum și n-avem mulți fii;
Bucătarii și-au făcut din sărăcie un obicei,
Noi ne spurcăm gândul și trăim în concubinaj cu ei.

Diavolul v-a-nșelat inima pentru avere,
Voi v-ați umplut gândul și ne scuipați... cu fiere;
Lăcomia v-a făcut să credeți că nu-i spirit bun
Să-l slujești pe Dumnezeu pe pământul străbun.
Am scris această poezie ca să fie cântată de toți săracii pe la porțile bogaților.
Numai conducătorii fură?! Astăzi, creștinii fură tot ce poftesc de la aproapele lor: nevasta, casa, ogorul, serviciul etc. Diavolul este hoț, înșelător și uci-gaș!
Conducătorii hoți vor fi judecați și pedepsiți la fel ca diavolii. Prin păcatul hoției, omul își însușește ce nu este al lui și aduce în lume: sărăcia, curvia, dezbinarea, războiul și moartea.

Eroilor de la Pravăț
Autor Gheorghe Vintilă - C-lung, Muscel

Un deal cu stânci ce se prăvale
 Jos apa în salbe argintate
 Mausoleul pus în cale
 La tragediile uitate

Suia pe calea anevoioasă
 Cărare, drum pentru ciobani
 Un om în spate cu o coasă
 Bătrân și îndoit de ani.

A tras o brazdă spre izvorul,
 De amintiri de mult rămase
 În minte era plin ulciorul
 De lacrimi, sânge și de oase.

A ridicat în sus privirea
 Spre Mateiașul nopții grele
 Dormea sub glie nemurirea
 Eroilor de pe muscele

Și-a amintit de noaptea rece
 Dușmanul vrea să-și facă pârții
 Când glasul strigă "NU SE TRECE"
 Prin valea de la Lunca Gârții.

Obuzele cădeau ca ploaia
 Ca frunza toamna din copaci
 În moarte stă nestins văpaia
 Din vitejia de la Daci

O viață a tot visat măcelul
 Din beznă când pământul tună
 Vitejii ce i-a dat muscelul
 În noaptea morții fără lună

A doua zi când la apel
 Prezent era numai pământul
 Rușinea s-a lăsat pe el
 Că nu-l primise Isus sfântul

Ai lui sunt amintiri de oase
 Într-un mausoleu uitați
 Sub o năframă ce se coace
 Cu fir din ghemul destrămat

Izvorul astăzi ce mai curge
 Din Mateiaș e martor viu
 Că pentru țară pentru cruce
 S-au jertfit cei care scriu.

POEZII – Autor ing. DAMIAN AVRĂMESCU, Mereni – Constanța

TESTAMENT

Sunt la o bătaie de inimă de Paradis,
 Sau poate Iadul mă va înghiți?
 Ce mai contează? Merg unde mi-e scris,
 Adio fete, prieteni și beți!

Adio șpriț și cârciumi și femei
 Și uneori destule farmacii?
 Constat că ești mai sănătos când bei,
 Când te strecoari pe alte uși, faci, nebu-
 nii...

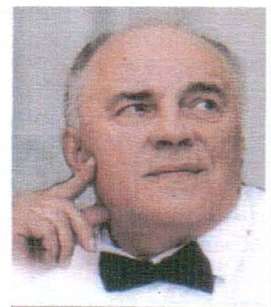
De-ar fi bătaia inimii mai lungă
 Și vreme ca s-o iau de la-nceput,
 Aș ști cum să petrec ca să-mi ajungă,
 Somnul etem să-mi pară lin sub lut...

De-o fi să fac o hiperglicemie
 Aș da-o dracului de insulină,
 Aș face-un chef cu -o dulce Crâmpoșie,
 Strângând în brațe-o tânără blondină!

Când „plec”,
 numai viorile
 să plângă

Și-un lăutar să-mi “zică “ la ureche,
 Un cântec - „Leagă-ți Lele coada stângă”,
 E-un cântec vechi, de dor, fără pereche!

Iar de va fi în Rai să nu am loc
 Și-n cazne grele dracii să mă stoarcă
 Las scris ca-n rotisorul lor, pe foc,
 Drăcoaica cea mai sexi să mă-ntoarcă!

BĂRBATUL – REPETABILA POVESTE

Ce iute a trecut Ziua Femeii,
Cu ea, se „duse” și matriarhatul!
De-acuma, la putere sunt tot „zeii”,
Să fiu mai clar ; Măria Sa-Bărbatul !

Femeie, tu o să mai vezi o floare
Poate cumva cam pe la Sfântu -
așteaptă,
Sau poate primăvara viitoare.
Îi știi nărvu – tu ești prea deșteap-
tă!

Așa că, draga mea, treci înapoi
La cratiță, copii, dereticat
Și la servici, la piață mai apoi !
Ai obosit ? Degeaba ai oftat

Nu mai ofta, că nu ai terminat
Mai ai destul până în miez de noap-
te,
Vezi c-ai uitat mașina de spălat,
Apoi mai trebuie rufele călcate !

Iar dumnealui ? E tare obosit
De la servici venit-a tocmai seara,
Că a avut de lucru, negreșit ;
O partidă de amor cu secretara !

Miroase tare a parfum de damă
E de-nțeles; nu e parfumul tău !
Miroase tare și a vin „de cramă” ,
Vezi să nu protestezi, că e de rău !

Întins pe pat, adoarme repejor
Cu un cotidian uitat pe burtă,
Sau urmărind ce-i la televizor,
Iar altă-dată – adoarme, că-i beat
turtă !

Zâmbește-n somn, poate visând
frumos
Lucruri frumoase, nicidecum orori;
Precis visează soțu-ți drăgăstos,
Că e 8 martie și îți aduce flori !

P.S : Ei,uite, vezi ? Cu vorba m-am
luat :
Fă lecțiile cu copiii ! Ai uitat ?

MINORA

Se sparge valul uriaș la mal
Pe trup ți-așterne mantie de spumă
Mai vine-un val și-apoi încă un val,
Degeaba fugi, ele te-ajung din urmă,

Râzi și te joci și trupul tău de fată
Deja cu rotunjimi ca de femeie,
Cu alți ochi îl privesc de astă dată:
Când ai crescut? A dragostei scânte-
ie,

Poți s-o aprinzi în oricare bărbat
Naști insomnii până la răsărit,
Cu trupul tău, cu mersul legănat,
Tu patimi naști în cel ce te-a privit!

Și eu și tu adesea ne privim
Iar sângele năvalnic clocotește,
E-aproape gata să păcătuim!
Și totuși, e ceva ce mă oprește,

Când sânii tăi frumoși mă ispitesc,
I-aș săruta o oră și-înc-o oră,
Deși sunt tânăr, nu vreau să greșesc:
Mai crește-un an! Tu ești încă mino-
ră!

ABUZ

S-au „mutat” bunicile pe facebook!
Nu mai știu de soț și de-aragaz,
Nici la Sfânta slujbă nu se duc
O să moară popa de necaz!

Pun ceșcuța cu cafea la îndemână
Și tastează până ațipesc,
Dorm cu ceas cu capul pus pe-o
mână
Și-o iau de la capăt când se trezesc!

Hotărâte, intră-apoi pe chat
Și au toate fețe zâmbărețe,
Toți ai casei umblă-atunci încet:
Cu un amor din tinerețe,

Conversează „buni”-nfierbântată,
E bai mare dac-o deranjezi
Ai jura că e amorezată,
Ochii-i rîd: să vezi și să nu crezi!

După episodul ăsta „dulce”
Când nepotu-i cere de mâncare
Sau duios o roagă să îl culce,
Îl repede: „mergi la tactu-mare”!

„Tactu-mare-n sus și-apoi în jos”
Îi cuprinde pe bunici oftatul
Și chiar protestează zgomotos:
„Iar s-a instalat matriarhatul”!

Trebuie să protestăm în cor
Nu mai suportăm așa frustrare,
Cerem dreptul la calculator,
Cel puțin cât fac ele mâncare!

Unii lângă alții punem pieptul
Și din asta facem mare caz,
Vrem ca să voteze Parlamentul:
„Bunicile-napoi la aragaz!”

P.s. De s-ar putea ce-am scris să nu
se vadă,
Altfel, nu mai mănânc mâncare cal-
dă!

ALEA JACTA EST

Ce mai contează că mă doare
Și boala mea nu are leac?
Păi dacă ochii tăi îmi plac,
N-am și eu dreptul la visare?

Șontâc-șontâc m-abat mereu
Tot pe sub geamurile tale
(Azi cred că ai făcut sarmale)
Și nu contează că mi-e greu!

Pentru că știi, chiar de-i păcat,
Eu te zăresc după perdele,
Privesc cu jind la toate cele
Cu care Domnu' te-a-nzestrat...

Și dacă tu nu-ți ferești sânii
De-a mea privire indiscretă ,
Ba, chiar te mai miști așa, cocheta
Parol de mă mai dor plămânii!

S-a vindecat și cataracta
Cu al tău trup vindeci privirea
Și zău de-mi mai pot ține firea!
M-am hotărât: „Aleajacta! (est)”

Măine, cu brațul plin de flori,
Eu te voi cere de nevastă,
Chiar dacă dau de vreo năpastă
Și ți-o veni să mă omori!

A doua zi, m-am dus la Tanța
Și-am îndrăznit mâna să-i cer
Mi-a zis privindu-mă sever:

- Mai bine cere Ambulanța!

DRAGOSTE DE LICEAN (declarație de dragoste)

Sentimentul mi-e electric
Jur pe ipotenuză
Și țin să aplic geometric
O tangentă pe-a ta buză!

Gravitez mereu spre tine,
Ce atracție rară!
Curge sângele în vine
Ca o Niagară!

Strălucești în viața mea
Ca o auroră!
De-o vrea mama, de n-o vrea,
Tot îi vei fi noră!

Dar întâi, hai să luăm
Bacalaureatul,
Că dacă ne „încurcăm”,
O să dăm de Dracul!

Rămânem neterminați
Cum e Notre-Dame
Si pe veci stigmatizați
Întelegi, madame?

Exmatriculați și eu și tu?
Tristă ipoteză !
Am să strig I love you
La ora de engleză,

Până când o să- nțeleagă
Doamna directoare,
Că-ntre noi demult se leagă
O iubire mare!

Of, că tare-i complicat
Amorul de elev,
Mult mai rău decât tabelul
Lui Mendeleev!

BALADA LUI DRACULEA

Dracula, „os” domnesc vestit,
Dușmanii-n țeapă îi trăgea!
Dracula, mester iscusit,
Trăgea și el, dar la rindea!

Nu vrea să se reprofileze
(Să-nvețe trasul la măsca)!
Mai bine-ar fi să studieze
Stărpirea hoților din țara mea!

Să facă el și Parlamentul
O lege bună pentru toți:
Credem că a venit momentul
Unui ministru anti-hoți!

Unui ministru fără milă
Temut, un rucărean deștept,
Să-i placa mult doamnei Dăncilă
Gata mereu să-i țină PIEPT!!!

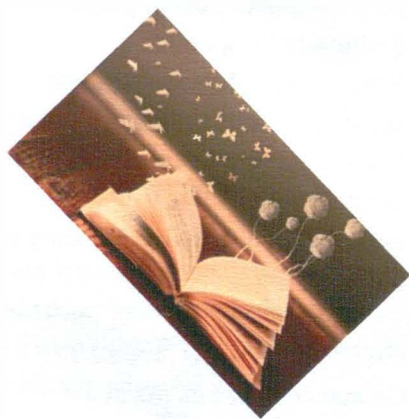
Noi, dobrogenii îl propunem
(Chiar de nu vrea doamna Dăncilă)
În gura mare astăzi spunem:
Te vreau Dracula! Să n-ai milă!

Sper să rămână prin pădure
Lemn ca să facă țepe la toți!
Stârpește-i ! Că de-i lași să fure,
Se umple iar țara de hoți!

La fel ca vărul tău - (Dracula),
Fă-ți datoria fără milă!
Că prea ne-am tot furat căciula,
Nu mai vrem hoți! Nici de prăsilă!

P.S. Cu multă încredere
Opinia publică dobrogeană
Reprezentant: Damian Avrănescu

Și să-ți aduc al dragostei prinos!

POEZIE - DEBUT POETIC*Autor Eliza-Maria Stoian – Câmpulung, Muscel**Elevă – Clasa a V-a**Școala gimnazială "Oprea Iorgulescu"***CIUPERCA**

Într-o zi la asfințit,
Când furtuna s-a oprit,
S-a ivit pe o cărare
O ciupercă mică tare.

Are capul pătrat,
Pare că este pictat
Cu un alb imaculat
Stă la umbră de stejar.

Și vorbește-nveselită,
Despre nunta cea vestită
A priveghetorii renumite
Ce dorește să invite

Cei mai talentați actori,
Zâne, găze, fluturi, flori,
Mai precis, pădurea toată
E la nuntă invitată.

POEZII*Autor OLIVIA-GABRIELA STOIAN – București, elevă clasa a XI-a***IARTĂ-MĂ!**

Iartă-mă pentru tot ce ți-am greșit,
Iartă-mă că destul nu te-am iubit,
Iartă-mă că nu-ți mulțumesc ție!

Iartă-mă că nu-ți acord atenție,
Iartă-mă că nu-mi văd drumul cu tine,
Iartă-mă, România!

CONTRADICȚII MONOTONE

Altă zi normală,
Aceeși navetă spre școală,
Aceleși tramvai cu aceiași oameni,
Altă eu gândindu-mă la tine.

Altă zi în care duc aceeași luptă
Aceeși gândire îmbibată cu aceeași speranță
Aceeși contradicție între creier și inimă
Altă zi când drumuri cutureier.

Altă foame stârnită de noi rânduri pe ziduri
Aceleași răspunsuri mă-ngână
Aceleași întrebări ce răsună
Altă curiozitate flămândă.

POEZII*Autor Maria-Ioana Vasiloiu - București***Membră a USR – Filiala traduceri****Debut în Revista Piatra Craiului****ERA DE AȘTEPTAT**

Privirea de agată,
Cuvântul inspirat,
Normal că m-au dat gata,
Era de așteptat.

Surâsului cu care,
Cândva, m-a-ntâmpinat,
Cin-să-i reziste oare?
Eu nu i-am rezistat.

Cu vis, cu poezie,
Cu toate m-a legat,
De-atunci, într-o vecie –
Era de așteptat...

Dar zâmbetul de soare
S-a stins. El a plecat.
Să mă mai mire oare?
Era de așteptat.

ACELAȘI STEJAR, ALTĂ TOAMNĂ.

Te-am revăzut. Ești tot la fel,
Prieten roșcovan!
Dar unde este-acum el?
Dar toamna de mai an?

Ești tot același: neclintit;
Statura ta înaltă –
O văd la fel de asfințit.
Doar toamna este alta...

EUFORIE DE OCTOMBRIE

În toamna mea nu-s griuri cu tonul insipid;
Am numai bronz și aur, azur și chilimbare,
Iar dacă tu ai temeri de farmecu-i perfid,
O să te iau cu mine unde-s frunzișuri rare.

Am să-ți arăt o rază curgând din vârful de brazi
Și mierea dizolvată-n lumina nefirească,
Ne vom culca alături, obraz lângă obraz,
Lăsând căldura lină în noi să cuibărească.

În molcomul octombrie, tăcuți, vom asculta
Cum frunzele planează și, apoi, mână-n mână,
Ceas după ceas, în taina pădurii-om aștepta
Pân'vom simți uitarea de noi cum se-nstăpână.

CU CHEIE MĂSLUITĂ

În geamuri mi-a bătut timid, ușor
Și-n casă, prin balcon, s-a strecurat;
M-a studiat în mod cuprinzător,
Dar fără a avea un rezultat.

Chiar dacă are cheie măsluită,
Cucoana toamnă nu-i obișnuită
Cu ce-i în iadul meu particular –
Așa că a plecat cu pasul rar.

Târându-și poalele de chihlimbar,
Așa cum a intrat, așa ieșit-a
Din casa mea. Și, de-o să vină iar...
Dar nu cred să-i dea ghes, din nou, ispita.

IMNUL VIETII

Autor MAICA TEREZA DE CALCUTA

Viața e o șansă – nu o lăsa să se piardă!
Viața e frumusețe – admir-o!
Viața e bucurie – gust-o din plin!
Viața e un vis – transformă-l în realitate!
Viața e o sfidare – înfrunt-o!
Viața e o datorie – îplinește-o!
Viața e un joc – joacă-l!
Viața e prețioasă – ai grijă de ea!
Viața e o bogăție – păzește-o!
Viața e dragoste – bucură-te de ea!
Viața e un mister – încearcă să-l pătrunzi!
Viața e o promisiune – n-o lăsa neîmplinită!
Viața e tristețe – treci peste ea!
Viața e un imn – cântă-l!
Viața e o luptă – accept-o!
Viața e o tragedie – fii tare!
Viața e o aventură – îndrăznește să-ți o asumi!
Viața e fericire – fii astfel încât să o meriți!
Viața e viață – ocrotește-o!

POEZII

Autor ONEAȚĂ VASILE – Lungulețu, Dâmbovița

ROȘU STACOJIU

A rămas doar banca aceea stacojie
Înfipțată adânc pentru totdeauna
În iarba tânără
Ca sufletele noastre
Sub soarele ce se contura roșu
Te-am strigat

Dar tu plecaseși departe singură
Spre cine știe ce dimineți stacojii
Am plecat și eu
Spre casa cu țigla roșie
Și țigla seamănă cu buzele tale.

PLECARE

Nu pot dormi spre dimineți
Căci răcoarea lor
Nu vrea să plutesc
Într-un cânt măgulitor
Atunci mă trezesc buimăcit

De simptomele mele
Fluier un cântec, fără importanță
Îmi spăl fața obosită
Arunc toiagul zilelor mele
Și plec, într-o lumină pătrunzătoare
Pe un drum drept
Ca o lumânare.
Nu mă pot împiedica
De colbul noros al drumului.

SENS

Spre inima mea
Alunecă zgomotele acestei lumi
Contopindu-se cu flerul atâtor idei
Spre inima mea
Galoapează mereu
Regimente de vorbe
Spre inima mea...

UN PUMN DE PĂMÂNT

Lacrimile ochilor mei
Sunt bulgări de țărână
Acoperită de ierburi
Ca o sălbăticiune de câmpie
Cu pași ușori
Voi ocoli pământul
Cu dor mă voi întoarce
De unde-am pornit
Iată un pumn din
Pământul meu...
A înflorit...!

AMINTIRE ÎN ALB

Dorul sufletului meu
S-a stins
Într-o vâlvătaie
Mistuitoare gând
S-a spart
Într-o nefericită combinație
Timpul –
Acest balansoar steril
Mă zguduie între spații
Ca pe o frunză galbenă.
Nu-i conțin ramificațiile
Dar sufletul meu alb
Păstrează o vie amintire.

TRECERE – MAMEI MELE, AURICA

Iată...
Pământul a primit un alt trup
Spre vajnică odihnă.
Somnul veacului se închide
Cu încă o bătrânețe vlăguită

Cei dragi fiecăruia
Sunt chemați la Domnul
A lor este odihna
Nouă nu ne mai rămân
Decât lacrimile și tristețea
Ca osândă zilnică.

APRILIE

Năvalnic se deschid copacii...
Când se întâlnesc cu căldura primăverii
Se învelesc în flori – luncile!
Și grădinile noastre minunate
Vesele ciripesc păsările pădurii
Făptura saltă de bucurie
Că iarăși înflorește lunca satului.

PRIMĂVARA

Sub cireșul înflorit
Stau singur, gânditor,
O boare-nmiresmată,
Adie suavă, peste livadă.
Ninge pe capul meu
Flori albe de măr
Sub cer zboară
Nenumărate păsărele.
Îmbătate de mireasma crinilor,
A zambilelor...
Și a ghiocilor albi.
Iarba crudă, strălucește-n soare
Noua viață a venit iarăși...
Și câmpul meu din Muntenia.

LA ȚARĂ

Ceas de vară incandescent
Cu soare încins al amiezii
În grădina mea de lângă casă
Un fluture s-a oprit pe o floare
Pe tine te doresc și te știu departe
Aș face un târg de vorbe cu inima ta
Făgașele vieții sunt necunoscute
Dâmbovița apă de râu de câmpie
Străbate satul meu spre răsărit
Umbra salcâmlor subțire...
Îmi răcorește fruntea asudată
Te doresc și nu mai pot privi
Drumul cu colb de trei degete
Ochii îmi sunt mușcați de plâns
Țipă cu lumini ascunse trecutul
Apa cețoasă a somnului
Mă trage la iarba foșnitoare
Și închid ochii și te văd
Venind iarăși în inima mea.

MAI

Dimineața senină de vară
Cu roua pe fața florilor
Soarele somnoros și-mpovărat
De grija zilei se ridică încet
Și înghite: lacrimă după lacrimă,
Din mijlocul florilor de grădină
Focul arzător coboară ca o nălucă
Peste satul amorțit și pustit
O liniște cenușie, adâncă, cenușie
Coboară peste casele
Cu ferestrele de hârtie
Micul sat acum... doarme
Ușile și porțile sunt zăvorâte
Ceasurile trec...
Și răcoarea se lasă
Vine întunericul de smoală
Luna alunecă în noaptea liniștită
Biata lume-i adormită
Leagă suferințele, speranțele
Dorințele
Viața-i mereu... aceeași !
Înlocuită doar...
De generații și generații
De oameni și vise
Cu doruri și neîmpliniri.

NU

Nu e moarte
Nu e viață
Este doar...
Clipa de față

DESTIN

Viața mea un fir de nisip
Neânsemnat pe țărmul mării
Și nimeni nu va băga de seamă
Când vântul îl va lua
Pentru alt țărm
Chipul meu nu a rămas
În amintirea nimănui
Și nici în vreo inimă
Învălmășeala asta a oamenilor
Zgomotoasă în orele amiezii
Mă înspăimântă de moarte
Doar poezia a fost viața mea
Prin ea am încrustat timpul
Și prin ea menirea mea
Mă dăruie cuvântului
Eu, un umil cioplitor al cuvântului.

POEZII

Autor Irimia Ion – Câmpulung, Muscel

Debut în Revista Piatra Craiului

CÂNTECUL PENSIONARULUI

De când sunt pensionar
Intru-n cârciumă mai rar
Am pensia foarte mică
Dar mi-e baba cam zgârcită
Parcă n-ar fi banii mei
Parcă aş bea din munca ei.

Am stat şi m-am gândit mult
Ce e omul pe pământ
Când e tânăr şi munceşte
Toată lumea-l preţuieşte
Când nu mai e bun de treabă
Nici de vorbă nu-l întreabă

Dar degeaba mă gândesc
Degeaba mă necăjesc
Că n-am ştiut să trăiesc
Am ştiut doar să muncesc
Uite aşa mi-a trecut viaţa
Fără să-i aflu dulceaţa

Aşa se-ntâmplă la toţi
Când ajungi să nu mai poţi
Nevasta nu-ţi pune masa
Copiii nu-ţi calcă casa
Te lasă, te părăsesc
Ca pe-un câine ciobănesc

Fir-ai să fii bătrâneţe
Cum mă luaşi tu cu blândeţe
Mi-ai pus ceaţa pe vedere
M-ai lăsat fără putere
M-ai făcut cum ai vrut tu
Mai ai să-mi iei sufletul.

SATUL ÎN CARE M-AM NĂSCUT

Foaie verde bob năut
Niciodată n-am să uit
Satul în care m-am născut
Din oraşul Câmpulung.

Ori unde-n lume m-aş afla
Şi cât mi-ar fi de bine
Eu n-am să uit satul natal
Cu drag mă-ntorc la tine.

Acolo-i casa părintească
Părinţii ce m-aşteaptă în prag.
E uliţa copilăriei
La tine eu mă-ntorc cu drag.

Poezie – DOR DE TATĂ

Autor necunoscut

Sfinţită la Mănăstirea Crasna – Prahova

Când sunt copiii noştri mici,
Noi pentru ei suntem TĂTICI.

Ce gingaş e şi sună bine:
TĂTICULE,...mi-e dor de tine!

Dar anii trec, şi deodată
Nu eşti tătic, acum eşti TATĂ.

Dar şi aşa tot sună bine:

TATĂ,...îmi este dor de tine!

Dar cresc, nu le mai eşti pe plac,
Din TATĂ tu devii BABAC

Şi vorba sună trist şi gol:

BABACULE,...mai dă-mi un pol!

Dar viaţa e un foc de paie
Şi vrei – nu vrei, ajungi TATAIE,
Iar dacă vrei să spui ceva:
TATAIE,...nu te mai băga!

Şi-n anii care-ţi mai rămân
Te vor numi doar ĂL BĂTRÂN
Şi vorba lor te năuceşte:
BĂTRÂNE,...ce-ţi mai trebuieşte?

Copile, tu să ai ştiinţă:
Am fost un tată cu credinţă
Şi din puţin, de-a fost să fie,
N-am pregetat şi ţi-am dat ție.

Dar, fă-mi te rog o bucurie:
Să-mi zici ca în copilărie,
La cimitir de vii la mine:
TĂTICULE,...mi-e dor de tine!

Predată revistei de d-na Nica Dorica – Rucăr, Muscel

POEZII

*Autor jurist Ion Octavian Bănică – Boteni, Muscel***ROMÂNUL MAI E FRATE CU CODRUL?**

Împărat mărit, e „codrul”
Neamuri mii, îi stau sub poale
Toate înflorind din MILA:
CODRULUI, MĂRIEI SALE!

Se mai mândresc – Rucărenii, că-și trag denu-
mirea chiar de aici? Sînt, mai sînt astăzi, la fel de
mândri, când văd – jaful – de necrezut ce s-a ales din
„măndrele păduri Rucărene?”

Cine și pentru ce au tăiat fără milă – la RAS -
și ce nu trebuia tăiat, arborii tineri, în creștere.
„Adevărată crimă”, ca și când ai omori un tânăr în
floarea vârstei.

Aproape fără excepție – oriunde ai merge –
vezi și te uimești de JAFUL TÂLHĂRESC CE SE
VEDE.

Cei care au tăiat-o se gîndesc la consecințele
ce urmează? Ploi, nu vor mai veni – izvoare vor seca,
terenurile vor aluneca și va rămîne în loc, locuri goa-
le, sterpături – cu ogașe și ravene, peisaje sinistre!!
Unora, le-au adus mulți bani și bogăție...dar?...
Niciodată bogăția trecătoare, nu va compensa marea
pierdere ce va veni an de an,...
Cei ce au tăiat, s-au gîndit măcar să replanteze; ca
după ani și ani – urmașii – chiar copiii lor să aibă și ei
ce tăia?

Nu contează și-au spus unii „După noi Potopul”; și va
veni!

Îmi permit – cu scuzele de rigoare, să vă invit în cele
ce urmează, să constatați la fața locului. „Văd ochii
crede inima!”

Pe „Valea Cheii” până sus,...
Spre „Fundățica, Sântilia!”
Mă-ntreb uimit! Cine-a a adus?
Acest dezastru și urgență? Cine?

Pe „Dâmbovița”...spre Sătic...
Din mândrii codri de-altădată...
Aproape nu mai e nimic...
La fel, „pădurea e tăiată...”
De cine?

La Nemțoaica, Mănăstirea,
Oriunde întorci privirea...
Nesăbuița și jaful...
Peste tot „...S-a ales praful!”

Din Boarcăș la Petrimanu...
Parc-a a trecut „...uraganul”...
De la Draxin, la Otic,
La fel, „nu mai e nimic”...

Oftezi cu greu, și prea pro-
fund...

Când treci pe unde-ai fost
odată

Auzi și pietrele plângând,
JELIND PĂDUREA – AZI TĂIATĂ!

De cine?

Te-ntrebi uimit? De ce așa?
Măcel și jaf de necrezut,...
De „mâna omului făcut”
Chiar! „Ca la Noi, la Nimenea!!”

De-ntrebi, pe unul, - pe altul,...
N-ai cum să găsești vinovatul!
Dar, am auzit eu pe „UNUL”!

Mi-a spus:...
LEGEA, ȘI STĂPÂNUL?!
„Care lege?”; „Ce stăpân?”
Dar, - EU - , altceva îi spun:
VINOVAȚ DE TOT ȘI TOATE,
E OMUL!! CU CODRUL FRATE!!

Mai e frate??

Acel om, nechibzuit,
Ce la bani doar s-a gîndit!
N-a gîndit cu mintea sa??
LA PAGUBA – CE VA URMA?
Se va vedea...

Să dea Dumnezeu, CEL BUN,
Altă minte la român,...
Căci vedem; și prea trist este!
„Că mintea BUNĂ-I ...LIPSEȘTE!”

Pe undeva-i; nevinovat...
Dar RĂU A FOST ÎNVĂȚAT...
Eu știu! Dar nu spun de cine.
Ghicește tu: frate române!

De e greu, și n-ai ghicit
Priviți mai spre...„Răsărit!”
Greșesc, dacă spun cumva...
Priviți înspre Moscova!

„De la Nistru, pîn’ la Tisa”...
Spune Eminescu, „Doina”
Greșeală să-mi fie zisu:
Plînge și azi – Bucovina!

POEZII

DEBUT ÎN REVISTA „PIATRA CRAIULUI”

Autor PAUL PUIU din volumele I-II, 2017/2018:

„Pe aleea destinului” și „Dincolo de timp” - Câmpulung, Muscel

CONFESIUNE

Călătorind pe aleea propriului destin, îmi stabilesc limitele existențiale, așa am garanția că nu mă rătăcesc dincolo de timp, că pot să văd și să plâng mângâiat de o rimă, un zâmbet sau chiar de o lacrimă a unui suflet călător, aruncat de destin în calea poeziei mele.

AMINTIRI

Cu fulgi mari zăpada cade
Din cămările celeste
Plăpumi albe se așează
Pe căsuța de poveste.

Nu mai e ca altădată
Satul plin de ghidușii
Vatra a rămas săracă
Străzile-au rămas pustii.

Ah, ce dor îmi e de-acele
Vremuri când copilăream
Când prindeam de sâni codane
Și prin lan ne zbenguiam!

Când săream în unda lină
De cristal a unui râu
Când goleam de rod cireșii
Și străngeam chimiru-n brâu!

Și zăpada cade, cade
Peste ochi tăcuți și grei,
Aducând peste amurguri
Amintirile de ieri.

DE-AI ȘTII!

De-ai știi că-n mine port un vis,
Un vis aprins de necuprins
De-ai știi de dorul din pustiu,
De-ai știi, iubito, că te știu.

Doi ochi căprui visez în noapte
Și plete lungi și parfumate
Și vis de dor îți e făptura,
Ești visul meu, ești vis de totdeauna.

Și-n vis de dor îmi plimb privirea
Pe trupu-ți fraged de fecioară,
Mă roagă sufletu-mi și firea
Să te sărut a mia oară,
Pe ochi, pe gură și pe piept
Și-n veșnicie să te-aștept.
Să-mi plimb agale palma toată
Ca într-un vis neîmplinit
Pe trupul tău de ciocolată
Pe chipul tău neasemuit.

Să-ți simt dorința vrierii pe drumuri
de văpaie
Să alergăm sălbatici pe unde de
pâraie,
Să dezlegăm amoruri din tainice
lăcașe
Să ne sorbim din sevă și trupu-ți să
se lase
Purtat pe-nfloritoare cărări de ne-
bunii,
Să fim nebuni aievea, cu suflet de
copii.

De-ai știi iubito!
Dar, nu știi!

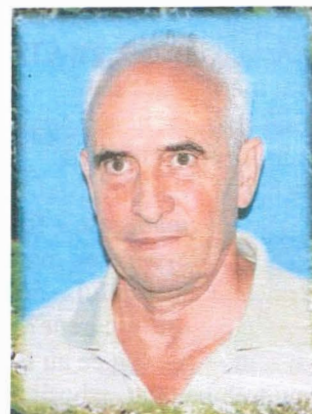
MI-E DOR !

Mi-e dor de ochii tăi căprui,
Mi-e dor de aceia ce-mi sunt dragi,
Mi-e dor de chipul tău blajin,
Și de gropița din obraji.

Mi-e dor de felul tău de-a fi,
Mi-e dor de clipele ce-am strâns,
Mi-e dor de timpul ce-a trecut,
Și de amarul ce l-am plâns.

Mi-e dor de-a tale-mbrățișări,
Mi-e dor să-mi spui cât mă iubești,
Mi-e dor de focul din priviri
Și de frumoasele povești.

Mi-e dor de trupul tău frumos,
Mi-e dor de pieptu-mi să te strâng,
Mi-e dor să-ți cânt din amintiri
Și în iubirea mea să plâng.

Mi-e dor de tot ce e al tău,
Mi-e dor de iarba ce-o călcai,
Mi-e dor să fim nebuni prin crâng
Și de al tău dor, când fremătăi.

NOSTALGIE

Visez adeseori la casa părintească,
La prunii din ogradă și rațele hazlii,
Revăd și pruncii mângăliți de nepu-
tință
Și bruma dimineții din toamnele
târzii.

Și mă revăd flăcău cu tainică uitare
La sfârcuri de codane în apa unui
lac
Sau jumulind cireși când dau în
pârg la soare
Și alergând căprite prin holdele de
mac.

Dar mai revăd și satul și moara de
pe iaz
Pe moașa Agripina și capre pe iz-
laz,
Pe Pandelică chiorul, bătând pe
nicovală
Și pe Chivuța neagra, cântând cu
pruncii-n poală.

Mă ostioiesc în doruri și vise trecă-
toare
Gândind acum la satul pierdut aco-
lo-n vale,
La taine ne-implinite din tinereți,
uitate
Cu riduri adâncite și lacrimi voala-
te.

ȘI TRANDAFIRII PLÂNG!

Bat clopotele în dungă a jale,
Felinarele ne conduc pe alei
Plopii își flutură frunza agale
Și teii plâng amorțiți ziua de ieri.

Când lira alină duioasele doruri
Și vântul sărută ale crucilor brațe
Coroane de spini jertfite-n amoruri
Renasc suflete pribegite departe.

Cu lacrimi de rouă plâng trandafirii,
Plecate departe ecouri dispar
Și lira descântă în versuri suave
Cenușa din cupa iubirii, de cristal.

ADIO, PRIETEN DRAG!

Puțin cam trist și ne-mpăcat,
De drumul ce l-a apucat
Mi-a spus un moș povestea lui
Când îl vegheam la căpătâi.

Mi-a spus de dorul lui de țară,
De ciripit în primăvară,
Mi-a spus de felul sau de-a fi,
Mi-a spus de dorul din câmpii.
Apoi mi-a spus un lucru sfânt;
Să mă-ngrijesc de-al lui mormânt.

Aprind acum la crucea sa
O lumânare și, de-o vrea,
Un lumânar să treiere
Pe un mormânt de greiere.

AMINTIRI, AMINTIRI!

Când babele soseau în primăvară,
Flăcăi din sat, în fiecare seară
Ne-ghesuiau pe acareturi vechi
Să urmărim descântece străvechi

Tăcut stăteam pe o butie călare
Când descânta băbuța Melania
În boabe aspre de pelin, amare
Și-n bobi, chemându-și veșnicia...

Să-nfigi toporul într-o țacălie
Să-alunge fulgerul iscat în zare
Când călăreț pe-un nor, Sf. Ilie
Destramă norii-n picături de ploaie.

Apoi scuipa în patru zări cuvântul
Să aibă roade turma și pământul
Să fugă bruma rea din bătătură
Să fie rodul bun pe arătură.

Zicea apoi ceva de ursitoare,
De feți-frumoși sub razele de soare
Și paparudele să cheme vântul,
S-aducă ploaia peste tot pământul.

Acum, când trec prin fosta-i bătătură,
Acolo-n satul de sub curmătură,
Mi-aduc cu drag aminte de băbuță
De chipul ei gingaș ascuns sub
băsmăluță.

CREDINȚĂ

Cred în coarda de chitară,
Cred în raza de lumină,
Cred în lacrima amară
Și-ntr-o dragoste deplină.

Cred în bobul de secară,
Cred în vinul de pelin,
Cred în zâmbet de fecioară
Și-n crenguță de măsline.

Cred în clipa fericită,
Cred în zumzet de albine,
Cred în iia cea topită
Și-n arcuș de mandoline.

Cred în doruri împlinite,
Cred în dragostea solară,
Cred în pâinile dospite
Și în tril de primăvară.

Cred în flacăra divină,
Cred în brazii ce doinesc,
Cred în ginta mea străbună,
Cred în neamul românesc.

DE CE-AI UITAT!

Uitași de neamul românesc,
De fluierile ce doinesc,
Uitași de reavânul pământ
Stropit de soare, ploi și vânt.

Uitași de țara ta cea dragă,
De cașul dulce din desagă
Uitași de inul ce-ai topit
Și de maiaua la dospit.

Uitași de glia cea străbună,
De scârțâitul din țâțână
Uitași că greierii pe seară
Se bucurau de primăvară.

Uitași de mama ta cea bună,
De plânset de arcuș pe strună,
Uitași de firul tors la țară
Și de făina din secară.

Uitași că florile-nfloresc
Și pe pământul românesc,
Uitași de sfântul legământ,
De tronul lui Ștefan cel Sfânt.

DOAMNE, LASĂ-MĂ SĂ PLÂNG!

Pe-un tăpșan uitat de vreme
Printre crini și crizanteme,
Ascultând un tril de cucii,
Stau mormintele sub cruci.
Bate vânt de primăvară
În cosițe de fecioară
Peste-un pui de brad plăpând
Este-un căprior flămând.
Îmi tot vine să mă duc
La umbră deasă de nuc,
S-aud graurii în crâng
Și măicuțele cum plâng
Dorurile călătoare
Pustiite-ntr-o răzoare.
Aș vrea crucilor să spun
Jalea din frunză de prun,
Dorul, dor din frunză moartă
În lițoliul de la poartă.
Plânge vântul în furtună
Și-un arcuș domol pe strună,
Bate clopotul în dungă
Patimile să ne-ajungă
Să stropim dorul cu mir
Să bem pacea din potir.
Doamne, lasă-mă să plâng
Cu măicuțele în crâng.

POEZII

Din Volumul *Pagode de crizanteme - 2017*

Autor diplomat Mihai Epure – București

AMURG LA RUCĂR

În Vârful Crucii, o vioară
Cu ale sale corzi de vânt,
Îmi cântă despre tine iară
Și face foșnetul cuvânt.
II
Pentru că, astăzi, sigur știu
Că mâine sunt doar amintire,
Îmi cere inima să scriu
Acest poem, să dau de știre
III
Că m-a chemat omul din
tine,
Apoi, în timp, sigur femeia,
În care am simțit eu cine
La împlinirea mea e cheia.
IV
În nopțile tale de chin,
Nemeritate, dar reale,
Prin insomnii încerc să vin,
Să îți ofer o altă cale.
V
În zilele tale pribegi,
Ce mult aș vrea să îți dorești
Să nu mai suferi, ani întregi,
Să te ridici, să îndrăznești.
VI
La mine-n suflet e amurg,
Când e senin, eu văd doar
ceață,
Iar lacrimile grele curg
Prin vârsta ce nu mă răsfăță.
VII
Curând voi fi plecat... depar-
te,
Iar dacă, poate, reapar,
Mă va chema dorul de...
carte
În Rucăr, singurul meu dar.
VIII
Amurgul cel de azi și mâine
E certitudinea din munte,
Că mă iubește „Fuji” – căi-
ne,
Dar către tine nu am puncte.

Rucăr, 8 septembrie

2014

Pe drumul... timpului ce
urcă spre Sfânta Maria Mică

RUCĂR DE VIS...

În Rucărul de vis și dor
Mă cheamă muza, iar, la
scris,
Convinsă că îi sunt dator
Cu tot ce eu nu i-am promis.

II
În Rucărul de dor și vis
Rămân captiv încă o toamnă,
Dovadă că nu s-a prescris
Iubirea mea de tine, Doam-
nă.

III
În Rucăr, sus, la Vârf de
Cruce,
Udat cu lacrimă de mir,
E chipul care mă seduce
Să îmi las inima ca bir.

IV
În Rucărul ca o poveste,
Natura a rămas fecioară.
Prin cheile de stânci și cre-
ste,
Setea de tine mă coboară.

V
În Rucărul de dor și vis
Am înțeles, de prima dată,
Că, chiar dacă am fost pro-
scris,
Mi-ai dat candoarea ta de
fată.

Rucăr, 1 octombrie 2016

FLOARE DE NUFĂR

Coboară seara la vâltoare,
Iar eu încerc un nou poem,
Să ți-l închin la sărbătoare,
Născut din sufletu-mi boem.

II
Aș vrea să iei „Rișca cu
vise”
Și să cobori în gara „Dor”,
Unde așteaptă, veșnic ninse,
Flori se Sakura, ce nu mor.

III
Fuji, Taro, eu, din Rucăr,
Îți dorim, pe limba noastră,
Să rămâi, floare de nufăr,

Parfum preferat din glastră.

Rucăr, 15 august 2012, de
Sf. Maria MareNOIEMBRIE, ZIUA A
CINCEA

Mă prinde toamna iar la
munte,
În Rucăr, stimulat de scris,
Dar nostalgia face punte
Cu CINCI NOIEMBRIE de
vis,

II
Când, la Pitești, în Strada
Mare,
Sub crizanteme numai mov,
Am dobândit loc de parcare
În interzisul tău alcov.

III
Tu, unică fiică de Nușa,
Cu prea puține din Costel,
Ai acceptat să schimbi păpu-
șa
Pe-o cununie și-un inel.

IV
Ajunși în țara cu șoguni,
Noi am visat-o pa Sakura,
Prin care astăzi tu aduni
Iubirea ce dizolvă ura.

V
De-atunci, noi navigăm într-
una,
Cu barca noastră conjugală.
Ne descurcăm și prin furtu-
nă,
Că viața nu-i... dineu de
gală.

VI
Acum, la ceas de sărbătoare,
Chiar dacă, fizic, sunt depar-
te,
Eu îți trimit în dar o floare,
Iar mai târziu, o nouă carte.
Rucăr, 5 noiembrie 2017

GÂND CĂLĂTOR

Lui Puiu Pavelescu

Și azi, în luna lui Cuptor,
Din Rucărul nostru de vis
Trimitem gândul călător,
Pe calea unui... scris.

II
Am vrea să-ți fie mereu bi-
ne,
Cu sănătate și ani mulți,
Să poți avea grijă de tine
Și inima să ți-o ascuți!

III
De ziua ta ne este dor
Și o chemăm pe draga Pușa
Din lumea celor ce nu mor,
Ca să ne mai deschidă ușa.
Rucăr, 27 iulie 2015

MEREU APROAPE

Pentru Mateiaș, Lili, Titi,
Raluca și Cătălin

I
În Rucărul de dor și vis,
Natura e fără egal,
Dar am și oameni care mi-s
La suflet, pansament real.

II
Titi, Lili și Matei,
Raluca și Cătălin,
Sunt ceaiul pe care-l bei,
Dar și gândul cel senin.

III
Ani trec și ne-a rămas
Plăcerea care mai este.
Când și când, facem popas
La casa lor de poveste.

IV
Doamne, dă-i lui Mateiaș,
Noroc mult și sănătate,
Să trăiască la oraș
Visurile sale toate!
Rucăr, Argeș, 23 octombrie
2017

DEBUT POETIC ÎN REVISTA „PIATRA CRAIULUI” PASAJE SELECTATE DIN VOL. „TRANSFĂGĂRĂȘANUL – AȘA CUM A FOST!”

Autor col. Ion Bratu – Buzoiești, Argeș

De la poteca de munte de ieri la magistrala rutieră de azi, Transfăgărășanul a suferit miraculoase transformări, a fost martorul a numeroase evenimente; el păstrează urmele strămoșilor noștri geto-daci și a colonilor romani, ale primilor întemeietori de țară, pe cele ale păstorilor, în transhumanța lor milenară pe cărările din interiorul Carpaților, pe cele ale înaintașilor care, în vremuri de restriște, se retrăgeau în inima munților din calea năvălitorilor, pe cele ale haiducilor și luptătorilor în rezistență, dar și ale constructorilor care i-au dat înfățișarea actuală. Transfăgărășanul ascunde mistere ce așteaptă a fi dezlegate, ca și dezlegări ce mai păstrează un dram de mister.

xxx

Construcție de dimensiuni gigantice, Transfăgărășanul este oglinda unei epoci cu motivații și idealuri, cu eforturi și realizări pe măsură.

Transfăgărășanul provoacă prin dimensiunile sale colosale, dar și prin efectul de potențare și antrenare în dezvoltarea economică a zonei. Mai ales din perspectivă turistică, acest obiectiv, față de care se manifestă în continuare, rezerve, promite mai mult dacă se au în vedere punctele Glajarie, Bâlea Cascadă, Lacul Bâlea, Lacul Capra, Piscul Negru, Cumpăna sau Valea cu Pești, unde s-au construit numeroase moteluri, cabane și pensiuni, dar al căror potențial nu a fost încă suficient valorificat.

xxx

Dar ceea ce ne oferă Transfăgărășanul în prezent este ne semnificativ față de ceea ce ne poate oferi el în viitor: o cale de acces la resursele naturale din zonă: aur, minereuri și minerale (prelevarea unor probe de sedimente aluvionare de pe fundul lacului Vidraru ar aduce dovezi concludente!); zăcăminte de cărbune, petrol și gaze naturale, precum și energia inepuizabilă a râurilor și aurul verde al pădurilor.

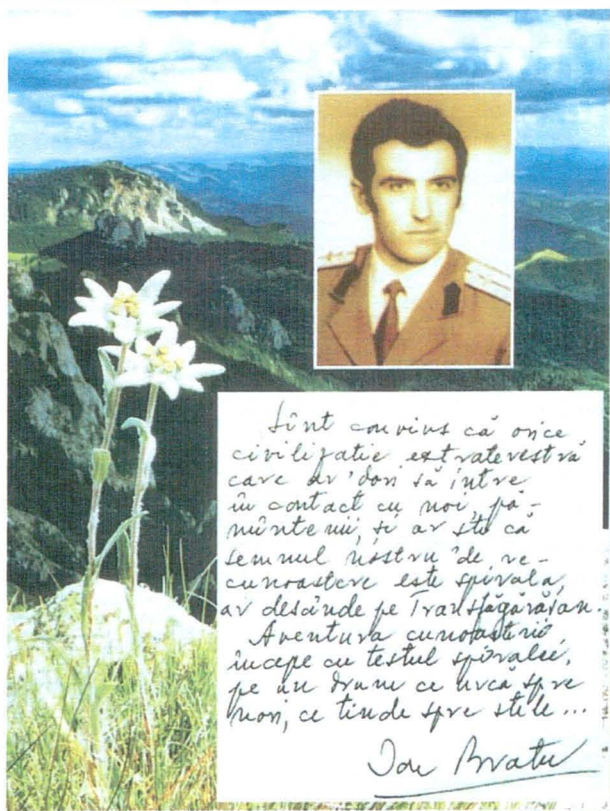
xxx

Transfăgărășanul este o lucrare emblematică; sunt convins că orice civilizație extraterestră care ar dori să intre în contact cu noi, pământeni, și care ar ști ca semnul nostru de recunoaștere este spirala, ar descinde pe Transfăgărășan.

Aventura cunoașterii începe cu testul spiralei, pe acel drum ce urcă spre nori, ce tinde spre stele.

Transfăgărășanul este opera unei mari iubiri, o ctitorie care a pornit din legendă, va naște legendă și va intra în legendă.

xxx

VENIȚI PE VIA SACRA

Voi, pelerini din toată lumea,
veniți în fiecare an,
ca să vedeți minunea noastră,
veniți pe Transfăgărășan.

Voi, ce înconjurați planeta
în lung și-n lat, de mii de ori,
opriți-vă pe Via Sacra,
drumul de dincolo de nori.

Rivalizează cu oricare
construcție de acest gen,
de la-nceput a vrut să fie-un
inestimabil giuvaier.

Își surclasează adversarii
și urcă-n topuri, an de an,
și-a fost calificat în cronici
„cel mai frumos traseu montan”.

Și s-ar putea să figureze
drept cel enigmatic drum,
pe care chiar extraterestrii
îi poartă-nsemn într-un album.

IMNUL TRANSFĂGĂRĂȘANULUI

Oricine-ați fi, de pretutindeni,
Veniți în fiecare an,
ca să vedeți minunea noastră,
veniți pe Transfăgărășan !

Voinici de pe întinsul țării
s-au prins în bătălia grea
cu vitregiile naturii,
cu muntele ce nu ceda.

Nu s-au lăsat încă la vatră,
veghează-n posturile lor,
iar dac-ar fi, la o comandă,
vor face alte trecători.

El s-a născut din dor fierbinte
ce i-a unit pe frații-frați
să construiască noua cale
peste fruntarii de Carpați.

Pe-acolo unde nici cu gândul
n-ai fi trecut în veci de veci
ei au trecut, sfidând chiar moartea
ca tu să poți acum să treci.

De-aceea orișicine sunteți,
veniți în fiecare an,
veniți cu toți pe Via Sacra
veniți pe Transfăgărășan !

În defileu, sub clar de lună,
se văd și azi, trudind soldați,
rămași așa, sculptați în stâncă,
cu stânca-n veci îngemănați.

SCRISORI DIN
TRANSFĂGĂRĂȘAN

A alunecat la vale
și s-a prăbușit în hău,
și-a adus atâta jale,
și-atâtea păreri de rău.

xxx

Putea să fie oricare
în locul celui răpus;
fatalitatea lucrează,
gând rău pare-a ne fi pus.

Speranța are hotare,
iată, crunta poveste,
chiar dacă ultima moare,
ea a fost, nu mai este.

există totuși scăpare ,
când totul pare pierdut;
numai credința nu moare
și cel ce moare pe scut.

Ei trec pe rând prin dreptul lui
și-I pun un semn la căpătâi;
cetina și flori de colț,
să aibă trecere sub bolți,
și blide pline cu rășină,
să aibă parte de lumină,
și-o piatră roză-talisman –
jertfelnicie pe altar,
și-un ceas, fatidicul lui ceas,
cu limba - mută, fără glas;
ci se opresc, îi dau onor,
apoi, se-ntorc în legea lor.

xxx

JURNAL DE FRONT

Și vor veni pe-aici turiștii,
și drumul luptei vor reface,
și vor urca din nou Golgota,
calcând pe cuie și pe ace.

Și vor da frâu la sentimente,
cum îndeobște se mai face,
când înțelept ar fi să știe
că nu se plânge, ci se tace.

Vor răsfroi atenți jurnalul
cu multe foi, dar una ruptă,
în care-s consemnați eroii
și drumul lor, parcurs prin luptă.

DE TREI ORI TRANSFĂGARASAN

De trei ori Transfăgărășan,
de trei ori slava celor care
au făurit așa lucrare,
ce ne uimește an de an.

De trei ori Transfăgărășan,
blagoslovit prin gând și faptă,
atunci când timpul nu așteaptă,
ba se grăbește, an de an.

BINECUVÂNTARE

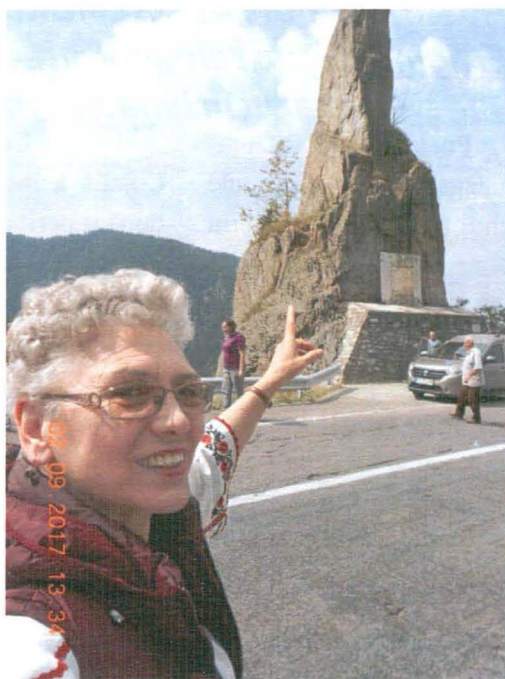
În drumul Tău prin lume, Doamne,
ai poposit și pe acest-plai,
și semn al Măreției Tale
ne-ai dat, cum numai Tu puteai,

A fost să fie-o Mănăstire,
dar o sfințirăm numai când,
secară lacrimile Anei,
semnu-ndurării așteptând.

A fost să se facă lumina
pe Argeș, sus, la Vidraru,
când Prometeu lua într-o mână un munte
iar în cealaltă amnarul.

Și-un drum prin munți a fost să fie,
dar l-am făcut, când prin Carpați
treceau, cărând pe tălpi pământul,
hieratici, tinerii soldați.

O noua și Sfânta Treime
avea să fie vrerea Sa
ce-o-nfăptuiră Basarabii
și toți acei ce-l vor urma.

SFÂNTA TREIME DE LA ARGEȘ

Sfânta Treime de la Argeș –
un drum, un lac și-o mănăstire –
să-mi fii mereu țarm de speranță,
să-mi fii mereu bunăvestire.

Un drum, un lac și-o mănăstire –
trei talismane, de iubire,
iar el, ce calea ne-o aține,
Cronos, ne fie izbăvire !

UN OM AL VREMURILOR SALE: Alexandru Ciura
Fragmente din romanul cu același nume care
a apărut în luna noiembrie 2018

Poate că numai Dumnezeu a legat firele sfinte ale istoriei unui popor, astfel că prin tainele pline de adevăr, ieșite la lumină, să poată înfăptui minunea de a reuși UNIREA tuturor celor născuți să-și strige mama și patria în aceeași limbă! Lacrimile strânse în decursul celor o mie de ani de către românii ardeleni, lacrimile durerii purtate printre străini, s-au transformat într-un zâmbet cucerit cu atâtea sacrificii.

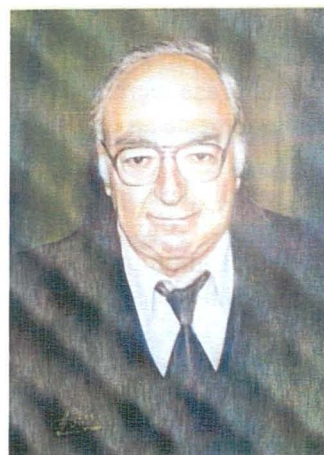
Am amintit de acele fire care, reale sau doar închipuite, ne lasă semnele despre care voi vorbi în cele ce urmează. Nu aveam nici-o intenție de a marca într-un fel sau altul UNIREA din 1918. Scrisesem, este adevărat, despre amintirile comisarului de poliție Nicolae Costilă din Curtea de Argeș. Cartea a avut o bună primire, dar nu a provocat exces de entuziasm. Era greu ca un "organ de stat" dintr-un orașel cvasi-necunoscut, să poată avea un cuvânt greu prin prezentarea înfăptuită de un scriitor la fel de puțin cunoscut și apreciat.

De la început mi-am dat seama că am călcat cu stângul, "spre dreapta", e adevărat, de aceea m-am decis greu ca să încep o carte nouă, de la 0, fără documentare anterioară, fără minime și umile cunoștințe care să-mi ușureze ieșirea din inerție și să-mi răscolească sentimentele, să-mi trezească amintirile, să mă înrobească zi și noapte în patima scrisului.

Cartea comisarului Costilă a început să "umble" și după o perioadă primesc un telefon de la Timișoara, de la fosta mea profesoară de chimie din liceu, doamna Georgeta Adamescu. Am ascultat cu plăcere cuvintele frumoase referitoare la comisar și la cartea lui, răspândite de mine în spațiul românesc. Îmi propune să scriu despre bunicul dinspre mamă, dar fără jurnal, doar asistat de două personalități: profesoara de chimie, adică dumneaei, și nepoata, studenta Simina! Până la urmă mă decid: trebuie să încerc Bunicul se numea Alexandru Ciura. Era născut la **Abrud** în anul 1876 și fusese preot, gazetar, scriitor, profesor de limba română, meserie câștigată la **Budapesta**. Mă învârt prin ceață până în data când primesc prin poștă de la Timișoara, un plic cu tot ce se găsea la o parte a familiei, despre Alexandru Ciura. Încep să studiez documentele, să mă strecor printre jaloanele pregătitoare **Marii Uniri din 1918**. Aflu lucruri extraordinare despre un om necunoscut. Cât a putut să muncească pentru poporul și țara sa cât bine a putut face pe oriunde a umblat și pe unde a lăsat urmele intelectualului român!

Redescopăr **Blajul**, dragul de el! Fac cunoștință cu prietenii profesorului Ciura, cu societatea vremii sale care mă fascinează și mă emoționează până la lacrimi. Să-i aflăm: Aurel Vlaicu, I.L. Caragiale, Șt. O.

Io-sif, Oc-tavia n Go-ga, Ion Agârbic eanu

Constantin Agricola Hiu - Portret realizat de pictorul Liviu Florian Cloacă

Ioan Slavici. Am ajuns să stau cu sufletul la gură de teamă că nu mai am timp ca să termin această scriere care m-a copleșit! M-au așteptat surprize inimaginabile:

- Arborele genealogic al familiei Ciura, realizat în ultimile secole, după o activitate gigantică realizată prin studiile efectuate în bisericile maghiare de mai mulți membri ai familiei.

- Scrisorile lui Caragiale și Agârbiceanu către Ciura, ieșind în evidență scrisoarea lui I.L. Caragiale scrisă de acesta cu o zi înainte de a muri. Se pare că a fost ultima lui scrisoare, lucru accentuat și de George Călinescu.

- **Mențiunea că Proclamația de Unire a fost redactată de Al. Ciura** și citită la Alba Iulia de **Vasile Goldiș**, cunoscută personalitate a vremii. Tot ceea ce am primit de la Timișoara, începând cu anul 2014, a trecut prin mâna doamnei profesoare care se apropia de vârsta de 90 de ani. La un moment dat mi s-a confesat cu durere: "Scuză-mi scrisul, dar abia mai văd! Dacă mai ai întrebări vom vorbi

la telefon.” Nepoata ei, Simina pesemne că a constituit liantul care a pus cap la cap toate documentele și informațiile necesare elaborării unei astfel de lucrări. Lucrul acesta se adevărește în momentul când reușește să cumpere cartea ” Scrieri alese” de Alexandru Ciura cu prefața și prezentarea făcute de **Aurel Millea și Mircea Zaciuc**.

Toate aceste documente mă obligă să-l socotesc pe Alexandru Ciura ca cel mai nedreptățit dintre marii scriitori din Transilvania. Viața sa dăruită neamului românesc își dirijează marea sentimentale, zbuciumul și suferința până la cei ce astăzi se zbat să salveze adevărul despre UNIRE.

În decursul a patru ani am reluat scrisul de zeci de ori. Ceva nu mergea. La un moment dat, am crezut că de vină **este aurul din Abrud**, cu tot ce poate aparține de aceste practici vrăjitoarești ale **holoangărilor**. Ce sunt aceștia? Sunt căutătorii filoanelor de aur și argint din Apuseni.

Mă întorc la bunicul numit **Alexandru Ciura**, personalitate și intelectual român de marcă, născut la Abrud în Țara Moșilor, devenit profesor și director la primul liceu românesc din Cluj, unul din artizanii Unirii din anul 1918. Om de o modestie ieșită din comun, un bun român, nu a ieșit niciodată în față. El a făcut parte din echipa de profunzime a intelectualității române din Transilvania, *el este – se pare- cel care ar fi conceput apelul pentru transilvăneni citit*

de Vasile Goldiș la Marea Adunare de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918.

Profesorul Alexandru Ciura, uitat de vreme și de contemporanii săi, rămâne o personalitate nobilă, care după Unire n-a urmat calea politică. S-a dedicat instrucției și educației tinerei generații care creștea o dată cu Țara, cu România. Profesorul era bolnav de românism și de aceea socotea că românii instruiți, civilizați, educați vor ține pasul Europei. A început activitatea didactică la Cluj cu organizarea pe principii moderne a primului liceu românesc din capitala Transilvaniei. În paralel a luptat pentru ridicarea culturală a tuturor provinciilor românești pentru ca unirea-de facto- să se facă mai repede și uniform, el fiind un pilon principal în formarea intelectualității românești creată de regele Carol al II-lea între anii 1930 și 1940. Studentul de la Budapesta care a ieșit *profesor de limba română la Universitatea din capitala Ungariei și-a asumat o mulțime de responsabilități pe care cei care s-au dăruit politicii nu le-au înțeles*. Îndemnul celui ce scrie aceste pagini către cititorii este de a vizita **casele Rațiu de la Turda**. Apoi Abrudul profesorului Ciura și obligatoriu orașul Blaj. Este traseul prescurtat al unirii teritoriilor românești apărute doar de îngerii acestui popor care au putut să se facă înțeleși nu numai la Cluj și Tîrgu Mureș, Timișoara și Suceava, Iași și Chișinău, Cernăuți și Silistra, dar chiar și la București. Ghidul de astăzi este

ales de mine , este chiar Profesorul Alexandru Ciura.

Ciura, rămâne ca numele unei familii de intelectuali români originară din Abrud, care a dat foarte mulți preoți greco-catolici dar și primari ai Abrudului. Abrudul, cel ce a fost multă vreme un Eldorado românesc, ne dezvăluie o altă lume, pe care sper, s-o ilustrez în continuare.

Aceste argumente m-au emoționat și am început să mă pregătesc pentru a trece acest prag psihologic. Îți trebuie tact și curaj ca să abordezi

problema Unirii tuturor românilor, a teritoriilor românești, a făuririi României Adevărate. Am spus România Adevărată pentru că în gândirea mea, România nu este nici Mare, nici Mică. România este una singură, este România Reală, România Adevărată! Iar Istoria ei este la fel de adevărată numai când va reflecta istoria trăitorilor de neam românesc pe teritoriile care n-au a da socoteală nimănui, doar vorbitorilor de limbă românească.

După experiența mea de umil condeier și „zugrav” al personalităților prezentate în cărțile anterioare, am purces cu greu la demararea acestui proiect. Au trecut doi ani, timp în care m-am adunat în primul rând pe mine, mi-am adunat gândurile, cunoștințele, toate lucrurile care să mă ajute la desfășurarea normală a evenimentelor care vor urma.

Mi-am dat seama că pentru a scrie o asemenea carte, trebuie să mă întorc în

timp, în istoria verde a timpului trăit de Alexandru Ciura, să trăiesc

alături de cei care au desăvârșit unul din cele mai mari proiecte istorice românești, Unirea din 1918. Nu este ușor să te rupi de timpurile actuale, bolnave de deșertificare culturală și pline de amărăciune și să te afunzi în entuziasmul și certitudinea pe care o pregăteau toți românii acum 100 de ani!

Mă gândesc și voi încerca pe parcursul scrierii mele, să deslușesc și să prezint cititorilor, cum vedeau făuritorii Unirii, România de peste 100 de ani! O primă concluzie se desprinde imediat. România de azi nu are nici-o legătură cu România visată de acei oameni extraordinari, care ne transmiteau ca moștenire încrederea în acest popor, siguranța că tineretul român va prelua conducerea țării, că vom fi capabili să ne construim singuri viitorul,

SĂ NE FIE RUȘINE! N-am învățat nimic! N-am înțeles nimic! Suntem în luna octombrie a anului 2014. Primul Război Mondial a început acum o sută de ani în luna iulie. Nu se pomeneste nimic, poate doar în virtutea obișnuinței unui „înapoiat” ca mine, se mai găsesc scrise două-trei rânduri despre evenimentul care s-a sfârșit cu o înfrângere militară dar cu un câștig de prestigiu pentru români: unitatea teritorială. Spunea cineva că prestigiul vine pe jos și pleacă călare! Care prestigiu, care mândrie națională? Mai avem doar

trei ani până la 2018 și nu văd nici-o mișcare.

Dacă despre războiul din 1914 nici nu s-a amintit, poate că o parte din cei vinovați de această tăcere otrăvită, vor motiva că noi, România, am intrat în război în anul 1916. Nu! Românii transilvăneni, românii bucovineni, românii basarabeni au intrat în măcel chiar de la începutul războiului. Tinerii români din afara granițelor României, se omorau unii pe alții pe frontul din Galiciă, unde se confruntau imperiile rus și habsburgic. Putem să uităm că un prim - ministru de talia lui Ionel Brătianu a pregătit Unirea chiar din perioada de neutralitate a țării? Că în momentul cel mai greu al țării, când Ferdinand nu mai avea unde să se ducă, ajutorul i-a venit tot de la români, românii basarabeni care se desprinseseră de imperiul rus și și-au pus teritoriul la dispoziția Regelui lor, Regele Românilor!

Unirea a fost pregătită pînă la cele mai mici amănunte. Voi trece în continuare prin documentele oficiale ale vremii și vom descoperi că nimic nu a fost întâmplător. Alexandru Ciura, modelul de erou național, profesor de înaltă cultură, modest, harnic, cărturar de aleasă ținută morală, nu este un caz particular, el este românul obișnuit din perioada tulbură a războiului, dar în care voința și ambiția românească nu s-a frânt! Ca el a fost o generație.

Astăzi am ajuns în starea de a nu ști nici măcar să ne sărbătorim ziua națională, să ne cinstim eroii și să fim mândri cu astfel de înaintași.

Perioada de astăzi va rămâne, probabil, în istoria românească,

ca o mângălitură scrisă pe o „surcică” pierdută în adâncimile neputinței!

Vă mulțumesc domnule profesor Alexandru Ciura! Vă mulțumesc doamnă profesoară Adamescu! Sunt fericit că m-ați trezit la timp, că am fost capabil să receptez razele de speranță ale celor care ne-au lăsat această țară! Și cum trebuia să fie cineva care să deschidă calea spinoasă a amintirilor acestui neam, voi încerca să fiu martorul acelor timpuri ce nu trebuie uitate vreodată! Să nu uităm că și timpurile de astăzi, peste ani se vor numi „pe vremuri”. Să nu uităm că și atunci vor fi cititori care ne vor judeca pe noi, cei de astăzi, așa cum judecăm și noi pe cei de dinainte.

Au trecut mai bine de doi ani de la cele scrise mai sus. Suntem în luna august a anului 2017 și voi continua frumoasa poveste a Profesorului Alexandru Ciura. Sunt conștient că trebuie să mă țin de cuvânt. Această carte trebuie să apară, cel târziu în luna noiembrie a anului 2018. Am reluat

documentarea și voi încerca ușor, ușor, să mă afund în lumea de acum o sută de ani. Să nu uităm niciodată că Transilvania vine acasă fără să-și părăsească casa și curtea, puțul, prietenii, limba în care a fost botezat noul venit pe lume sau morții din cimitire!

ALEXANDRU CIURA s-a născut în data de 15 noiembrie 1876 la Abrud, comitatul Alba de Jos și a decedat în data de 2 martie 1936 la Cluj. A fost preot, prozator și publicist român.

S-a născut într-o familie de preoți din Țara Moților. Urmează studiile la Gimnaziile din [Blaj](#) și [Sibiu \(1886-1894\)](#), Facultatea de Teologie (1894-1898), apoi cea de Litere din [Budapesta](#), cu specializare în română și elină (1899-1902). A devenit suplinitor al Catedrei de Morală de la Seminarul din Blaj (1898-1899), profesor de română la [Gimnaziul din Blaj](#) (1902-1919), profesor de română și director al Liceului „George Barițiu” din Cluj (1919-1936).

A fost unul dintre întemeietorii și primii redactori ai revistei „Luceafărul” de la Budapesta, în 1902, iar din 1906 la Sibiu, alături de [Octavian Goga](#), [A. P. Bănuț](#) și [Octavian Tăslăuanu](#), în care a publicat numeroase schițe, nuvele, recenzii etc. După 1902 a lucrat în redacția foii „Unirea” de la Blaj, fiind colaborator la principalele periodice transilvănene din vremea sa, autor de volume cu schițe, nuvele, traduceri.

S-a numărat printre delegații la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, care a decis unirea Transilvaniei cu România în 1918.

A fost căsătorit cu Leonțina Lucaciu, nepoata lui Vasile Lucaciu.

A publicat:

LITERATURĂ:

ȘTIINȚĂ:

„Visuri trecute”, Blaj, 1903.

„Eminescu și Coșbuc”, Blaj, 1903.

„Icoane”, Budapesta, 1906.

„Educația vechilor elini” Blaj, 1907.

„Aduceri aminte” Orăștie, 1911.

TRADUCERI:

Dumas-Tatăl: „Din zilele lui Nero”, Blaj, 1907.

Aceste laconice informații se găsesc pe internet. Mulți se folosesc de aceste informații seci și reci ca să caracterizeze oameni de mare sensibilitate și valoare care rămân practic necunoscuți. Pentru a nu cădea în aceste capcane, voi reda câteva pagini din amintirile profesoarei de chimie despre bunicul din CLUJ. Bunicul a murit în anul 1936. Nepoata avea 8 ani. Amintirile ei spun multe lucruri neștiute despre un om cu totul deosebit.

Să ascultăm aceste amintiri:

Când am început școala primară, m-a întrebat: „La ce oră te scoli dimineața?”. Nu știu ce i-am răspuns, dar el mi-a spus: „În zilele ce urmează va trebui să te obișnuiești să te scoli mai devreme pentru ca la ora 8 trebuie să fi la școală, școală care începe mâine.” Felul în care mi s-a adresat, nici autoritar, dar nici blând, m-a făcut să înțeleg ce importantă are sculatul de dimineață pentru a ajunge la timp la locul și ora potrivită.

După ce am început să scriu și să citesc, a venit la noi, adică la mine și la sora mea mai mică, Luci, și ne-a adus două reviste pentru copii, care atunci erau proaspăt publicate în București, special pentru copii. Erau „Universul copiilor” și „Dimineața copiilor”. Ne-a făcut abo-

nament și din timp în timp discutăm despre articolele și povestirile din reviste. Acum îmi dau seama că din lipsă de timp, nu era un bunic care să ne spună povești, de aceea ne-a pus revistele pe genunchi și ne-a îndemnat să ne obișnuim să citim. Niciodată nu l-am auzit ridicând glasul la nimeni din familie. Odată, povestea mama mea, că s-a suparat pe bunica și a certat-o pentru că i-a arătat că a primit o geantă cadou de la o persoană. Acesta i-a spus că este pentru recunoștință. Atunci bunicul, pe un ton imperativ, i-a spus să o înapoieze imediat.

Din viața de zi cu zi mi-amintesc că era totdeauna îmbrăcat ca la catedră, nu l-am văzut niciodată îmbrăcat mai lejer. Avea ceas la vestă și totdeauna venea cu un inel cu chei, așa că atunci când intra pe ușă, de-alungul gangului se auzeau cheile zdrăgănind, până intra în camera sa. Eu cu sora mea, de multe ori luam niște chei și mergeam de-alungul coridorului până la ușă. Când apăreau mama și mătușa mea, sora ei, care stătea cu noi, făceam mare haz. Ne strângeam toți la masă, în special la cină, pentru că la prânz nu avea totdeauna timp. Când eram mici, ne-a luat o măsuță și două scăunele care erau puse lângă masa celor mari. Foarte des seara, la cină, venea un nepot de-al lui din partea unui văr de-al bunicului, care era avocat în Caracal. Acesta era student în Cluj și bunicul îl mai ajuta. Într-o seară de iarnă bunicul i-a dat niște

lemne de foc, deoarece în ra închiriată nu avea. El le-a pus într-un geamantan, iar când a vrut să plece pe scări, tocmai venea bunicul. Deodată s-a deschis capacul și au început să cadă lemnele pe scări. Bunicul s-a amuzat și am râs cu toții când ne-a povestit seara, la cină.

Acest nepot se numea Mihail Alexandru Ciura, care după ce a terminat facultatea s-a căsătorit cu mama, în 1937, la un an după moartea bunicului. Așa se explică faptul că fiul lor, fratele meu mai mic cu 10 ani, poartă numele de Vasile Alexandru Ciura. Menționez că pentru căsătoria mamei mele cu Mihail Alexandru Ciura a fost nevoie de dispensă, pentru că erau veri de gradul doi.

Datorită preferinței în familie pentru numele de Alexandru Ciura, a avut loc o scenă comică la nașterea fratelui meu. În ziua nașterii lui, a venit la mama, la maternitate un funcționar ca să înregistreze nașterea. Discuția a fost cam așa:

- Funcționarul: „Numele dumneavoastră?”

- Mama: „Alexandra Ciura”

- Funcționarul: „Numele de fată?”

- Mama: „Alexandra Ciura”

- Funcționarul: „Numele nou născutului?”

- Mama: „Vasile Alexandru Ciura”

- Funcționarul: „Numele tatălui?”

- Mama: „Mihail Alexandru Ciura”

- Funcționarul: „Stați, nu ați înțeles... Cum se numea tatăl dumneavoastră?”

- Mama: „Alexandru Ciura.”

- Funcționarul: „Da? Dar pe tatăl sofului?”

- Mama: „Alexandru Ciura.”

Funcționarul strânge actele și iese pe culoar și spune sofului mamei: „Chemați repede medicul căci doamna aiurează...nu mai știe să zică decât Alexandru Ciura!”

Sărbătoarea Crăciunului era un prilej de bucurie în familie. Mama cânta la pian „O ce veste minunată”, iar ceilalți o acompaniam cu vocile. Și acum îmi dau lacrimile când aud acest colind și simt parcă acea căldură din mijlocul nostru.

Uneori, destul de rar, căci bunicul era prea ocupat, ieșea cu mine și cu sora mea la plimbare. Era însoțit de unul sau doi din prietenii săi, care mi se păreau tare bătrâni căci aveau barbă sau mustață.

Bunica, soția lui, născută Lucaci, nepoată de văr a lui Vasile Lucaci, ne-a părăsit cu 3-4 ani înaintea bunicului. Bolnavă de diabet, a avut un picior cangrenat care a trebuit să-i fie amputat. N-a rezistat după operație.

Am doar amintiri vagi despre dansa, eram prea mică. Bunicul ne-a părăsit în anul 1936. Aveam 8-9 ani, când a decedat la vârsta de 60 de ani.

După anul 1918, în anul 1919 s-a înființat liceul „Gh. Bariș”, primul liceu românesc din Cluj, unde bunicul a fost numit Director. Deci, a fost primul Director român după Marea Unire. A urmat această direcție cu toată dăruirea și priceperea. Unii dintre prietenii săi, scriitori sau jurnaliști au intrat în politică,

cum a fost Octavian Goga, care a ajuns Prim-Ministru în anii interbelici 1938-1939.

De felul cum bunicul meu a îndeplinit această misiune am aflat mai târziu, când, pe parcurs, foști elevi ajunși medici, profesori, juriști sau chiar Academicieni. Povesteau cât de mult l-au prețuit și ca profesor dar și ca exemplu de urmat. Dar cel mai impresionant a fost ce i s-a întâmplat fratelui meu, mai mic decât mine cu 10 ani, care s-a născut când bunicul nu mai era și nu a apucat să-l mai cunoască. Fratele meu era inginer la C.F.R. și astfel călătorea mult. Odată când era într-o deplasare s-a nimerit în compartiment cu o persoană în vârstă care știa de vorbă. Acesta i-a aflat numele fratelui și i-a spus că el când era elev la Cluj a avut un profesor cu acest nume. Fratele meu a spus: „Era bunicul meu!”. Auzind asta, acel domn s-a ridicat în picioare și s-a dus în fața fratelui meu și a spus că vrea să îi prezinte respectul pe care-l avea pentru bunicul. S-a prezentat: „Eugen Pora, academician la Cluj și profesor universitar la Universitatea din Cluj.”.

Fratele meu s-a ocupat de urmărirea bunicului. Acesta era în grija Statului, dar fratele meu s-a îngrijit să fie recondiționat. Aceasta s-a întâmplat cu un an înainte ca fratele meu să ne părăsească. A avut un accident de mașină cumplit, mortal. A avut și el momentul de glorie când la Revoluția din anul 1989 a făcut parte din grupul celor 6 care au stat permanent în balconul Operei din Timișoara, cu riscul vieții

și au ținut mulțimea din fața Operei, vorbindu-le și încurajându-i. Soția și copiii lui îl așteptau acasă cu sufletul la gură.

Primăria Municipiului Cluj a dat numele unei străzi după numele bunicului, Alexandru Ciura. Este în apropierea liceului Gh. Bariț. Eu regret că nu am mai avut ocazia să mai trec pe acolo.

Mihail Ciura, nepotul bunicului meu, era fiul lui Alexandru Ciura, avocat, care s-a stabilit la Caracal. Acesta era văr primar cu bunicul, deci Mihail, fiul său, era văr de-al doilea cu mama. Mama s-a recăsătorit cu el, obținând dispensă. Eu și cu sora mea mai mică, Luci, eram obișnuite cu el din perioada când era student la Cluj, venea zilnic la noi și ne-am apropiat de el, așa că după ce s-a căsătorit cu mama, i-am spus „tata Mișu”. El s-a ocupat de bunica mea, Leontina Ciura (Lucaci), căreia îi spunea „tanti Leontina”. A fost cu ea la spital când diabetul de care suferea a dus la cangrenarea unui picior și apoi la necesitatea amputării acestuia. Țin minte și acum, deși eram mică, 5 ani, cum povestea, fiind de față în sala de operație. În acea vreme, 1932, nu existau mijloacele de azi contra diabetului, așa că sfârșitul a venit foarte repede.

Din căsătoria lor, în anul 1937 s-a născut fratele meu mai mic cu 10 ani decât mine, Vasile Alexandru Ciura. Bunicul murise în 1936, așa că mama, împreună cu mine și cu Luci, l-a urmat pe tata Mișu tocmai la Buzău, unde a primit funcția de Director la

Casa de Asigurări Sociale. Din păcate, după o viață frumoasă, după doi ani, în 1939, când al Doilea Război Mondial începuse, tata Mișu a fost concentrat, iar în 1941 a fost luat pe front, a murit și a fost decorat cu Ordinul Mihai Viteazul. Atunci, după multe greutăți, mama a luat hotărârea să ne mutăm la Timișoara, unde mai avea o soră, Zoe Ciura, căsătorită Bodorin. Acolo mama, ca văduvă de război, cu trei copii, a primit o locuință și am urmat liceul, și eu și sora mea. La moartea lui tata Mișu aveam 14 ani și am plâns când mă gândeam că fratele meu, Sandu cum îi ziceam noi, va trebui să aibă o copilărie fără tată, așa cum am avut și eu. Țin minte că Sandu nu își amintea de tatăl său, decât pe la 3 ani, atunci când acesta l-a învățat o poezie a lui Octavian Goga. Începea așa cum pronunța el la 3 ani: „Văl de brumă argintie mi-a împodobit grădina/ Filelor (firelor) de lămâiță li se uscă răvăcina (rădăcina)”.

Tata Mișu avea și o pasiune pentru fotografii, cu aparatul, așa cum era pe vremea aceea, a făcut pozele din familie pe care le avem și acum și cu bunicul și cu bunica. Făcea astfel de poze la cină când ne adunam toți, poze în grădina liceului cu bunica și poze cu mine și cu Luci. O poză în vizită la familia Dr. Bariț, cu care era prieten și tata Mișu, poză în care este bunicul și bunica, mama, tata Mișu, eu cu Luci și familia doctorului Bariț. Cred că aveam vreo 3-4 ani, dar mai am amintiri vagi de la momentul

respectiv. În multe poze tata Mișu folosea un trepied, pe care puneu aparatul și cu un întrerupător reușea să se încadreze în poză. Așa apare în această fotografie și în cea de la cină cu bunicul.

Alexandru Ciura, bunicul, și-a început activitatea înainte de 1918, când locuia la Blaj, unde funcționa ca profesor și de aici funcționa ca jurnalist la Luceafărul, unde a publicat încă de la înființarea revistei. Aceasta a avut loc la Budapesta, unde bunicul era atunci student.

În articolele publicate, uneori semna cu pseudonimul „Simin”.

Consider că și astăzi avem nevoie de astfel de intelectuali. Am încercat să descriu profilul moral și intelectual al unui român care s-a implicat în mod direct în obținerea libertății poporului său, ca partizan de primă mână al reunificării țării sale. Dacă recitesc cele scrise până aici, îmi dau seama că sunt necesare încă 25 de pagini pentru a cunoaște întreaga activitate literară a profesorului Alexandru Ciura. De asemenea se impune și cunoașterea familiei Ciura și a contribuției acestora la apariția statului român pe care trebuie să-l predăm urmașilor așa cum l-am primit. De aceea la 1 decembrie 2018 sărbătorim Ziua Națională a României și odată cu țara omagiem pe cei ce au luptat pentru Unire.

Autor

**Ing. scriitor Constantin
Agricola Miu
Godeni, Muscel**

LUPTĂTORI MUSCELENI PE FRONTURILE RĂZBOIULUI PENTRU ÎNTREGIREA NEAMULUI

„Istoria țării este prea mărită prin numele eroilor ei”

Maria-Regina României

Făurirea ”României Mari” s-a datorat în mare măsură luptelor eroice, pline de jertfe, purtate de armata română în timpul Primului Război Mondial-Războiul pentru Întregirea Neamului.

Locuitorii orașului Câmpulung și cei ai împrejurimilor sale se mândresc cu bravii luptători ai regimentelor ”30 Dorobanți Muscel” și ”70 Infanterie” din anii 1917-1918.

Omagiem, în continuare, pe cei mai glorioși luptători și comandanți ai acestora:

General Grigore Grecescu **(1870-1966)**

Este unul dintre artizanii luptelor de apărare de la Mateiaș, împreună cu colonelul erou Constantin Zlatian, căzut în timpul unui contra atac în vederea păstrării Mateiașului. Colonelul Grecescu a condus în repetate rânduri pe ostașii din subordine cu imperativul ”Pe aici nu se trece”! Într-adevăr, trupele române n-au putut fi învinse în zona Mateiașului, dovedind spirit de sacrificiu și înalt patriotism. Ele au fost nevoite să se retragă din motive strategice.

În urma acestor lupte, Grigore Grecescu este înaintat comandant de batalion în regimentul ”70 Infanterie” și decorat. la parte la bătălia de la Mărășești, este din nou decorat și înaintat la gradul de general.

După război s-a implicat în realizarea Mausoleului de la Mateiaș, unde se află și decorațiile primite. Ocupă funcția de primar și prefect de Muscel. Participă la cel de-al 2-lea Război Mondial.

În semn de înaltă

prețuire a faptelor sale, o stradă din nord-estul cartierului Grui are numele său.

În memoria câmpulungienilor, generalul Grigore Grecescu este numit ”Eroul de la Mateiaș”.

General Iosif **Teodorescu (1866-1961)**

Iosif (Viciu) Teodorescu s-a născut la Rucăr, apoi va locui la Valea Mare Pravăț. În anul 1908 a absolvit Școala Militară de Infanterie și Cavalerie.

A participat la al Doilea Război Balcanic, la Primul și al Doilea Război Mondial.

A fost repartizat la Regimentul ”30 Dorobanți Muscel”.

În Primul Război Mondial a comandat ”Regimentul 70 Infanterie” în Dobrogea și apoi în Dragoslavele. A luptat cu eroism să-și apere locurile natale. S-a distins în luptele de la Pravăț și vârful Măgurii, în cele de la Mărăști și Mărășești, dovedind curaj și spirit de sacrificiu deosebit. A obținut mai multe ordine și medalii. Este avansat la gradul de general. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial este comandantul ”Corpului Cinci Armată”.

În actul de la 23 august 1944 a avut un rol foarte important în apărarea capitalei, împiedicând izbucnirea unei revoluții sângeroase, servind cu devotament țara și regele. Incepând cu anul 1946 este supus arestărilor și torturilor de către regimul stalinist. Iese din închisoare bolnav fizic și psihic și moare la 28 martie 1961. A fost înmormântat cu onoruri militare în comuna Valea Mare Pravăț.

De puțin timp, o stradă aflată în cartierul Tabaci îi poartă numele.

Să păstrăm eternă și supremă recunoștință generalului Iosif Teodorescu, eroul martir al nostru, al muscelenilor!

Colonel Nicolae Stănescu **(1877-1936)**

După absolvirea școlii de ofițeri, din anul 1912, a servit în cadrul Regimentului ”30 Dorobanți Muscel”. Orfan de război, deoarece tatăl său a căzut eroic la Plevna, tânărul Nicolae este avansat până la gradul de maior. În august 1916 izbucnește Războiul pentru Întregirea neamului. El ia parte la luptele ce au loc, deținând comanda Batalionului I din Regimentul ”30 Dorobanți Muscel”, pe care l-a condus în numeroase acțiuni victorioase, care vor fi consemnate într-un jurnal de front. Acesta oferă informații provenite direct de la combatanți despre traseul parcurs de Regimentul ”30 Dorobanți Muscel”, acțiunile de luptă ale acestuia, precum și starea de spirit a militarelor români.

Aflăm din Jurnal că Regimentul ”30 Dorobanți Muscel” pornește la război de la Podul Dâmboviței, în ziua de 14.08.1916, ora 6,00 dimineața, iar seara are loc prima ciocnire cu

vameșii. În timpul luptelor de la Vama Giuvala a căzut la datorie Locotenent – colonelul Poenaru Bordea- primul ofițer român căzut în Războiul pentru Întregirea Neamului.

După înfrângerea rezistenței vameșilor, urmează cucerirea localităților Moeciu, Bran, Râșnov și Ghimbav.

În lunile septembrie și octombrie are loc eliberarea entuziastă a satelor și orașelor din sudul Transilvaniei: Predeal, Bod, Hoghiz etc. Luptele continuă pe muntele Roșu, pe un ger grozav datorită venirii iernii.

Luni, 16.01.1917, are loc vizita M.S. Regelui Ferdinand și a Reginei. Cu acest prilej, maiorul Nicolae Stănescu este decorat cu “Steaua României”.

Batalionul I din Regimentul “30 Muscel” va lupta pentru apărarea trecătorilor din Carpați și apoi a Moldovei. Vor muri, eroic, colonelul Alexandrescu și Iorgulescu Aurel, cumnatul lui Nicolae Stănescu.

În zilele de 9, 10 și 11 iulie 1917, are loc bătălia de la Mărășești, nemții fiind puși pe fugă, înspăimântați și scoși definitiv din luptă.

Colonelul Alexiu mulțumește călduros trupelor, evidențiind vitejia ostașilor din Regimentul “30 Muscel” și îi sărută pe ofițeri. Maiorul Nicolae Stănescu este avansat la gradul de colonel iar pe data de 07. 12.1917 este distins cu decorația franceză “Croix de Guerre” de către M. Berthelot, șeful misiunii franceze în România. A decedat în anul 1916, din cauza unei comotii cerebrale. I s-a dat numele său unei străzi în zona “Blocului Turn”. În ziua de 24.11.2016, a fost lansat “Jurnalul său de front”, apariție datorată nepotului

său, Cristian Stănescu, căruia îi suntem recunoscători.

Colonel Virgiliu Vasilescu **(1902-1983)**

Datorită izbucnirii Primului Război Mondial, tatăl său, George Vasilescu va fi concentrat pe frontul Rucăr - Dragoslavele - Mateiaș. Fiul va lua contact la o vârstă fragedă - la 14 ani - cu frontul de luptă, aducând hrană tatălui său și va ajuta la transportul alimentelor și pentru ceilalți combatanți. George Vasilescu îl îmbracă pe fiul său în haine țărănești și-l trimite în comunele Rucăr și Dragoslavele pentru a obține informații despre mișcările trupelor dușmane. Se va achita de această misiune în mod strălucit. Va furniza informația că trupele nemțești nu vin pe culoarul Bran - Rucăr, ci peste munți, pentru a cădea în spatele românilor, intenție ce a putut fi anihilată datorită lui. Va atrage simpatia soldaților și a ofițerilor Regimentului “30 Infanterie”.

După încheierea războiului urmează Școala de Ofițeri “Dealul Spirii” din București și este repartizat chiar la Regimentul “30 Dorobanți Muscel”, cu gradul de sublocotenent. Se remarcă prin buna pregătire și instruirea soldaților și va fi înaintat până la gradul de maior. În vara anului 1941, ia parte la luptele pentru eliberarea Basarabiei și este decorat cu “Coroana României”. Pe frontul de vest preia comanda Regimentului 30 Infanterie și va lupta pentru eliberarea și reîntregirea Țării. Va trăi clipe de mare satisfacție văzându-și idealurile îndeplinite prin eliberarea Transilvaniei. Va comanda lupte în Ungaria și Cehoslovacia. Va fi rănit în Munții Tatra și se va reface și va continua războiul până la încheierea păcii. Va fi

înaintat la gradul de colonel și va fi distins cu decorații românești și cehoslovace. Este numit comandantul garnizoanei Câmpulung.

Va deceda în ziua de 25 ianuarie 1983 și va fi înmormântat cu onoruri militare.

Am evocat faptele de eroism ale unor ostași - care au luptat pentru reîntregirea și eliberarea țării - ai regimentelor muscelene, pentru a fi cunoscute și transmise din generație în generație și a sădi în rândurile acestora sentimentul demnității naționale.

Consider că ar fi o bine meritată acțiune de manifestare a prețuirii și recunoștinței noastre față de eroii musceleni ai “Războiului pentru Reîntregirea Neamului”, organizarea în luna au-

gust a fiecărui an a “Serbărilor de la Mateiaș” dedicate acestora.

Colonel Virgiliu Vasilescu, în mijloc, pe front.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ș. Nicolescu, R. Șerb, Const. Moise “Câmpulungul de altădată - parte din istoria noastră milenară”.

2. Maior Stănescu Nicolae, “Jurnal de Front din Primul Război Mondial”.

3. Gh. Chiță “Povestea străzilor din Câmpulung Muscel”. Profesor, Bogdan Vasilescu
**Autor prof. Bogdan Vasilescu –
Câmpulung, Muscel**

EMINESCU – VISUL UNIRII CELEI MARI

Motto:

„Eminescu era un om al timpului modern, cultura lui individuală stă la nivelul cultului europene de astăzi.”

Titu Maiorescu

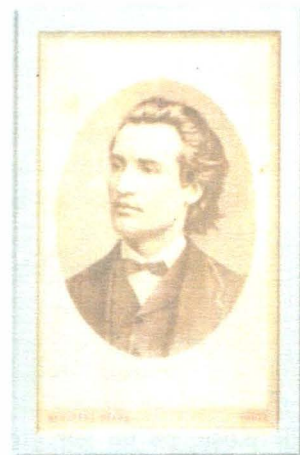
Trebuie remarcat faptul că articolele cu conținut politic ale lui Eminescu, de acum peste o sută de ani, sunt actuale, sunt prezente realității de azi, nu au pierdut puterea lor de demascare și chiar condamnare a tuturor celor ce ne calcă în picioare integritatea teritorială, cum i s-a întâmplat României în 1812, apoi în 1878 și ultima dată în 1940. „Niciodată, spunea Eminescu, nu avem dreptul de a ceda, ori să fim de acord cu cedarea, să nu stăm nicicând la târguială asupra vetrei bunilor și străbunilor. Dacă n-am putut păstra de la străbuni teritoriile, să ne păstrăm conștiința integrității neamului din care ne tragem seva.”

Și mai scria Mihai Eminescu: „Rusia nu a luat această parte a Moldovei decât pentru ca să înainteze, spre a stăpâni multe suflete, făcând în așa fel ca din Basarabia să poată înrâuri asupra Moldovei și asupra întregului popor românesc.” Este valabil și în zilele noastre ce spunea poetul în ceea ce privește pofta „Împărăției” rusești. În 25 și 28 ianuarie 1878, apoi în luna februarie a aceluiași an, Eminescu a publicat în ziarul *Timpul* articole cu privire la situația Basarabiei: „(...) Basarabia întreagă a fost a noastră pe când Rusia nici nu se megieșă cu noi, Basarabia întreagă ni se cuvine, căci e pământ drept al nostru și cucerit cu plugul, apărat cu arma, a fost de la începutul veacului al patrusprezecelea încă și până în veacul al nouăsprezecelea. Mandatarul Europei vine să

mântuie popoarele creștine de sub jugul turcesc și începe prin a-și anexa o parte a unui pământ stăpânit de creștini, în care nu-i vorba de jug turcesc? Ciudată mântuire într-adevăr. Cuvântul nostru este: De bunăvoie nicio dată, cu sila și mai puțin.”

„N-avem nici un schimb de făcut cu Rusia în particular și nu-i dăm nimic ei, precum nu pretindem nimic de la ea în special, decât ca să consfințească cuvântul împăratului ei. Numai toți semnarii Tratatului de la Paris, care va servi de bază a deliberărilor Congresului, ne pot da ceva - lua nu ne pot nici ei nimic, prin Tratatul de la Paris: integritatea și neatârarea teritoriului nostru actual.”

10 februarie 1878: „Chestiunea retrocedării Basarabiei cu încetul ajunge a fi o chestiune de existență pentru poporul român. Puternicul împărat Alexandru II stăruiește să câștige cu orice preț stăpânirea asupra acestei părți din cea mai prețioasă parte a vetrei noastre strămoșești. Înțelegem pe deplin această stăruință, deoarece, la urma urmelor, pentru interesele sale morale și materiale, orice stat face tot ce-i stă prin putință: Rusia este o împărăție mare și puternică, iară noi suntem o țară mică și slabă; dacă dar țarul Alexandru II este hotărât a lua Basarabia în stăpânirea sa, pentru noi, Basarabia e pierdută. (...) Mihai Viteazul a izbutit să împreune sub stăpânirea sa trei țări și să pregătească întemeierea unui stat român mai puternic; a fost însă destul ca Mihai Viteazul să moară pentru ca planul urzit de dânsul să se prăbușească. (...) Astăzi e dar timpul ca să întărim, atât în români, cât și în popoarele mari ale Apusului, credința în trăini-

cia poporului român. Rusia voiește să ia Basarabia cu orice preț: noi nu primim nici un preț. Primind un preț, am vinde și noi nu vindem nimic!”

Scrierile sale au fost considerate iredentiste, șovine, periculoase, căci păreau să amenințe Imperiul Austro-Ungar. Dar Eminescu avea un singur scop, o singură țintă: refacerea Daciei Mari, ce a prefigurat România Mare din 1918. Publica, încă din 1870, articole în presa de limbă română din Ungaria, cu titluri ca: „Să facem un congres”, „În unire e tăria”, „Echilibrul”, în care lua în mod vădit apărarea românilor din Transilvania, ce cunoșteau o dublă asupra. Prin activitatea sa publicistică, Mihai Eminescu a fost considerat instigator la revoltă împotriva Austro-Ungariei.

Articolele sale tăioase la adresa Imperiului au creat panică în rândurile autorităților române, mai ales la Palat, căci se știe că regele Carol I era un apropiat al Puterilor Centrale, al Austro-Ungariei și Germaniei. Din această cauză, Societatea „Carpații”¹ a fost scoasă în afara legii.

¹ În 1882, Mihai Eminescu a fondat, împreună cu alți militanți pentru „Dacia Mare”, Societatea CARPATII, o organizație naționalistă cu caracter

Eminescu, prin articolele sale, era dispus să utilizeze chiar metodele organizatorice ale francmasoneriei, pentru a-și vedea realizat țelul său de a aprinde flacăra revoltei în Ardeal. De aceea, la Viena, el propune și chiar insistă ca studenții ardeleni, când se întorceau acasă în vacanțe, să propovăduiască formarea Daciei Mari. După cum bine cunoaștem, serviciile secrete austro-ungare urmăreau a suprima pe „poetul instigator”, și Eminescu este anihilat, în vara anului 1883, când este închis la sanatoriul doctorului Șuțu, după ce politicul s-a implicat în acțiunile agenților secreți austrieci. Eminescu ar fi putut ajunge chiar în Parlamentul țării, și atunci vocea lui ar fi avut mare greutate în ceea ce privește redobândirea teritoriilor furate.

Mihai Eminescu, după cum relatează documentele istorice, a fost liderul și fondatorul unor societăți secrete cu caracter naționalist și iredentist. El nu excludea nici atacul armat și nici revoltele populare, în scopul întronării justiției teritoriale pentru România. Societatea secretă „Carpații”, de care am pomenit mai sus, număra peste 2.000 de membri și dorea eliberarea tuturor provinciilor românești de sub jugul austro-ungar sau rusesc și unirea lor într-un stat numit Dacia. Eminescu a fost un mare patriot, un exemplu pentru epigonii de azi. El își saluta apropiatăii cu sintagma: „Trăiască nația!”

semi-secret, ce-și propunea, conform Statutului scos la lumină de Augustin Z. N. Pop – „sprijinirea după puteri a oricărui scop și a oricărei întreprinderi românești” (v. Augustin Z. N. Pop, „Noi contribuții documentare la biografia lui Mihai Eminescu”, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1969, P. 30).

și nu ezita nicio clipă să vorbească despre visele sale mărețe privind soarta Principatelor Române. Visul lui dăinuia din tinerețe, când nu împlinise încă 17 ani el visa la Unire, este vorba de proiectul de mai târziu, „Dacia Mare”, pe care l-a susținut până la sfârșitul vieții. De aceea s-a implicat în societăți secrete, de aceea a complotat împotriva autorităților austro-ungare, participând chiar la organizarea unor atacuri de gherilă, la revolte ale transilvănenilor. Acțiunile sale din cadrul Societății „Carpații” au dus România în prag de război cu Austro-Ungaria, el fiind numit „cap al răutăților”.

La 28 iunie 1883, Imperiul Austro-Ungar rupe legăturile diplomatice cu România. Împăratul masează trupe austriece pe linia Carpaților, pregătite să invadeze teritoriul românesc. Cancelarul Bismarck² amenință România cu război, prima cauză invocată fiind acțiunile iredentiste și provocatoare ale Societății „Carpații”, având printre lideri pe Mihai Eminescu, membrii ei fiind intelectuali ce pregăteau revolte în Ardeal și Bucovina.

Mihai Eminescu – luceafăr pe firmamentul literaturii române, geniu, poet nepereche, patriot, a fost considerat de către neiubitorii de neam și țară *xenofob, autohtonist, naționalist, gazetar și profet naționalist, anti-occidental*, și un poet care, prin celebra sa poezie „Doina”, prevestea unele invocații naționaliste legionare. Dar, după cum bine

spune academicianul Ioan-Aurel Pop, „Eminescu este lăudat de către toți românii care l-au citit, de la marii cărturari, până la oamenii de rând, fascinați de versul și verbul său.”

Când spune „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie (...) Dulce Românie, asta ți-o doresc”³, marele poet-patriot și martir se gândea, în primul rând, la *România Rotundă*, pe care o descrie în „Doină” („De la Nistru pân' la Tisa”). În peregrinările sale, la Cernăuți, Blaj, Sibiu, poetul a „pipăit” sufletul Țării și s-a convins că geografia ei, pe care-o avea de mic în suflet, corespundea realității geo-etnografice. El vede Transilvania ca o coloană vertebrală a României, „axă de susținere și rezervor etnic românesc”. Eminescu nu a greșit o secundă în ceea ce privește chestiunea națională.

Se spune că „Unirea face puterea”, Mihail Kogălniceanu a spus, în 1859, la *Mica Unire*, „Unirea națiunea a făcut-o!”, dar mai mult decât atât, unirea sub semnul culturii naționale și a lui Eminescu, ne dă rațiunea de a fi ca popor pe această lume. După cum scrie acad. Ioan-Aurel Păun, „Eminescu nu are nevoie de laude sau de elogii. (...) Eminescu este, în sine, elogiul și lauda poporului român.”⁴ Geniul lui Eminescu este și rămâne puternic.

**Autor Nușa Cantemir
Pitești, Argeș**

² Otto Eduard Leopold von Bismarck - Graf von Bismarck, apoi Fürst von Bismarck-Schönhausen - a fost un om de stat al Prusiei/Germaniei de la sfârșitul secolului al XIX-lea, precum și o figură dominantă în afacerile mondiale. (Sursa: Wikipedia).

³ Oda intitulată „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie!”, poezie trimisă lui Iosif Vulcan, apare în *Familia III*, nr.14 din 2/14 aprilie 1867, și apoi în volumul de „Proză și versuri” a lui V. G. Morțun, în 1890.

⁴ Ioan-Aurel Pop, „Identitatea românească”, Editura Contemporanul, 2017.

ANUL CENTENARULUI MARII UNIRI – 2018 – *Samoilă Mârza*

Personal, de câțiva ani buni întâmpin Unirea de 1 Decembrie la ALBA IULIA, împreună cu familia. Aici, întâlnim de fiecare dată vechi prieteni din toată țara, patrioți adevărați și iubitori de țară. (Prima dată am fost cu tatăl meu, veteran de război, fost deținut politic Nica M. Nicolae și sora mea Valeria în 1968)

Așa se face că, la **1 Decembrie 2016**, am participat la lansarea unei cărți a lui **Samoilă Mârza (1886 – 1967)**, cu ocazia împlinirii a 130 de ani de la naștere, în Marea Sală a Unirii din Alba Iulia.

Inimosul coautor al cărții, **inginer Aurel A. Sântimbrean**, alături de **Horia Dedelean**, **Aura Dedelean** și **Lucian Muntean**, în cartea **„SAMOILĂ MÂRZA 1886 – 1967, FOTOGRAFUL UNIRII TRANSILVANIEI CU ROMÂNIA, 1 DECEMBRIE 1918, ALBA IULIA”** – ediția a II-a, au trecut în revistă viața, activitatea, locurile și oamenii cu care a intrat în contact acest minunat **Samoilă Mârza**, trimis în nemurire.

Țin să precizez: minunata comună Sântimbru, se află la mică distanță de Alba Iulia – aproximativ 10 km spre N – E, este scăldată de străvechiul râu Mureș. Aici, în satul Galtiu (atestat din anul 1333), a văzut lumina zilei la 18 septembrie 1886 eroul nostru de astăzi, **Samoilă Mârza**, fiul lui Ștefanu și Anna Mârza.

„În toamna anului 1893, la împlinirea vârstei de 7 ani, este înscris în clasa I-a, la nr. 2 în foaia matricolă a Școlii Poporale

Greco-Catolice confesionale din parohia Sântimbru – Galtiu, protopopiatul Alba Iulia, din

hidieceza greco-catolică a Albei Iulia și Făgăraș. Au fost înscriși 102 copii în anul școlar 1893 – 1894, din care 54 din Sântimbru și 48 din Galtiu. Clădirea era în Sântimbru.”(pag. 17)

Atenție: An de an, directorul împreună cu învățătorul organizau „clase de repetițiune” pentru a învăța să scrie și să citească cât mai mulți copii. (pag.18)

După școala primară, urmează cursurile de liceu la Alba Iulia.

Între anii 1901 – 1911, părinții îl trimit la Sibiu să învețe arta fotografică.

În această perioadă, tatăl îi cumpără un aparat fotografic care valora prețul unei perechi de boi... Dar Primul Război Mondial se apropie și tânărul nostru este trimis pe front în toamna anului 1914.

După mai multe materiale fotografice – documente istorice, executate de **Samoilă Mârza** în timpul războiului, îl întâlnim în ziua de **1 Decembrie la Alba-Iulia**, singurul fotograf, în jurul orei 12, când comitetul Național Român aduce la cunoștința celor peste 100.000 de participanți, hotărârile Unirii. (pag. 38)

Cert este că la Muzeul Unirii din Alba-Iulia se găsesc numai cinci fotografii istorice. În fotografiile 3 și 4 apare și **Episcopul Miron E. Cristea**, participant de seamă la Actul Unirii.

Când prof. Gheorghe Anghel, muzeograf la Muzeul din Alba-Iulia, îl întreabă pe **Samoilă Mârza**: „De ce nu ați fotografiat și în cazinoul ofițerilor, azi Sala Unirii, unde aveau loc lucrările delegațiilor la Marea Adunare Națională?” „Fiindcă nu aveam mandat (credențional) ca să pot

intra în sală. Am participat la serbările Unirii ca un simplu cetățean român, cu sătenii mei din Galtiu.”

După ce-și adună toate materialele făcute cu prilejul marelui act al Unirii, întocmește un album intitulat: „Marea Adunare de la Alba-Iulia în chipuri” și le trimite: **Maiestății sale Regele Ferdinand Gen. francez Henri Berthelot**, **Primului Ministru I. C. Brătianu**, **Președintelui Consiliului Dirigent Iuliu Maniu**, **Episcopului greco-catolic Iuliu Hossu**, marelui istoric **Nicolae Iorga**, altor personalități ale vremii.

Regele Ferdinand, fiind foarte impresionat de gestul făcut, prin decretul regal cu nr. 1308 din 21 martie 1919 conferă **Crucea Serviciului Credincios clasa I – lui Emanuel Samoilă Mârza**. După acest eveniment era așteptat la toate evenimentele vremii.

Iată însemnările marelui istoric **Nicolae Iorga**: „Mi s-a aduce din Ardeal un admirabil album al fotografului amator **Mârza**, înfățișând ultimele manifestări naționale de acolo.” **Generalul H. Berthelot** îi trimite un „**permis de călătorie gratuită pe toate căile ferate franceze**”.

Istoria este minunată, numai să știi să o citești. România a avut oameni minunați. Trebuie să îi promovăm numai pe aceia, pentru tânără generație. **Vasile Goldiș**, alt „Român” adevărat, redactează declarația prin care națiunea română are dreptul să-și hotărască singură soarta. În numărul viitor voi reveni cu „Oameni frumoși” ai României noastre dragi.

Autor Nușa Cantemir – Pitești, Argeș

MĂiestria RUCĂRENILOR ȘI DRAGOSLOVENILOR

Acum câțiva ani în urmă, am cunoscut niște „OAMENI” minunați în frumoasa noastră stațiune SOVEJA. Tot atunci, am aflat povești minunate despre locul de naștere al „MIORITEI”, despre nașterea acestui „RAI”, un loc de unde poți privi MOLDOVA, ARDEALUL și ȚARA ROMÂNEASCĂ.

Da, un prieten din ALBA IULIA de profesie teolog, pe numele său GHE.FEȚEANU, m-a trimis spre documentare la SOVEJA, la fam. Prof. FLORICA și IULIAN ALBU. Așa am cunoscut locuri și oameni care au în sânge istoria acestui neam. Mi-au venit în minte, vorbele marelui istoric Nicolae IORGA: „*Suflați colbul de pe cronici și faceți să renască virtuțile bătrânilor de atunci în sufletul tinereții de azi.*”

Așadar, minunatul om de cultură și geograf sovejan, SIMION MEHEDINȚI vorbește despre minunata Soveja, care este așezată în Țara Vrancei – inima țării, fiind „*hotar în mijloc de țară*”, cum ar fi spus badea Cârțan. Dar din partea locului, preotul IOAN RĂUȚESCU (DRAGOSLAVELE – Monografie-ediția a II-a, Cămpulung Muscel-1937) și prof. univ. dr. GHE. PÂRNUȚĂ („RUCĂR – Monografie sociologică”, Bucu-

rești, 1972), vin și ne dau informații despre migrația localnicilor.

Dar să intrăm mai întâi, puțin în istoria locului.

Marele rucărean, distinsul profesor univ. dr. GHE. PÂRNUȚĂ în cartea sa „Rucăr – Monografie sociologică” – 1972, ne spune: „*Legături comerciale între munteni și brașoveni sînt cunoscute din timpul lui Vladislav voievod. Rucărul este amintit ca punct de vamă încă din anul 1377. (p.55) Este menționat atunci sub numele de Ruffa Arbor.*” (Nicolae Iorga, Istoria comerțului românesc, Epoca veche, București, 1937, p.48.)

Profesorul univ. dr. PÂRNUȚĂ GHE., mai vorbește despre întâlnirea lui Matei Basarab cu dregătorii domniei sale. Iată ce spune „*a socotit domnia mea cum să vă răscumpărați de la boieri, căci cele răscumpărărice v-ați fost răscumpărat de la striini întru nimica nu vă iaste, căci am făcut tocmeala den naintea tot divanul, ca să dați acum la fetele Floricăi, la Elina și la Buica, ughi 1200 și să aveți pace și repaos cu toți feciorii voștri în veci*”. (p.77)

Prof.dr. Grigore Constantinescu, ne spune despre această minunată comună așezată pe valea Râușorului, la confluența cu Dâmbovița – RUCĂR, că-

și trage numele din germană, ceea ce s-ar traduce prin „*satul din spatele munților*” (Argeș – Dicționar Etnocultural-pag.231)

„*Acest sat este mare, alcătuit din case făcute după felul românesc, adică din trunchiuri de copaci așezați unii peste alții și cu un coperiș înalt și povârnit din șindrila și fără coșuri sau burlane pe dinăuntru pentru a scoate fumul, ci deschise doar, ci deschise doar în mai multe locuri ale coperișului pentru a înlocui această lipsă*”. „*Trunchiurile de copaci*” erau „*îmbucate*” la capete și prinse între ele prin cuie de lemn de cătină. Șarpanta era formată din căpriori și lați, peste care se bătea șindrila „*în scoc*”. La fațada principală, casele erau prevăzute cu o sală mărginită de pâlmar.”

Frumoasele case din zonă, atenție „*făcute după felul românesc*”, erau și încă sunt împodobite cu frumoasele lucruri confecționate de mâna iscusită și pricepută a bărbaților și a femeilor din zonă. Și astăzi,

spre bucuria drumeților care ajung acolo, vei vedea localnicii îmbrăcați în minunatele costume naționale, specifice zonei rucărenilor. Zic eu, zona Rucăr – Dragoslavele a rămas „nepoluată” din acest punct de vedere. Pe bună dreptate, „Oamenii adevărați” – artiștii, poeții, scriitorii, au găsit acolo loc de inspirație și de vindecare a sufletului.

Dar măiestria localnicilor s-a făcut cunoscută în toată țara, încă din cele mai vechi timpuri.

Astfel, **MATEI BASARAB** – domnul Țării Românești 1632-1654, în momentul împăcării cu **VASILE LUPU** – domnitorul Moldovei – 1633-1652, în urma războiului de la Ogojeni, au făcut următoarea înțelegere: Matei Basarab să zidească o biserică în Moldova, iar Vasile Lupu în Țara Românească. Așa a fost zidită **biserica STELEA la TÂRGOVIȘTE** – de Vasile Lupu, iar Matei Basarab, nu a zidit-o la Iași – capitala Moldovei, ci la SOVEJA.

După cum ne vorbesc documentele (Marele Dicționar Geografic alcătuit de Lahovari, Tocilescu și Brăteanu), satele care alcătuiesc actuala com. SOVEJA, respectiv RUCĂRENI (pe Valea Șușitei) și DRAGOSLOVENI (pe Valea Dragomirnei), ar fi formate din urmașii celor care au fost aduși de

MATEI BASARAB pentru zidirea Mănăstirii SOVEJA (puțin după 1620).

Însăși Mănăstirea Soveja este construită cu „piatră de Albești” și alte materiale de construcție aduse din zona Muscel. Cert este că lucrătorii, *țărani veniți din Muscel la Soveja aveau un nivel de viață materială și spirituală mai ridicat decât cei de aici, fiind dintr-o regiune de trecere (vama de la Dragoslave-Rucăr din Țara Românească spre Transilvania, prin Pasul Bran-Brașov) și trăind o dublă influență civilizatoare, astfel că, după așezarea lor la SOVEJA și contopirea lor cu localnicii (mocan-moldoveni), și-au impus vorbirea (graiul muntenesc), obiceiurile și portul, onomastica (numele de familie și botez) și chiar înclinația spre comerț – caracteristice Muscelenilor...* (Monografia Comunei Soveja – Albu Florica și Albu Iulian – pag.39)

Alte documente, vorbesc despre al doilea val de emigranți din Rucăr și Dragoslavele care au poposit la Soveja în 1718, după aproape o sută de ani de la prima migrație. Aceștia au migrat aici, datorită domnitorului fanariot Nicolae Mavrocordat care persecuta locuitorii din zona Muscelului.

În concluzie, așa cum ne vorbesc documentele „dragoslo-

venii și rucărenii Muscelului au luptat la Soveja și Mărăști înrolați în regimentele 30 și 70 Muscel, iar sovejenii cu regimentele 10 și 50 Putna și-au vărsat sângele pe plaiurile Rucărului și Dragoslavelor, numele celor căzuți în lupte și osemintele lor fiind așezate spre neuitare în criptele mausoleului din dealul MATEIAȘULUI sau ale celor de la MĂRĂȘTI și SOVEJA.” (P.42)

Personalități ale istoriei ca: marele om de cultură Simion Mehedinți, distinsul și neobositul prof. universitar dr. Ghe.Pârnuță, preotul Ioan Răuțescu, istoricul Dumitru I. Băjan, fam. Prof. Eugenia și Grigore Constantinescu, fam. Prof. Florica și Iulian Albu, sunt numai o parte din cei care și-au dedicat întreaga viață cercetării, cunoașterii acestui neam minunat, curat „în cuget și-n simțiri”.

„Întoarceți-vă oriunde veți fi, cu ochii spre acest pământ, pe care de mai bine de două mii de ani au trăit, au muncit, au luptat și au murit părinții noștri...

Ridicați-i în sufletele voastre un altar de veșnică dragoste!”. (Simion Mehedinți)

A selectat pentru nemurire,

**Autor Nușa Cantemir
Pitești, Argeș**

CONTRIBUȚIA ARGEȘENILOR ÎN ACTUL ROMÂNIEI MARI

În zona de la sudul Carpaților Meridionali, respectiv zona Mușcelului și a Argeșului, au fost totdeauna oameni importanți care s-au implicat cu trup și suflet pentru actele importante ale țării.

Astfel, găsim în ȘTEFĂNEȘTI - ARGEȘ, încă de la începutul sec. al XVI-lea familia Brătienilor, a Goleștilor, oameni de toată isprava pe care românii îi au exemplu pentru veacuri. Fam.Brătienilor și-a pus în valoare toată capacitatea lor creatoare cu maximă eficiență ca oameni de stat, ca diplomați sau ca oameni politici, pentru înțelegerea nevoilor și durerilor românilor în momentele de cumpănă pentru țară, pentru cauza națională. Lupta și dorința pentru Unire a românilor, a fost scopul lor fundamental.

Așadar, ION (Ionel) I.C. BRĂȚIANU, arhitectul României Mari – după cum pe bună dreptate îl numește prof.dr. Ioan Todea în lucrarea sa intitulată : „ION (IONEL) I. C. BRĂȚIANU ÎNTREGITOR ȘI FĂURITOR AL ROMÂNIEI MODERNE (1864- 1927)”. Iată ce ne spune:

„la 8 noiembrie 1918 (st.n) a avut loc o consfătuire la ION I. C. Brătianu acasă, la care au participat generalul Constantin Coandă, contele de Saint-Aulaire (1866-1954)- ambasadorul Franței în România, generalul Constantin Presan, generalul francez Lafont, atașatul militar al Franței, colonelul Ion Antonescu de la Marele Stat Major și N.Mișu. După lungi discuții, timp în care francezii insistau pentru reintrarea grabnică în război, Ion I.C.Brătianu a spus: „ Dacă armistițiul se va încheia fără întârziere, gestul nostru militar n-ar mai avea o importanță hotărâtoare pentru România. Aliații noștri au constatat continuitatea politicii noastre îndată ce guvernul Marghiloman a fost răsturnat; aceasta era necesară să le-o arătăm, ca și dorința noastră sinceră de a nu pierde o zi, în vederea unei operații militare serioase”(p.97).

Mai departe, Ion I.C.Brătianu spune:

„Atât prin punctul de vedere al dezvoltării noastre interne în sine, cât și din punctul de vedere al situației noastre exter-

ne, este nevoie să fim tari aici, fiindcă un stat nu înseamnă în lume decât ceea ce puterile sale de acasă îi dau dreptul și-i dau puterea ca să însemne”.(p.289)

„Cine vrea să se ridice prin ură și să se îmbogățească prin răpire, dăruimă iar nu clădește; și copiii lui, la rândul lor, vor fi amenințați de aceleași primejdii. Nimic bun și sănătos nu sporește dacă concetățenii se învrăjesc și se mănâncă între ei.”

„Din mintea tuturor, din învățătura tuturor, din munca tuturor, din avuția tuturor, se hrănește și crește bunăstarea fiecăruia. Cine va spune altfel, păcătuiește și cine-l ascultă, greșește.”(p.289)

De-a lungul istoriei, la Conacul Brătienilor s-au întâlnit numeroase personalități politice ale vremii. „Conacul Florica a fost vreme de aproape un secol o adevărată „MECCA” a românilor întrucât „ decizii importante privind istoria țării s-au luat în saloanele sale. Aici s-au hotărât reforme majore, s-au alcătuit și destituit guverne, s-au fixat stra-

tegi în timp de pace și război”.
(p.261)

În concluzie: **Rolul important al argeșanului, omului politic, ION I.C.BRĂTIANU ca și al întregii sale familii la marele act al UNIRII DE LA 1918 a fost decisiv.**

Cu prilejul Centenarului Marii Uniri de la 1918, anul omagial al unității de credință și de neam deci, „Anul comemorativ al făuritorilor MARI UNIRI din 1918”, toți românii uniți în „cuget și-n simțiri” și-au dorit și-și doresc să trăiască împreună în legea creștină, între granițele pământului strămoșesc.

În acest an 2018 - la 24 Ianuarie, când s-au împlinit 159 de ani de când Alexandru Ioan Cuza, cu voința poporului a înfăptuit MICA UNIRE, la MUZEUL GOLEȘTI – ARGEȘ, a avut loc un eveniment unic.

Acum, în anul Centenarului Marii Uniri, la Muzeul GOLEȘTI, acest loc încărcat de istorie, și-au dat întâlnire personalități de seamă ale județului și nu numai. Menționăm numai câteva nume de rezonanță: Academicienii : Ghe.Păun, Ion Dumitrache, Nicolae Panin, sociologul Bog-

dan Ficeac, regizorii Șerban Marinescu, Dan Pița, Dan Necșulea, ÎPS. Calinic – Arhiepiscopul Argeșului și Muscelului, Lucia Hossu Login – realizatoarea Serialeului tv - „Memorialul rii”, Cornel Popescu – Directorul Muzeului Județean Argeș; Ștefan Dumitrache – Directorul Muzeului Curtea de Argeș; Senatorul - Șerban Valeca, Președintele Consiliului Jud.Argeș -Dan Manu; Primarii din Comunele Jud.Argeș, un inimos grup din Câmpulung Muscel, elevi, veterani, localnici.

Directorul Muzeului Județean – C.Popescu, a vorbit despre aportul adus de argeșeni și musceleni, despre jertfa adusă în Primul Război Mondial, despre dragostea de țară, despre **Complexul Memorial de Război MATEIAS, despre CULOARUL STRATEGIC de luptă de la BRAN – DÂMBOVICIOARA – RUCĂR – DRAGOSLA VELE-VALEA MARE PRAVĂȚ-CÂMPULUNG MUSCEL.**

Directorul Muzeului Curtea de Argeș – Șt.Dumitrache, amintea audienței că „ **ideea**

Unirii” a plecat de la boierii din Golești.

Acad. Ghe.Păun, puncta acest eveniment ca unul solemn și extrem de important pentru România, întrucât „**ideea a plecat de la români, locuitorii acestui ținut”.**

ÎPS Calinic – Arhiepiscop al Argeșului și Muscelului, îndemna la credință, spunând că „**numai datorită lui Dumnezeu, acest neam nu a putut fi nimic în decursul istoriei”.**

Președintele Cons. Jud. Argeș – Dan Manu a aprins „**flacăra Centenarului Unirii Marii**”, la Muzeul Golești – **cu ocazia Micii Uniri.** Aceasta va stăbăte toate comunele Jud. Argeș, toate orașele țării și va ajunge la **ALBA IULIA de 1 DECEMBRIE**, unde va aprinde flacăra Centenarului Marii Uniri.

Locuitorii acestei zone și nu numai, au stat și stau în permanență cu toate simțurile lor înderptate dincolo de Munții Carpați, veghind la liniștea fraților noștri, care au fost și sunt uniți de veacuri în cuget și-n simțiri.

*Autor Nușa Cantemir –
Pitești, Argeș*

TRANSFĂGĂRĂȘANUL - PROIECTUL VIA SACRA

Proiectul „TRANSFĂ-
GĂRĂȘAN - VIA SACRA”,
privind promovarea drumului
montan, a ajuns la cea de-a IV-a
ediție.

**FUNDAȚIA CULTU-
RAL ȘTIINȚIFICĂ PRO
PATRIA**, prin președintele
acesteia, **col.(r) ION BRATU** și
câțiva inimoși ai Filialei Argeș,
în data de **02 Septembrie 2017**,
a trecut în revistă toate momen-
tele importante petrecute pe
acest traseu.

Am plecat într-o dimi-
neață frumoasă de Septembrie
din Pitești – cunoscut ca
„**Orașul lălelelor**”, așezat la
loc de cinste în hrisoavele vre-
mii de Mircea cel Bătrân (1388),
am trecut prin „**Orașul Regal**”
– Curtea de Argeș, veche capita-
lă a Țării Românești, cu o istorie
milenară și oameni deosebiți, ne
amintim de Catedrala Sfântului
Neagoe Basarab (1517-2017),
de Fântâna Meșterului Manole,
apoi continuăm drumul nostru
prin frumoasele locuri ale satu-
lui de munte.

Oprim la **Cetatea lui
Vlad Țepeș**, construită în sec.al
XV-lea, facem un tur în memo-
rie, numărăm cele 1480 de trep-
te, ne amintim de Gen.mr.(r)
NIȚU M.STAN, veteranul care
a arborat **DRAPELUL ROMÂN-**

NIEI sus la Cetate și plecăm mai
departe.

Ajungem destul de repe-
de la **BARAJUL VIDRARU**.
Ne aducem aminte cum prin
anii 1960 – 1961 au fost făcute
măsurători, au fost bătuți primii
țărushi. Ne mândrim și astăzi, la
jumătate de veac, de când aceas-
tă „mega-lucrare făcută cu dăru-
ire și sacrificii de părinții și bu-
nicii noștri, profesioniști adevă-
rați.

Dar cum timpul nu stă-n
loc, continuăm drumul spre
„**MONUMENTUL CON-
STRUCTORILOR TRANS-
FĂGĂRĂȘANULUI**”.

Acest monument, a fost
făcut la inițiativa Fundației Cul-
tural Științifice PRO PATRIA,
cu eforturile neconținute ale
artistului plastic **CONSTANTIN
SAMOILĂ** și ing. **M.
MECULESCU**. Pe Monument,
se află încrustate versurile
col.(r) Ion Bratu, din poezia
„Veteranii”:

*„Un simțământ și-un
gând ne-ndeamnă*

*Să vă chemăm din ca-
lendar,*

*Să vă cinstim, cum cin-
stim sfinții,*

*În Sfânta zi de sărbă-
toare”.*

Via Sacra

Drumul frumosului
Transfăgărășan este lung și
magnific. Așa că am plecat mai
departe. Am poposit la
„**CURBA LUI ZAVATE**”.
Această lucrare – placă come-
morativă, a fost în memoria os-
tașilor care au lucrat în acea
porțiune de drum, timp de patru
ani (1970-1974), sub comanda
maiorului de atunci, colonel
astăzi – **ILIE ZAVATE**. Spriji-
nul financiar l-am primit din
partea primăriei AREFU.

Gonim mai departe și
ajungem la „**STÂNCA LUI
LAZĂR**”. Aici, o stâncă bara
drumul și înaintarea constructo-
rilor. Echipa lui **LAZĂR**, a
muncit cu toată dăruirea și res-
ponsabilitatea două luni, pentru
a deschide drumul. S-a ocolit la
200 metri.

Plecăm din nou, mai de-
parte pe frumosul drum și ajun-
gem la „**FÂNTÂNA LUI
CARMEN**”. Aici era ..., *Scăl-
dătoarea mioarelor și berbeci-
lor*”. În 1970, s-a născut fetița
unui ofițer. Apoi, în cadrul Pro-
iectului VIA SACRA, în acest
loc s-a ridicat acest monument
cu această poveste, aflată la alti-
tudinea de 1800 metri.

Continuăm drumul mai
departe și ajungem la

LACUL BÂLEA – un lac glaci-
ciar care a făcut și face legătura
noastră cu UNIVERSUL, situat
la 2040 metri, în Munții Făgă-
raș. Aici, în **AMFITEATRUL
SACRU AL ROMÂNIEI** ne-
am dat întâlnire, ca-n totdeauna,
de veacuri, cei de-o parte și de
cealaltă a Munților CARPAȚI.
Delegația din Argeș a Fundației
Cultural Științifice Pro-Patria,
condusă de col.(r) ION BRATU
și delegația Asociației Pro-Patria
din Alba Iulia, condusă de
col.(rz) dr.ing. CONSTANTIN
AVĂDANEI, NICOLAE DA-
MIAN și Caporal PAVEL FIN-
TA.

Eroii Transfăgărășanului,
cei care au lucrat pe Versantul
Sudic, au făcut legătura cu cei
care lucrau pe Versantul Nordic,
pe PLATOUL BÂLEA LAC.

Având un numeros pu-
blic, printre care și o delegație
de la București, o promoție de
absolvenți ai Facultății de Drept
, colegi de facultate cu dl. Par-
lamentar Valer Dorneanu, am
inaugurat placa de marmură de
pe Platoul Bâlea Lac, unde se
află încrustate cuvintele din
„IMNUL TRANSFĂGĂRĂ-
ȘANULUI”, iar dl. Col.
C.Avădanei ne-a înmănat dra-
pelul „TRANSFĂGĂRĂȘAN
VIA SACRA” – ROMÂ-

NIA, reprezentând
„CADUCEUL” – ZEUL AE-
RULUI la DACII NOȘTRI și
imagini cu drumul Transfăgără-
șan.

dl.col.Bratu, în versuri a
continuat:

*„Dumnezeu vă bucură,
De rele, vă scutură.*

Continuăm drumul din-
colo de munte, spre Sibiu și fa-
cem popas la „Zidul” pe care
este suspendat „drumul”. Col.
Ion Bratu, povestește cum a
lucrat în acea zonă în 1973, ca
subofiter în Radio-locatie.

Coborând mai departe,
ajungem la „Punctul cel mai
greu” al Transfăgărășanului.
Pentru străpungerea acestei por-
țiuni, adică de la Hotel la Cas-
cada BÂLEA, s-a muncit aproa-
pe doi ani cu 2 Regimente....

Monumentul de aici,
poartă denumirea „POARTA
ÎNTÂLNIRII”. Turiștii au șan-
sa să privească – pe cer senin, la
200 metri adâncime Râul Bâlea
– care izvorăște din Lacul Bâlea,
iar dincolo de creasta muntelui,
sora ei Capra, care în aval se va
uni cu Buda și dă naștere Arge-
șului.

Lucrările au început în
Martie 1970, Regimentul 52
Geniu de la Alba Iulia și Re-
gimentul 1 Mircea cel Bătrân

din Râmnicu Vâlcea, au meri-
tul suprem pentru construcția
Transfăgărășan în acea zonă
dificilă. Cum cele 2 Unități
aveau foarte mult de lucru în
mega-lucrarea respectivă, au
cerut ajutorul și altor Unități.
Lucrarea care dăinuie și astăzi și
ne bucură pe toți locuitorii
„Planetei”, a fost **inaugurată la
20 Sept.1974**, de Președintele
României – Nicolae CEAU-
ȘESCU.

Menționez că la această
lucrare, s-a perindat întreaga
Armată Română, Constructori
civili, Proiectanți, Ingineri, toată
forța economică a țării.

**Transfăgărășanul este
opera „POPORULUI RO-
MÂN”.**

**Este UNICĂ. Vine din
ETERNITATE și va merge în
ETERNITATE.**

**MULȚUMIRI TUTU-
ROR!**

Autor NUȘA CANTEMIR –
Pitești, Argeș

P.S. Având în vedere
că suntem în anul Centenarului
Marii Uniri – 2018, consider că
acest drum este idealul cel mai
de preț al românilor ce-și duc
traul de veacuri de-o parte și de
alta a lanțului Munților Carpați.
Istoria vorbește prin fapte!

CENTENARUL MARII UNIRI DE LA UNIREA PRINCIPATELOR, LA UNIREA CEA MARE REPERE CRONOLOGICE DEFINITORII

Anul acesta, la 1 Decembrie 2018, se împlinesc 100 de ani de la făurirea României Mari. Evenimentul istoric la care ne referim a fost rezultatul direct al acțiunilor și luptelor de veacuri ale marilor bărbați de stat ai românilor și al maselor largi populare. Luptele românilor pentru făurirea Marii Uniri s-au intensificat și au căpătat aspecte concrete și definitorii începând cu prima parte a veacului al XIX-lea și s-au încheiat definitiv și irevocabil în ultimii doi ani ai deceniului doi din veacul al XX-lea, prin marea întrunire populară și națională din ziua de 1 Decembrie 1918, de la Alba Iulia, când s-a decis unirea tuturor teritoriilor locuite de români, care se aflau sub ocupație străină, cu Patria mamă România.

În perioada la care ne-am referit s-au desfășurat practic zeci și zeci de momente și acțiuni menite să ducă, mai întâi, la Unirea cea Mică, de la 24 Ianuarie 1859, iar apoi la Marea Unire

de la 1 Decembrie 1918. Ne vom referi, în cele ce urmează în mod cronologic, la un număr de 39 astfel de momente și acțiuni.

*** 1 Ianuarie 1847.** Într-un cuvânt înflăcărat rostit de Nicolae Bălcescu, la Paris, în fața unor studenți și a altor cetățeni români ce se aflau în capitala Franței, marele nostru revoluționar democrat a subliniat dorința arzătoare a românilor din țară și din străinătate de făurire a unității noastre statale. Cu acel prilej, Nicolae Bălcescu a spus, printre altele: „*Ținta noastră socotesc că nu poate fi alta decât unitatea națională a românilor, unitate întemeiată, mai întâi de toate, în idei și în simțire, care să ducă cu vremea, la unitatea politică*”.

*** 3 - 5 mai 1848.** Se desfășoară la Blaj, pe câmpia zisă a Libertății, o Mare Adunare Națională. Cu acel prilej participanții la întrunire adoptă documentul intitulat „*Petițiunea Națională*”. În contextul dat, într-un entuziasm de înaltă vibrație național-patriotică, de aclamații și urale, „din piepturile miilor de participanți, acolo, la Blaj, s-au auzit, se pare pentru prima oară pe pământul românesc, prin care se enunța o dorință, o realitate și un vis: „*Noi vrem să ne unim cu Țara!*”

*** 12 mai 1848.** La Brașov, din inițiativa unui grup de revoluționari români, se editează programul revoluționar intitulat

„*Principiile noastre pentru reformarea Patriei*”. În cel de-al șaselea articol al acelui program, se prevedea această dorință de mult timp preconizată de către românii moldoveni și munteni: „*Unirea Moldovei și Valahiei, (n.n. Muntenia) într-un stat neatârnat românesc*”.

*** 21 iunie 1848.** În revista literară românească intitulată „*Foaie pentru minte, inimă și literatură*” se publică poezia denumită „*Un răsunet*”, semnată de poetul Andrei Mureșanu. În ultima parte a acestei creații poetice, se fac ample și pertinente referiri la unirea românilor trăitori în spațiul românesc într-un singur stat liber și independent. Iată care sunt acele versuri: „*Români din patru unghii, acum ori niciodată, / Uniți-vă în cuget, uniți-vă-n simțiri; / Deviza-i libertatea și scopul ei prea sfânt, / Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină, / Decât să fim sclavi iarăși pe vechiul nost pământ*”.

Poezia „*Un răsunet*”, denumită

apoi „*Deșteaptă-te române*”, va fi pusă apoi pe note muzicale de către Anton Pann.

*** august 1848.** Se publică la Cernăuți, din inițiativa și prin grija istoricului, publicistului și viitorul om politic și de stat Mihail Kogălniceanu, programul revoluționar intitulat „*Dorințele Partidei Naționale din Moldova*”. În cadrul programului se află înscris un paragraf special referitor la mult așteptata unitate politico - statală a românilor din Moldova cu cei din Țara Românească și la unirea lor într-un stat liber, suveran și independent. În cuprinsul aceluși paragraf se consemnează, în mod expres, următoarea idee teoretică și practică:

„ *Unirea este cheia bolții fără de care s-ar prăbuși tot edificiul național*”.

*** 25 mai 1856.** A luat ființă, în localitatea Socola din județul Iași, Societatea intitulată „*Unirea*”. Scopul ei declarat expres, era acela ca membrii săi să militeze și să lucreze în vederea înfăptuirii Unirii Moldovei cu Țara Românească.

*** 26 iunie 1856.** În ziarul „*Steaua Dunării*” se publică un articol special în cuprinsul căruia sunt tratate direct și pe larg probleme referitoare la unirea Moldovei cu Țara Românească. În articol se vorbește, se pare pentru prima dată în presa scrisă, de Unirea Principatelor Române și se lansează o caldă chemare a populației la înfăptuirea unirii. Iată câteva extrase din acel articol: „*Strigătul - Unirea Principatelor și Su-*

veranitatea statului român... să străbată munții, câmpiile, văile și dealurile noastre, să umple aerul, să răsună până în unghiurile pământului românesc cele mai îndepărtate, ca lumea întreagă să înțeleagă și să se încredințeze că Unirea este sufletul poporului român, că este glasul României. Unirea Principatelor... este unire de român cu român. Moldovenii și muntenii sunt de un singur neam, o singură ființă, ei nu sunt moldoveni și munteni, ci numai români”.

*** februarie 1857.** În ultimile zile ale acestei luni, la Iași se constituie un comitet special denumit „*Comitetul Electoral al Unirii Principatelor*”. Câteva zile mai târziu, acel comitet își alcătuiește un program politic de acțiune, document istoric în care se consemnează printre altele: „ *Unirea Principatelor într-un singur Stat și constituirea unei adunări legislative reprezintă interesele întregii națiuni*”.

*** 3 martie 1857.** Din inițiativa unor oameni politici și de cultură se constituie la București un „*Comitet al Unirii*”. În programul de acțiune al comitetului se consemnează rostul acestui organism și anume acela de a milita și a lucra pentru „ *Unirea celor două Principate Române*”.

*** 7 octombrie 1857.** În cadrul unei ședințe a Adunării Ad-hoc din Moldova, din inițiativa lui Mihail Kogălniceanu și cu participarea sa efectivă, se întocmește un proiect de rezoluție privitoare la Unirea Moldo-

vei cu Țara Românească. În cuprinsul acestui document, se exprimă, pe de o parte, dorința arzătoare a românilor moldoveni de a se uni cu frații lor din Țara Românească, iar pe de altă parte se afirmă că „*Unirea Principatelor... este firească și legitimă*”.

*** 8 octombrie 1857.** Se desfășoară, la București, o ședință a Adunării Ad-hoc din Țara Românească, în timpul căreia se discută pe larg despre dorința locuitorilor din Principat de a se uni cu cei din Moldova frățescă. În procesul verbal întocmit în cadrul ședinței s-a făcut următoarea apreciere: „ *Națiunea Română recunoaște că Unirea amândurora Principate într-un singur stat, ar da o cheazășuire dezvoltării lor*”.

*** 5 ianuarie 1859.** Într-un entuziasm de bucurie și de urale de nedescris, în cadrul adunărilor electivă din Moldova, colonelul Alexandru Ioan Cuza este ales ca Domn al acestui Principat. Exprimându-și marea sa bucurie și a tuturor românilor din spațiul românesc față de decizia alegătorilor moldoveni, omul politic și de cultură Mihail Kogălniceanu a rostit următoarele cuvinte în numele Adunării Elective: „ *După 154 de ani, Moldova a intrat în vechiul său drept..., dreptul de a-și alege, de capul său, domnul* ”. Referindu-se apoi la domnitorul ales pe tronul Moldovei a spus printre altele: „ *Alegându-te pe tine domn în Țara noastră, noi am dorit să arătăm lumii ceea ce*

Țara dorește: la legi noi, om nou.”

*** 8 ianuarie 1859.** În ziarul „Steaua Dunării” se publică un articol substanțial în care se elogiază bucuria românilor moldoveni și munteni și a altor români trăitori în străinătate prilejuită de alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca Domn al Moldovei. În articol se consemnează printre altele: „*Înălțarea pe tromul Moldovei a preînălțatului Alexandru Ioan Cuza, este astăzi în ochii tuturor românilor, în ochii Europei și ai lumii întregi, dovada supremă că Unirea Principatelor este singura viață cu care românii trăiesc. Astăzi fericirea românilor este Unirea Principatelor*”.

*** 24 ianuarie 1859.** În cadrul unui entuziasm popular, în urma votului exprimat, Adunarea Electivă de la București anunța pe toți românii din cele două Principate că Alexandru Ioan Cuza a fost ales și ca Domn al Țării Românești, de fapt ca Domn al ambelor Principate Române. Evocând și elogiind acest fapt în numele Adunării Elective de la București, deputatul și omul de cultură Vasile Boerescu a spus următoarele: „*Această zi (24 ianuarie n.n.) este cea mai mare ce au văzut românii în analele istoriei lor*”.

*** 11 decembrie 1861.** Domnitorul Principatelor Unite, Alexandru Ioan Cuza se adresează națiunii române printr-o Proclamație specială, în cuprinsul căreia se referă la Unirea Principatelor. În acest document istoric se consemnează, printre

altele: „*Unirea este îndeplinită; națiunea română este întemeiată..., recunoscută de Înalta Poartă și de Puterile Garante... Alesul vostru vă dă astăzi o singură Românie*”.

*** 29 iunie 1866.** Adunarea Electivă de la București, care de fapt juca rolul de Parlament al țării, a adoptat prima Constituție a României. În cuprinsul Legii fundamentale a României, la titlul întâi, intitulat „*Despre teritoriul României*”, se consemnează următoarele: „*Principatele Unite ale României constituie un singur stat indivizibil, sub denumirea de Românie*”. În titlul VI al Constituției, în articolul 125, se află înscrisă această consemnare: „*Orașul București este capitala statului român și reședința guvernului...*”

*** 6 august 1867.** În ziarul „*Românul*”, care reprezenta o publicație de excepție din România, se publică o apreciere foarte interesantă făcută de către politicianul Alexandru Papiu Ilarian referitoare la ecoul pe care l-a avut Unirea Principatelor în Transilvania. Reproducem în cele ce urmează spusele acestuia: „*Români din Transilvania, în împrejurările de față, numai la Principate privesc*”.

*** 1880.** În mai multe publicații din România se publică textul cântecului patriotic intitulat „*Pe-al nostru steag*” pe versurile lui Andrei Bârseanu și pe notele muzicale ale lui Ciprian Porumbescu. În versurile acestui cântec se folosește pentru prima dată în istoria româ-

nească, în scris, expresia sau sintagma „*România Mare*”. Redăm câteva versuri semnificative din acest cântec: „*Pe - al nostru steag e scris Unire, / Unire-n cuget și-n simțiri, / Și sub măreța lui umbrire, / Vom înfrunta orice loviri*”; „*Trăiască România Mare, / Cu Bucovina și Ardeal, / Lățind cu fal-a ei hotare, / Pe moștenirea lui Traian*”.

*** 16 februarie 1883.** În revista „*Dacia viitoare*” se publică articolul intitulat „*România față în față cu principiul naționalităților*”, articol în cuprinsul căruia se vorbește în mod expres despre dezideratul înfăptuirii unității noastre naționale. Reproducem două extrase din acel articol: „*Voim Dacia așa cum fu, fiindcă istoria și dreptul, tradițiunea și plebiscitul, trecutul și prezentul ne dau dreptul de a aspira la o Dacie românească*”; „*Străbunii noștri ne-au conservat limba și pământul strămoșesc; părinții noștri, generația care se duce, au făcut Unirea (n.n. din 1859), independența (n.n. 1877 - 1878) și mult au lucrat pentru libertate. Acum e rândul nostru, nouă ne e dat a completa unitatea națională*”, adică a face România Mare.

*** 14 aprilie 1884.** În ziarul „*Tribuna*” care apare la Sibiu, fiind organul de presă al mișcării naționale a românilor din Transilvania, încep să se publice articole dedicate expres înaltului deziderat național al Unirii Transilvaniei cu România. Pe frontispiciul

publicației era înscris următorul motto: „Soarele nostru de la București răsare”.

*** 17 decembrie 1890.** la ființă, la București, *„Liga pentru unitatea culturală a tuturor românilor”*. Liga își propune ca prin activitatea sa să acționeze și să lupte în direcția înfăptuirii unității politico-statale a românilor de dincoace și de dincolo de lanțul Carpaților, adică pentru înfăptuirea României Mari. În cadrul ligii au desfășurat o bogată și rodnică activitate o seamă de personalități de primă mărime din spațiul românesc, între care s-au numărat Nicolae Iorga, A. D. Xenopol, Vasile Pârvan, Victor Babeș, V. A. Ureche și mulți alții.

*** 1910.** S-a construit în orașul Iași o impresionantă statuie a domnitorului Alexandru Ioan Cuza. Pe monument se află înscrisă următoarea inscripție: *„Cuza Vodă a creat Unirea și în scurtă lui domnie de șapte ani, a pus fundamentul statului român”*.

*** 15 februarie 1915.** Din inițiativa membrilor din conducerea *„Ligii pentru Unitatea Culturală a tuturor românilor”*, o amplă întrunire populară a avut loc, în cadrul căreia participanții au manifestat pentru înfăptuirea cât mai grabnică a României Mari. La întrunire au participat mii de oameni, dintre care și numeroși oameni politici și de cultură ca de pildă: Octavian Goga, Nicolae Filipescu, Tache Ionescu, Vasile Lucaci și Barbu Ștefănescu Delavrancea. Din piepturile multîmii

s-au făcut auzite de multe ori, astfel de lozinci: „Vrem România Mare!”, „La fapte!”, „Trăiască România Mare!”, „Ura, Ura, să trăiască România cea regească!”.

*** 15 august 1916.** Cu ocazia intrării României în primul război mondial, care de către români era socotit a fi *„războiul de reîntregire națională”*, regele Ferdinand s-a adresat poporului român și oștirii sale printr-un amplu Manifest. Referindu-se în mod expres la dorința arzătoare a românilor pentru făurirea României Mari, la începutul manifestului au fost consemnate următoarele: *„Pentru neamul nostru, el (n.n. războiul) a adus ziua așteptată de veacuri de conștiința națională, ziua unirii lui”*.

*** 17 august 1916.** În urma pătrunderii victorioase a trupelor române dincolo de lanțurile Carpaților, poetul Octavian Goga publică un articol de excepție în care arată că munții Carpați, care separau în două spațiul de viață românească, nu mai reprezintă un brâu de separare ci unul de unire. Iată un mic fragment din acel articol: *„Carpații, care ne separau în două, care ne încercuiau în mijloc ca o chingă de fier, Carpații nu mai sunt. Oștirea română i-a mutat în țara românească”*.

*** 5 martie 1917.** Din inițiativa unui grup de militari români ai fostei armate austro-ungare ce cazuseră prizonieri la ruși și se aflau în lagărul de la Darnița, de lângă Kiev se întocmește o declarație sau un

angajament, în cuprinsul căruia foștii ostași români și-au exprimat dorința și hotărârea lor de a se încadra cât mai repede cu putință în armata română și a lupta apoi pentru eliberarea Țării și reîntregirea ei. Iată un scurt fragment din acea declarație: *„Noi, ofițerii, gradații și soldații de neam, jurăm pe onoare și pe conștiință, că voim să luptăm în armata română, pentru dezrobirea ținuturilor noastre românești de sub dominația Austro-Ungară și pentru unirea lor la Românie”*. În ziua de 5 martie 1917 în cadrul lagărului de prizonieri români aflat în Darnița, s-a alcătuit un comitet al prizonierilor români. Acesta avea ca menire principală să-i organizeze pe doritori într-o structură militară care să se încadreze în armata română și să lupte efectiv pentru alungarea trupelor inamice de pe teritoriul țării și reîntregirea patriei. Acea structură militară a primit denumirea de *„Corpul Voluntarilor Români* și a fost recunoscut de Ministerul de Război al României.

*** 24 ianuarie 1918.** În ziarul *„România Nouă”* care apărea la Chișinău se publică documentul intitulat *„Chemarea adresată de Comitetul Central al Studenților români din Basarabia către tineretul basarabean”*. În cuprinsul acelui document tineretul și studenții sunt chemați la luptă activă pentru unirea Basarabiei cu Patria - mamă. Iată câteva prevederi din acea chemare: *„Basarabia noastră este țară românească... Noi socotim că mântuirea neamului*

nostru este în unirea tuturor fiilor într-o singură țară... Noi vrem o Românie a tuturor românilor”.

*** 27 martie 1918.**

Exprimându-și dorința arzătoare a românilor basarabeni ca Basarabia să se unească cu Țara-mamă, România, Sfatul Țării de la Chișinău *„hotărăște unirea Basarabiei cu România”*. În Proclamația întocmită cu această ocazie se consemnează în mod expres: În numele poporului basarabean Sfatul Țării declară: *„De azi înainte și pentru totdeauna Basarabia se unește cu mama sa, România”*. În partea de încheiere a Proclamației este scrisă această lozincă: *„Trăiască Unirea Basarabiei cu România, de-a pururea și totdeauna!”*

*** 27 aprilie 1918.** Din inițiativa unui mare număr de români ce se aflau la Paris se constituie *„Comitetul Național al românilor din Transilvania și Banat”*. Membrii săi care la început aveau în fruntea lor, ca personalitate marcantă pe Traian Vuia, iar apoi pe dr. Ioan Cantacuzino, și-au propus *„să militeze activ pentru independența Transilvaniei și unirea ei cu Țara-mamă”*.

*** 6 iulie 1918.** Din inițiativa unor personalități politice și culturale românești aflate în Franța, printre care s-au numărat: Octavian Goga, Tache Ionescu, Vasile Lucaci, Ioan T. Florescu, dr. Constantin Angelescu se constituie la Paris *„Consiliul Național al Unității Române”*. În actul de constituire al Consiliului se arată că meni-

rea lui este de a fi *„exponent și apărător al intereselor poporului român în străinătate”* și de a milita și lupta *„pentru făurirea României Mari”*.

*** 14 octombrie 1918.** În Bucovina, la Cernăuți în cadrul „Adunării Constituante”, ia ființă „Consiliu Național” format din 50 de membrii din toate județele și păturile sociale, fiind ales ca președinte Iancu Flondor. Membrii săi și-au propus ca imediat să militeze și să lucreze în vederea împlinirii dorinței firești și arzătoare a Unirii Bucovinei cu România.

*** 18 octombrie 1918.** La Budapesta se constituie *„Consiliul Național Român Central”* alcătuit din numeroase personalități române care militau și acționau pentru unirea Transilvaniei cu România. Menirea declarată a membrilor acestui Consiliu era aceea *„de a lucra cu intensitate sporită, cu hotărâre de neclintit, pentru unirea Transilvaniei cu Patria - mamă, România”*. Printre membrii marcanți ai Consiliului Național Român Central s-au numărat: Vasile Goldiș, Aurel Lazăr, Ștefan Cicio Pop, Aurel Vlad, Alexandru Vaida Voievod, Tiron Albani, Ion Flueraș, Ion Jumanca și alții.

*** 8 noiembrie 1918.** În ziarul *„Românul”* se publica *„Hotărârea Marelui Sfat Național Român din Transilvania și Ungaria, organism înființat în România în vederea coordonării acțiunilor prin care se viza făurirea României Mari, document istoric în care se hotărăște con-*

vocarea unei Mari Adunări Naționale. Aceasta avea menirea să decidă unirea tuturor teritoriilor românești, cu Țara - mamă, România. Iată câteva extrase din acea hotărâre: *„Istoria ne cheamă la fapte... Suntem convinși că în afară de cei care vor reprezenta toate păturile sociale ale națiunii la această istorică adunare, unde se va hotări soarta neamului nostru pentru vecie, se va prezenta însuși poporul românesc în număr vrednic de cauza mare și sfântă... Fii tare, neam românesc, în credința ta, căci iată, se apropie ceasul mântuirii tale”*.

*** 15 noiembrie 1918.** În Bucovina, la Cernăuți se desfășoară *„Congresul General al Bucovinei”*, în cadrul căruia participanții hotărăsc, în numele tuturor confrăților lor români bucovineni *„unirea necondiționată și pentru totdeauna a Bucovinei cu România”*. Reproducem unul dintre ultimele articole ale mișcării adoptate în acest sens: *„Unirea necondiționată și pe vecie a Bucovinei în vechile ei hotare până la Ceremuș, Colăcin și Nistru cu România”*.

*** 1 decembrie 1918.** Se desfășoară la Alba Iulia Marea Adunare Națională, în urma căreia, peste 100.000 de participanți veniți din toate zonele României, în special din Transilvania și Banat, adoptă istorica hotărâre de *„Unire a Transilvaniei cu Țara - mamă și cu celelalte provincii surori (Basarabia și Bucovina)”*. În cadrul istoricei întruniri naționale, printr-o proclamație

specială participanții hotărâsc prin vot deschis și aproape în unanimitate, unirea tuturor provinciilor românești cu România. În cadrul Rezoluției adoptate de către participanții la adunarea națională de la Alba Iulia, în articolul I, se consemnează următoarele: „*Adunarea Națională a tuturor românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba Iulia, în ziua de 1 decembrie 1918, decretează unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite de dânsii cu România. Adunarea Națională proclamă îndeosebi, dreptul inalienabil al națiunii române la întreg Banatul și la întregul teritoriu cuprins între râurile Mureș, Tisa și Dunăre*”. În ultimul articol al Rezoluției (al IX-lea) se arată cine va urma să conducă de îndată treburile României întregite. Redăm conținutul respectivului articol: „*Pentru conducerea mai departe a afacerilor Națiunii Române din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, Adunarea Națională hotărăște instituirea unui Mare Sfat Național Român, care va avea toată îndreptățirea să reprezinte națiunea română, oricând și pretutindeni față de toate națiunile lumii și să ia toate dispozițiile pe care le află necesare în interesul națiunii*”.

* **29 decembrie 1919.** În Parlamentul României Mari se votează și se adoptă, prin vot majoritar, mai multe legi referitoare la ratificarea Unirii cu România a Basarabiei, Bu-

covinei, Transilvaniei și Banatului.

* **4 iunie 1920.** Se desfășoară în Franța, în palatul de la Versailles (Marele Trianon), Tratatul de pace dintre Puterile Antantei (16 state aliate din care făcea parte și România) și Ungaria, stat învins în Primul Război Mondial în calitate de stat succesor al Imperiului Austro - Ungar. Este un document de importanță istorică pentru țara noastră, pentru că în el se recunoaște pe plan internațional Unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu România.

* **15 octombrie 1922.** La Alba Iulia, în orașul Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918, se desfășoară ceremonialul încoronării regelui Ferdinand I, zis și Întregitorul, și a reginei Maria. Cu acel prilej s-a bătut și o medalie jubiliară. Piesa reprezintă pe avers chipul regelui, înconjurat de o ghirlandă din frunze de laur, iar circular acest înscris: „*Ferdinand, Regele României și Maria Regină*”. Pe reversul medaliei se află înscrisă următoarea inscripție: „*Întâiul rege al tuturor românilor, încoronat-s-a la Alba Iulia în 15 X 1922*”.

* **26 - 27 martie 1923.** În Parlamentul României se discută și se adoptă Constituția României întregite. În titlul I al noii legi fundamentale a țării, intitulat „*Despre teritoriul României*”, sunt consemnate următoarele prevederi: „Art. 1. Regatul României este un stat național, unitar și indivizibil”.

„Art.2. Teritoriul României este inalienabil. Hotarele statului nu pot fi schimbate sau rectificate decât în virtutea unei legi”.

„Art. 3. Teritoriul României nu se poate coloniza cu populație de gintă străină”.

„Art.4. Teritoriul României, din punct de vedere administrativ, se împarte în județe, județele în comune”.

În titlul VI al Constituției, denumit „Dispoziții generale”, sunt consemnate prevederi speciale referitoare la drapelul României, la reședința guvernului și la limba oficială a României întregite. Redăm mai jos câteva articole:

„Art. 124. Culorile drapelului României sunt: Albastru, Galben și Roșu, așezate vertical”.

„Art. 125. Reședința guvernului este Capitala Țării”.

„Art, 126. Limba românească este limba oficială a statului român”.

BIBLIOGRAFIE:

- Dr. Florian Tucă, prof. Nicolae Ionescu, prof. Romulus Raicu, „2000 de ani de statalitate, creștinism și cultură în spațiul românesc”. Repere cronologice, vol. I și II, București, 2000.

- Dr. Florian Tucă, prof. Nicolae Ionescu, prof. Romulus Raicu, „Epopoea anilor 1916 - 1918. Războiul pentru făurirea României Mari”, București, 1989.

- Ion Ciupercă, „România în fața recunoașterii unității naționale”, București, 1996

Autori: GL. BG.(rtr.) Florian Tucă, București
Col. (rtr.) Laurențiu Domnișoru – Curtea de Argeș

MESAJUL REGEI CAROL al II-lea DIN ANUL 1934 CU PRIVIRE LA UNIREA TUTUROR ROMÂNILOR

Căutând noi surse de documentare referitoare la acțiunile și luptele românilor pentru unitate național-statală am avut marea bucurie și satisfacție de a descoperi o sursă documentară cu totul deosebită despre care nu știam aproape nimic pentru că nu fusese pusă în valoare de către istoricii noștri și chiar fusese dată uitării. Este vorba de „mesajul” transmis poporului român în luna ianuarie 1934 de către Regele Carol al II-lea, cu prilejul sărbătoririi a trei sferturi de veac de la Unirea Principatelor, când, de fapt s-a pus temelia politico-statală a înfăptuirii marelui act istoric de la 1 Decembrie 1918. În cuvântarea rostită atunci de către suveranul României (8 iunie 1930 - 6 septembrie 1940), sunt consemnate aprecieri, informații, sinteze și concluzii deosebit de interesante, unele dintre acestea putând fi considerate, chiar și în zilele noastre deosebit de actuale. Ținând seama de importanța și valoarea celor spuse acum aproape 85 de ani de către Regele României, vom reproduce în continuare cuvântarea rostită de suveran. În prima din cele patru părți ale cuvântării se face o apreciere de sinteză, de o evidentă valoare științifică, nemaiîntâlnită de noi în alte izvoare istorice de referință. Iată care este aceasta: „ Unirea Principa-

telor și unirea tuturor românilor, un singur vis în două realizări (unirea din ianuarie 1859 și Marea Unire din 1 Decembrie 1918). Generațiile ce vor veni mâine, vor găsi această unire fapt împlinit și consolidat, vor trăi în ambianță că acest lucru a fost întotdeauna, nu vor putea concepe că vreodată ramurile aceleași familii au putut trăi despărțite de către granițele trase de mâna omului. Și această ambianță este cea adevărată, cea firească, ei vor avea dreptate de a-și pune această întrebare, căci despărțirea fraților sub trei stăpâniri a fost o despărțire pur formală. De când este neamul românesc, el a fost unul și nedespărțit. Superioritatea românilor asupra celorlalte popoare este tocmai aceasta: nu suntem formați din trei mlădițe pornite din aceeași tulpină, ci suntem un singur trup ce nu poate fi despărțit niciodată. Proba hotărâtoare este că la Dunăre, la Tisa, la Nistru și desigurile Carpaților vorbim aceeași limbă percepută și rostită de toți locuitorii acestui pământ românesc ”.

În continuare, în Mesajul rostit de Regele Carol al II-lea se relatează pe scurt cum de au fost posibile Unirea cea Mică și Unirea cea Mare și legăturile firești dintre ele. Iată ce se spune în mesaj: „Istoria ne învață cum

s-a făcut această unitate politică ce alcătuiește România de azi. Învățăm că cutare sau cutare s-a zbatut ca să o realizeze, că ieșirile noastre au sângerat spre a dezrobi pe frați. Este adevărat, dar aceasta a fost munca de mistrie a ziditorilor Patriei. Unirea s-a înfăptuit însă mai presus de toate, fiindcă era o cerință biruitoare a neamului. Această cerință a istoriei, acest imperativ biologic al Unirii este tocmai chezașia supremă a veșniciei ei. Pe acest fapt istoric ne putem apăra îndeajuns spre a afirma în fața lumii drepturile noastre etnice asupra acestui pământ ce-l stăpânim dintr-un drept mai presus decât toate drepturile oamenilor, dintr-un drept al naturei. Dar, ca în orișice, nu există drepturi fără datorii. În această zi de praznic (aniversarea a 85 de ani de la Unirea Principatelor -n.n.), trebuie să ne reculegem și să ne întrebăm care este datoria noastră, a acelora de azi față de acest neam care prin virtuțile lui și puternica sa rezistență etnică, a permis ca România să fie cea întregită în care trăim azi ”.

În următoarele două paragrafe ale mesajului sunt relateate unele învățăminte relevante pentru urmașii celor două uniri. Iată care sunt acestea: „Din istoria înfăptuirii unirilor se pot desprinde multe învă-

țăminte și trebuie să desprindem învățăminte, căci altfel istoria n-ar fi decât un roman ce n-ar sluji decât la distracția unora. Istoria este, mai presus decât toate, un ceaslov al înțelepciunii, din care trebuie cules cât mai mult folos pentru ziua de azi și pentru cea de mâine. Prea des nu se văd decât grijile prin care am trecut și pe care le-am biruit. Primul învățământ pe care-l putem trage din acțiunea celor ce au desăvârșit marele acte din 1859 și 1918 este credința. Fără o credință desăvârșită în dreptatea cauzei, fără credința că ei săvârșeau un act de înaltă echitate istorică, ei n-ar fi găsit puterea de a birui toate piedicile și de a fi trasat harta lumii de azi. Al doilea învățământ este că în politică, ca și în natură, faptele importante se îndeplinesc fiecare la timpul său și că răbdarea este una din virtuțile care ajută omul și națiunile să înfăptuiască lucruri mari. Răbdarea, unită cu pasiunea în muncă, au permis să se scurgă aproape 60 de ani care despart Unirea Principatelor de Unirea tuturor românilor, au permis ca și Coroana Moldovei și a Munteniei trecând prin Coroana de oțel a Independenței să devină Coroana României etnice de azi. Dar mai presus de acestea, (Unirea - n.n.) este o noțiune care trebuie să domine mințile și sufletele noastre ale tuturor, aceasta

este chiar denumirea înfăptuirii ce o sărbătorim chiar astăzi: Unirea. Prin Unire s-a săvârșit România de ieri, prin ea s-a întregit România de azi, prin Unire trebuie să desăvârșim și să întărim România de mâine”.

În ultima parte a mesajului transmis de regele Carol al II-lea poporului și națiunii române acum aproape 85 de ani, sunt prezentate, ca un fel de concluzii, îndemnuri adresate de suveran, poporului român de a fi mereu unit în cugete, în simțiri și acțiuni, pentru păstrarea și apărarea Marii Uniri înfăptuite în Decembrie 1918. Regele Carol al II-lea îi salută pe români cu gânduri bune și curate și-i cheamă la unitate pentru a păstra, pentru ei și pentru urmașii lor, unirea și unitatea poporului român înfăptuite în 1859 și 1918. Redăm și această ultimă parte a mesajului: „ O fi fost pe vremuri rivalități și lupte între frați, azi nu mai trebuie să fie. Azi în România, care ar trebui să fie Țara cea mai fericită din lume, nu mai trebuie să mai fie nici o dezbinare, nu mai trebuie să fie decât o singură năzuință salvatoare, aceea a Unirii tuturor într-o singură conlucrare dezinteresată, într-un sprijin mutual neprecupețit pentru binele și folosul singurului factor permanent: Poporul Românesc. Popor care în decursul veacurilor a știut să-și arate virtuțile sale și care prin puterea sa de

rezistență și prin credința sa către el însuși, a înfăptuit marele fapt istoric ce-l sărbătorim azi. În această zi a Unirii, gândul meu se îndreaptă către acei care au luptat și s-au jertfit în decursul vremurilor pentru unitatea neamului lor, în primul rând le datorăm uitarea resentimentelor ce despart pe unii; lor și copiilor noștri le datorăm unirea în gânduri și simțiri, pentru ca aceștia să nu ne poată învinui că nu ne-am făcut pe deplin datoria către poporul nostru”.

Citiți, dragi români, conținutul mesajului pe care, acum aproape 85 de ani, Regele Carol al II-lea l-a transmis tuturor românilor. Textul cu mesajul regelui a fost publicat în ziarul „Gazeta Sătmarului” într-unul din numere sale din luna ianuarie 1934. Considerăm că el va fi fost publicat și în alte publicații românești din epocă. Mesajul Regelui Carol al II-lea are un conținut istoric foarte important pentru posteritate.

Gl. Bg. (rtr.) Florian TUCĂ – București

Col. (rtr.) Laurențiu DOMNIȘORU – Curtea de Argeș

CRÂMPEE DIN DRAGOSLAVELE - 1916

Influențat de cele prezentate de autorii romanului „Nici pe-aici nu se trece!”-Ion Hiru și Nușa Cantemir, mișcat sufletește de multitudinea emoțională a manifestării românilor în „Anul Centenarului”, mi-am îngăduit să scriu și eu aceste rânduri:

Sânt de fel din comuna **DRAGOSLAVELE**, jud.Muscel. Trăirile din zonă în timpul Primului Război Mondial relatate de ai mei, mi-au legănat visele copilăriei.

Bunicul și tata m-au dus de mititel la „MAUSOLEUL MATEIAS”, istorisindu-mi evenimentele trăite, unele poate inedite și mai puțin cunoscute.

Cu doi ani înainte de razboi, se stabilise la Dragoslavele un neamț, numit de oameni Domnul Pipăr.

El se ocupa asiduu cu vânătoarea în munții și pădurile din zona Dragoslavele-Rucăr-Dâmbovicioara; a intrat în conflict cu localnicii, între care și bunicul meu Iosif Pietrăreanu, le-au ucis câinii de la stănele cu oi, cu cadavrele cailor otrăvite de Pipăr pentru răpitoarele care zicea că le vânează. Reclamat la Primărie, le-a plătit oamenilor pagubele făcute.

Oamenii au uitat repede pe acest Pipăr.

A început războiul. Pasul Bran , puternic fortificat și apărat de divizia 22, comandată de Generalul Razu, n-a putut fi străpuns de nemți.

În Septembrie 1916 , printr-o mișcare de învăluire prin zona Zărnești, munții Tâmașul, Boteanu și Drăganul, nemții apar surprinzător aproape de Rucăr, creându-se o situație extrem de grea.

În fruntea Brigăzii a 8-a alpine bavareze conducându-i pe cărări furișate, de el cunoscute după hărți de el ridicate în plan, când o făcea pe vânătorul era fostul domn Pipăr.

Ca măsură de urgență au fost aduse noi trupe românești de sprijin pe aliniamentul Mateiaș și munții din jur, ultimul obstacol natural unde putea fi oprită invadarea Munteniei de către nemți.

În seara zilei de **4 Octombrie 1916** au sosit primele eșaloane ale regimentului 70, format din mușceleni, retrași special de pe frontul din Dobrogea. Cunosători buni ai acestor locuri, au intrat în luptă în aceiași noapte, contribuind la stabi-

lizarea frontului pe noul aliniament.

Citez din monografia Dragoslavele, scrise de preotul nostru **Ion Răuțescu**, trecut de mult la cele veșnice, care la pag.337 scria:

„.....În fiecare noapte în cele 45 de zile cât s-au împotrivit cu îndârjire avântului sălbatic al trupelor nemțești.... nici unul din luptători nu și-au părăsit posturile; dimpotrivă, femeile și copiii veneau pe ascuns în timpul nopții să-și vadă părinții și soții, cărora le aduceau mâncare și tutun.....veneau fără frică mânați de dorul de a vedea și îmbărbăta pe părinți, soți și frați....se îmbrăcau în mantale și bonete militare și cu toate măsurile de pază, străbăteau prin tranșee unde se găseau ai lor.”

Tatăl meu, Daniel Pietrăreanu avea atunci 14 ani, îmi povestea mai târ-

ziu, arătându-mi pe teren și urmele unor tranșee, că împreună cu alți copii adunau cartușele risipite prin tranșeele părăsite și de la combatanții uciși și le duceau noaptea cât mai aproape de tranșeele militarilor noștri.

Din comuna noastră, au participat la ostilitățile Primului război Mondial 173 bărbați, 92 nu s-au mai întors acasă; au rămas sub glie armând-o cu noi oseminte.

În toate comunele fostului Jud. Muscel se găsesc „Monumente Simbol” în amintirea celor care cu pieptul și sângele lor au înscris în istorie încă un „Pe aici nu se trece!”

La orele de religie, preotul și dascălii Școlii noastre primare, pe frontispiciul căreia din timpuri vechi era scris „**Luminează-te și vei fi, voiește și vei putea**” care ne-au pus condeiul în mână, acești oameni deosebiți ne-au format și călăuzit pe cărările vieții, ne-au învățat omenia, rostul și valoarea muncii, respectul față de natură și oameni, dragostea de țară, sfintele și valoroasele tradiții românești.

În răspunderea noastră, a copiilor din acele vremuri era îngrijirea mormintelor în cele

două cimitire ale celor căzuți la datorie, români și nemți.

Era întrecere între noi, care morminte să fie mai bine îngrijite.

De Ziua Eroilor, care se sărbătorea cu regularitate cu o preocupare largă pe poienița cimitirului de la Pravăț, la poalele Mateiașului, ne străduiam să învățăm cele mai frumoase cântece și poezii.

Veneau și militari ai **Regimentului 30 Dorobanți din Câmpulung**, urmași ai **Regimentului 70** care participaseră la luptele respective. La câteva sărbătoriri am cunoscut și bătrâni comandanți care luptaseră la **Mateiaș**. Când se cânta „Presărați pe-a lor morminte!”, plângeau copiii și lăcrimau bătrânii când depuneau florile ofrande pe mormintele celor duși.

În vara anului 1929 a sosit la **Dragoslavele Fritz Ortlep**, subofițer artilerist în armata germană, care a participat la luptele din **Defileul Bran-Rucăr- Dragoslavele**. A vizitat cele două cimitire militare din comună și zone ale fostului teatru de luptă.

L-a căutat pe **părintele Ion Răuțescu** care vorbea fluent

limba germană și franceză, căruia i s-a confesat, prezentându-i manuscrisul unei cărți ce dorea să o scrie, întocmită cu trudă după jurnalul său zilnic în timpul luptelor din zonă.

Părintele Răuțescu s-a oferit să o traducă și în 1933 a apărut în limba română cartea „**Luptele din regiunea Bran – Rucăr – Dragoslavele autor Fritz Ortlep**.”

La pag.155 autorul a scris: „.....„**Tinerele generații românești să învețe de la părinții lor cum și-au apărât patria**”....

Citind cartea, m-a surprins plăcut remarca lui, aprecierile respective fiind cu atât mai valoroase când vin de la potrivnici cu care te-ai luptat la baionetă.

Sunt convins că cei mai în vârstă nu vor uita în nici un caz; cred însă că e de datoria noastră ca în cazul dialogului între generații să ne străduim, ca cei care vin după noi să nu uite un adevăr verificat de proba aspră și de foc a timpului „....., **cine uită și nesocotește trecutul, nu înțelege prezentul și nu are viitor!**”

*Ing. Ion Pietrăreanu
Pitești, Argeș*

Implicații ale Bisericii Ortodoxe în contextul și realizarea Marii Uniri

„Cine are o limbă, are o credință, cine are o credință, are o Biserică, cine are o Biserică, are o țară” (G. Vieru)

Organizarea clerului militar și prezența preoților alături de ostașii români în tetele de operațiuni ale Primului Război Mondial

De-a lungul istoriei românii au fost împărțiți în trei provincii: Țara Românească, Moldova și Transilvania. Chiar dacă trăiau în trei state diferite, vorbeau aceeași limbă – limba română - aveau aceleași obiceiuri și aceeași credință ortodoxă. Și tocmai de aceea visul lor a fost să se unească și să fie conduși de un singur domnitor.

În anul 1914 a început Primul Război Mondial. România va intra în război în vederea atingerii scopului politic principal, anume realizarea statului național unitar român. Românii din Țara Românească și Moldova intră în război tocmai din dorința de a-și urma visul și de a se uni cu cei din Transilvania. România și-a negociat cu grijă condițiile pentru intrarea în război de partea Aliatilor.

La 27 septembrie S.N. 10 octombrie 1914, Regele Carol I încetează din viață, la tron îi succede Ferdinand I.

Consiliul de Coroană care a hotărât intrarea României în război a avut loc în ziua de duminică, 27 august 1916, ora 11 dimineața, la Palatul Cotroceni.

Regele Ferdinand a deschis lucrările anunțând că a convocat pe mai marii țării nu ca să le ceară un sfat, căci hotărârea lui este luată, ci ca să le ceară sprijinul. Regele a anunțat apoi hotărârea sa de a angaja România de partea Antantei și împotriva Puterilor

Centrale. A mai spus că spre a se ajunge la o atare hotărâre, a trecut prin încercările cumplite pe care desigur le pricepem, dar că, având în vedere numai interesele țării a cărei Coroană o poartă, s-a învins pe sine însuși.

Primul-ministru Ion I. C. Brătianu a negociat cu mare atenție și precauție condițiile pentru intrarea în război de partea Antantei, urmărind în special recunoașterea drepturilor României asupra teritoriilor locuite de români din Imperiul Austro-Ungar.

La 4 august S.N. 17 august, 1916 - România, prin guvernul condus de către Ion I. C. Brătianu, semnează Convenția de la București, 1916 cu puterile Antantei (Marea Britanie, Franța, Italia (din aprilie 1915) și Imperiul Rus). Conform tratatului, România obține drepturi asupra tuturor teritoriilor din Austro-Ungaria locuite de români. Transilvania, Banatul, Bucovina, Crișana și Maramureș (Partium) urmând să devină parte a României după Primul Război Mondial dacă România va intra în război.

Primul ministru, Ionel Brătianu a făcut mărturisirea solemnă a faptului împlinit: „Și eu și țara suntem în ceasul de față angajați, nu mai putem da înapoi. fără îndoială că vom ieși învingători, dar nu sunt sigur, se poate să fim și învinși. De aceea, vreau să se știe bine de toți, că, chiar învinși, tot cred că țara mea trebuie în această clipă să facă acest gest. În viața națiunilor sunt afirmări de drepturi care se socotesc mai mult decât izbânzi trecătoare și sunt gesturi de abdicare, de dezertare morală, care compromit viitorul lor pentru veacuri de-a rândul. Într-o astfel

de situație este astăzi românismul ... și dacă nu azi, atunci mâine vom culege roadele acestor jertfe și acestor afirmări de drepturi"

Epopoea Războiului pentru Întregirea Neamului, încununată cu Marea Unire din anul 1918 și făurirea statului național unitar român, a convocat și pe slujitorii Sfintei Biserici la marea întâlnire cu istoria.

Primul război mondial a cuprins, în vâltoarea faptelor de sublimă jertfă și eroism desăvârșit nu doar pe componenții armatei regulate sau, din păcate, în numeroase cazuri, și populația civilă căzută pradă bombardamentelor sau atacurilor purtate de infanteria adversă, ci alături de ostași și pe preoții mobilizați pe front, adevărați apostoli și modele de urmat.

În preajma declanșării Primului Război Mondial, toate marile state europene aveau, în armatele lor ce vor deveni beligerante, structuri bine conturate, oficiale, privind asistența religioasă a combatanților, ca o condiție *sine qua non* a formării și menținerii moralului ridicat al acestora.

În armata germană, „s-a pus mare preț pe educația sufletească a ostașului. Afară de un personal bisericesc numeros și bine pregătit, pentru sarcina de educatori sufletești ai ostașilor, corpul ofițeresc și mai ales cel superior se interesează de

aproape pentru pregătirea sufletească a oștirii."

La fel, în armata franceză, unde „afară de preoții de armată, acolo și ofițerii se ocupă de această cerință militară".

Potrivit acelorași surse, în Rusia „educația sufletească a oștirii se face cu mare îngrijire de cler și de șefii de armată", în sensul că „la toate unitățile mari și mici de armată e [câte] un preot; până și pe fiecare vas mare de război este un preot", iar preoții de armată sunt puși sub conducerea unui protopop de armată, care face parte din Sinodul rusesc, deși nu este arhiereu."

Mai mult, în Rusia erau „mii de călugări și călugărițe din mănăstirile rusești care au fost pregătite pentru Crucea Roșie și aduc un mare serviciu armatei ca infirmieri și brancardieri."

Armata germană și cea austriacă înființaseră nu numai un corp preoțesc special, ci și biserici de garnizoană, așa numitele garnison-Kirchen în care se făcea pregătirea sufletească a soldaților și a ofițerilor. În Rusia, preoții Armatei de uscat și ai marinei formau un corp aparte, cu atribuții precise, depinzând de autoritățile militare. (Cicerone, Iordăchescu, *Însemnări din anii 1916-1919*, Iași, 1937, p. 12-13).

În preajma declanșării Primului Război Mondial, situația asistenței religioase în armata română nu era clar elucidată, și de aceea s-a manifestat necesitatea dezvoltării și extinderii asistenței religioase în armată.

Experiența războiului a determinat adoptarea unor măsuri pentru modernizarea armatei, printre care și realizarea unui serviciu religios permanent pentru oștire, în 1905 înființându-se prin decret regal chiar o medalie specială „Răspłata

muncii pentru biserică".

Autoritățile bisericești s-au străduit să arate importanța pregătirii sufletești a soldatului, alături de cea militară și, în consecință, necesitatea permanentizării prezenței preotului în armată, așa cum era în multe țări europene, unde un serviciu asemănător funcționa chiar pe timp de pace.

În anul 1914 activau 53 de preoți militari, câte unul în fiecare garnizoană, cu excepția garnizoanelor mari, București, Iași, Galați, Craiova, Constanța, unde se aflau câte doi preoți

Cum numărul acestora era absolut insuficient în cazul unei iminente intrări a României în război, autoritățile bisericești au început, încă din timpul neutralității (1914-1916), să se preocupe de *coordonarea activității preoților mobilizabili într-un serviciu care să depindă canonic de Biserică, iar disciplinar de Armată*. , fiind desemnați preoți la fiecare regiment și formațiune de sine stătătoare.

Vrednicul de pomenire Mitropolitul Pimen Georgescu, al Moldovei și Sucevei, în perioada 1909 - 1934, numit Mitropolitul Războiului, implicit Mitropolitul Unirii, în ședința Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române din 16 mai 1915, sesizând carențele în organizarea preoților de armată, a făcut o amplă Propunere în

șapte puncte, care, aprobată cu unanimitate de voturi, a devenit decizie sinodală, cu obligativitatea Bisericii de a o aplica în litera și spiritul ei.

Propunerea făcută de Mitropolitul Pimen Georgescu în ședința Sfântului Sinod din 16 mai 1915, solicita episcopilor și mitropoliilor țării să dea Armatei, „după cererea Ministerului de Război, preoții trebuincioși în timp de pace și în timp de război. Acești preoți vor fi titrați în teologie, cu aptitudini pentru păstoria militară și nu vor avea vârsta mai mare de 45 de ani și nici mai mică de 30 de ani". La punctul al treilea se preciza: „Odată făcută numirea unui preot în serviciul armatei (prin Decizia Ministerului de Război - n.a.), el intră sub regimul legilor militare, asimilându-se în corpul ofițeresc și având însemnele la vedere, ofițerului locotenent." De asemenea, la punctele patru și cinci se stipula: „Preoții de armată, în timpul mobilizării însoțesc trupele oriunde vor merge, dând povețe pastorale militare, ce se impun de împrejurări și făcând serviciile religioase fără ezitare. În timpul mobilizării toți preoții de armată primesc instrucțiuni din partea arhimandritului, anume numit pe lângă Marele Cartier al Armatei și stau sub conducerea lui în ceea ce privește serviciul preoțesc. Numirea acestuia se face de Ministerul de Război, după recomandarea Sfântului Sinod, prin președintele său."

În ședința sa din 15 mai 1915, Sfântul Sinod al Bisericii Autocefale Române hotărâ să numească un Superior al preoților din armată în persoana preotului Ionom stavrofor Constantin Nazarie, (1865 - 1926), profesor de morală la Institutul Teologic București și director al Seminarului Teologic, investindu-l cu răspunderea de a organiza Serviciul Religios al Armatei Române în cel mai scurt timp posibil

Prin ordinul nr. 130 din 28 mai 1915 preotul profesor Constantin Nazarie a fost atașat, în caz de mobilizare, la Marele Cartier General al Armatei, ca șef al Serviciului Religios al Armatei, cu grad de colonel asimilat, iar prin adresa nr. 1716 din 6 iunie 1915, era numit ajutorul său Vasile Pocitan (1870 – 1955; fost superior al Capelei române din Paris, profesor și paroh al Bisericii Sf. Voievozi din București, din 1929 arhiereul Veniamin Pocitani), în gradul de maior asimilat.

Presat de războiul care bătea la ușă, părintele iconom Nazarie întocmește *„Instrucțiunile asupra atribuțiunilor preoților de armată”*, care, după ce și-au căpătat forma definitivă, trecând prin filtrul Sf. Sinod și al Marelui Stat Major au devenit ordinul 3451 din 28 Octombrie 1915, al Marelui Stat Major și au fost publicate în Revista *Biserica Ortodoxă Română* din Noiembrie 1915 (Anul XXIV, nr. 11-12, 1915, pp. 882-895). Instrucțiunile *„au stat la baza activității preoților din armată până la înființarea Episcopiei Armatei”* și au devenit Ordinul 3451 din 28 octombrie 1915 al Marelui Stat Major. Ele subliniau importanța educației religioase a trupei, considerându-se că *„...preoților le revine această grea și sfântă sarcină ca, cu cuvântul și fapta să ție aprinsă făclia credinței în popor, precum și în inimile ostașilor noștri, care în zile grele vor fi chemați să se jertfească pentru binele și mărirea patriei și a neamului”*.

Activitatea de pe front a preoților români ortodocși a fost exemplară și de un eroism copleșitor, fiind unanim apreciați de comandanții armatei române. Aceștia au dat dovadă de înalt

patriotism și dragoste de țară, au preluat uneori comanda batalioanelor de soldați în contextul rănirii sau morții comandanților militari, au ținut cuvântări înălțătoare și încurajatoare în fața soldaților români, au ajutat pe medici în postul de prim ajutor dând îngrijiri sanitare răniților și muribunzilor, au împărțit pe soldații răniți și au îngropat pe soldații uciși în război, au suportat rigorile pribegiei în munți, au căzut prizonieri, au stat în captivitate în diferite lagăre ale armatelor inamice în Germania, Ungaria și Bulgaria, etc.

Potrivit Protopopului Constantin Nazarie, „Preoții, în vreme așa grele, au dat dovezi de o abnegație, de un curaj, de un spirit de jertfă și de o activitate așa de înțeleaptă, spornică și folositoare, încât și-au atras admirația și respectul tuturor militarilor, asigurându-și locul de cinste în rândurile lor și devenind element absolut indispensabil, cum și este“ (25 decembrie 1918).

Preotul protosinghel Șerbănescu Justin, călugăr la Mănăstirea Cernica, județul Ilfov, despre care se scrie în „Monitorul Oficial” nr.96/1918. A luat parte cu Reg. 21 Infanterie, a cărui confesor era, la toate luptele ce au avut loc în Transilvania în 1916. La 17/30 septembrie 1916, a fost rănit. La sfârșitul lunii noiembrie acel an a căzut prizonier, în mijlocul trupei, care nu se mai putea apăra. În iulie 1917 a evadat și a răătăcit prin munți în căutarea regimentului său. La sfârșitul lunii februarie 1918 a ajuns la Galați, unde se afla Reg. 21 Infanterie, la acea dată. Este singurul preot care a fost decorat cu cel mai înalt ordin militar românesc „Mihai Viteazul”, clasa a III-a, în baza Înaltului Decret nr. 1561 din 25 iunie 1918. Conform motivației

din Înaltul Decret de decorare, Protosinghelul (asimilat gradului de locotenent) Șerbănescu Justin s-a distins: „Pentru vitejia, des- toinicia și iubirea de Patrie, ce a arătat pe câmpul de onoare, în 1916. Pe lângă că și-a îndeplinit cu un mare devotament îndatoririle ce avea ca confesor al regimentului, a mai luat parte la toate luptele, mergând cu Sfânta Cruce în mână, în fruntea luptătorilor regimentului. În ziua de 21 octombrie 1916, văzând că Regimentul „Feldioara” a pierdut în lupte aproape pe toți ofițerii și că comandantul căzuse rănit pe Muntele Clăbucetul Taurului, a luat comanda acestui corp și luptând ca un erou o zi și o noapte, a respins pe inamic până pe Muntele Susai, oprindu-l de a ocupa Azuga. În luptele de pe Muntele Dihamului a condus un batalion de dispersați, iar la 17 noiembrie 1916, fiind pentru a doua oară rănit pe Muntele Sorica în timpul unui atac al Azugăi, a refuzat evacuarea pentru a nu se despărți de vitejii regimentului.”

(Anuarul suveranilor principilor, ofițerilor și drapelelor decorați cu ordinul Militar „Mihai Viteazul”, Imprimeria Națională, București, 1931, p. 133-134)

Pe 28 octombrie/10 noiembrie 1918, regele Ferdinand a decretat remobilizarea generală (cu o zi înaintea Armistițiului general din 11 noiembrie). În Basarabia, Divizia 2 Vânători, comandată de generalul Gh. Dabija (moldovean, 57 de ani în 1919), includea și Regimentul 9 Vânători, condus de colonelul Gh. Rasoviceanu (oltean, 43 de ani), în care preotul căpitan Gh. Cotenescu (mușcelean din Stoenești, 33 de ani) era confesor militar.

Preotul căpitan în rezervă Gheorghe I. Cotenescu a luat parte la întreaga campanie

a Războiului de Reîntregire (1916-1919), la început în spitale militare de evacuare a răniților, ulterior fiind atașat eroicului Regiment 9 Vânători, parcurgând împreună drumul „de la Nistru până la Tisa” și fiind decorat cu Ordinul „Coroana României”, participând la 54 de bătălii.

Acasă, nemții îi ocupaseră căminul, îi izgoniseră familia în munți, îi pângărise modesta bisericuță transformată în grajd, în care sfinții orbiseră iar masa de piatră fuseseră spartă.

„Recompensă binemeritată”, în urma faptului că, ajutându-i pe membrii Rezistenței anticomuniste din Munții Muscelului, conduși de colonelul Gheorghe Arsenescu, preotul Gheorghe Cotenescu a fost arestat de Securitate în martie 1949, anchetat cu sălbăticie 14 luni și condamnat penal retroactiv în mai 1950, fiind cel mai vârstnic deținut din lotul din care făcea parte și elevul său, starețul Pimen Bărbieru de la Schitul Cetățuia-Negru Vodă

La 10 aprilie 1918, generalul de Corp de Armată adjutant Constantin Prezan, fost Șef al Statului Major General, însărcinat cu comanda Armatei Române, aflat în vizită la Serviciul Religios al Armatei Române, a spus între altele: „*Preoții și-au făcut mai mult decât datoria și este o cinste pentru cler, care alături de ostași, a dat mai mult decât i-am cerut noi pentru Țară și Neam.*”

Pentru faptele lor, 68 de preoți militari au fost răsplătiți cu decorații de război românești, cum ar fi: „Avântul Țării”, „Serviciul Credincios”, „Răsplata Muncii pentru Biserică”, „Meritul Sanitar”, „Coroana României”.

Sfânta Biserică Ortodoxă Română, prin activitatea patriotică a preoților or-

todocși pe care au desfășurat-o între anii 1916-1918, dintre care mulți dintre ei au suferit până la jertfa vieții alături de ostași în momentele cele mai grele ale războiului, a adus o contribuție prețioasă la făurirea statului național român unitar.

După Primul război mondial mai multe țări devin libere, printre care și Transilvania, care acum se putea unii cu Țara Românească și Moldova. În anul 1918 Moldovei și Țării Românești i se adaugă Transilvania și alte teritorii mai mici, desprinse din trupul țării în decursul istoriei: Basarabia și Bucovina. Astfel, românii și-au câștigat pe câmpul de luptă, cu vitejie și sacrificiu dreptul de a se uni într-un singur stat.

Realizarea României Mari, prin unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei cu Vechiul Regat, a fost rezultatul acțiunii românilor în conjunctura favorabilă de la sfârșitul primului război mondial, când dispăreau de pe harta Europei Imperiul Țarist și cel Austro-Ungar

Unirea cu Regatul României a acestor teritorii a fost posibilă în contextul afirmării pe plan internațional a principiului autodeterminării și al principiului naționalităților.

Aplicarea acestor principii de către români s-a realizat în mod diferențiat de la o provincie la alta, în etape gândite realist și realizate treptat de la a utonomie la independența națională și a poi la unirea cu România.

Pe plan internațional au avut loc două evenimente foarte importante.

Destrămarea Imperiului rus, ca urmare a acțiunii principiului privind dreptul popoarelor la autodeterminare, proclamat de către Lenin, ceea ce a favorizat ca la 27 martie/9 aprilie 1918, Sfatul

Țării de la Chișinău să voteze unirea Basarabiei cu România.

Dezintegrarea Imperiului austro-ungar, în urma căreia, la 15/28 noiembrie 1918, Congresul General al Bucovinei a votat unirea Bucovinei cu România, pentru ca la 18 noiembrie/1 decembrie, cei 1228 de delegați, întruniți în Marea Adunarea de la Alba Iulia, au votat unirea Transilvaniei cu România.

Marea Unire de la 1 Decembrie 1918 a fost rezultatul eforturilor unei întregi națiuni care a avut șansa de a fi condusă de oameni politici responsabili și cu vocație.

Prima provincie românească care s-a unit cu România a fost Basarabia

În fața amenințărilor Rusiei și Ucrainei, Basarabia își proclamă independența la 24 ianuarie/6 februarie 1918.

La începutul lunii aprilie 1917, s-a format la Chișinău Partidul Național Moldovenesc, care și-a înscris în programul său ca obiectiv principal obținerea autonomiei Basarabiei.

Președinte al partidului a fost ales Vasile Stroescu, luptător pentru apărarea drepturilor românilor și un promotor al culturii și educației în limba română în Basarabia și în Transilvania.

În aprilie 1910, Vasile Stroescu, deși creștin ortodox, a trimis Bisericii greco-catolice din Ardeal o sumă imensă pentru a contracara efectele unei legi a învățământului din 1907, prin care se urmărea maghiarizarea învățământului confesional românesc din Transilvania. În timpul primului război mondial, nu va mai avea acces în Ardeal, fiind considerat în 1914 un

pericol public pentru administrația austro-ungară.

În septembrie 1917, fiind bolnav, a plecat în Anglia, iar apoi la Paris, de unde a sprijinit toate acțiunile pentru realizarea Marii Uniri. Va reveni în România Mare abia la începutul anului 1919, fiind ales senator.

A murit la 15 aprilie 1926, la vârsta de 81 de ani. Guvernul român i-a organizat funeralii naționale, fiind înmormântat la Cimitirul „Sfânta Vineri” din București, pe Aleea Teilor, unde ulterior a fost instalat un bust. O stradă din București îi poartă numele încă din perioada interbelică. La 27 martie 2013, cu prilejul aniversării a 95-a de la Unirea Basarabiei cu România, și o sală din Parlamentul României a primit numele marelui înaintaș. Este membru al Academiei Române.

La 8 octombrie 1917, Congresul ostașilor moldoveni întrunit la Chișinău a proclamat autonomia Basarabiei.

În 2-6 noiembrie 1917 Congresul Ostașilor Moldoveni, convocat la Chișinău, a naționalizat armatele basarabene și a convocat un Sfat al Țării, „o adunare aleasă și reprezentativă”, organismul coordonator al luptei pentru unire, ales pe baze democratice, organism de conducere care la 2 decembrie 1917, a proclamat Republica Democratică Moldovenească și care a preluat oficial conducerea Basarabiei.

Sfatul Țării avea ca organ executiv Consiliul Directorilor Generali (un guvern, condus de Petre Erhan) și era condus de Ion Inuleț, primul președinte al acestuia, care a avut un rol decisiv în Unirea Basarabiei cu România.

Ion Inuleț a absolvit școala primară în satul natal, iar în anul 1894 a fost admis la Școala

teologică din Chișinău, subordonată seminarului teologic. Deși a fost printre cei mai buni studenți, la sfârșitul seminarului s-a îndreptat către o altă direcție. A absolvit facultatea de fizică și matematică la Universitatea Imperială din Sankt Petersburg, pe care a absolvit-o cu diplomă de gradul I.

În componența Sfatului Țării, cu certitudine existau mulți absolvenți ai seminarului teologic, iar Uniunea Clerului Ortodox era reprezentată de Al. Baltaga.

Sfatul Țării își începe activitatea la 21 noiembrie 1917 la orele 12.00. Înainte de a începe ședința în Capela care se află în același palat în partea lui din stânga a fost oficiat un Te-deum în limba română de către girantul eparhiei Basarabiei Prea Sfințitul Gavriil al Cetății Albe și de arhimandritul Gurie; cu acest prilej s-a sfințit primul Drapel național, iar corul protoiereului Berezovschi a interpretat imnul național „*Deșteaptă-te, române!*”

Consiliul Directorilor Generali, confruntat cu dezordinile și distrugerile provocate de trupele rusești în retragere și cu încercările de a prelua puterea în teritoriu, a solicitat sprijinul militar al guvernului român.

La 12 ianuarie 1918, armata română a trecut Prutul și a restabilit ordinea în Basarabia. La 23-24 ianuarie 1918, Sfatul Țării întrunit la Chișinău, a proclamat independența Republicii Democratice Moldovenești și separarea ei de Republica Federativă Rusă.

La 26 ianuarie 1918 după declarația de independență a Republicii Democratice Moldovenești, Arhiepiscopul Anastasie a format o comisie de pregătire „pentru convocarea unui Sobor local bisericesc spre a realiza o nouă organizare a vieții bisericești. Însă

evenimentele politice din luna martie au luat o altă întorsătură, în aceste condiții arhiepiscopul Anastasie sugerează discutarea altei probleme și anume problema raportului bisericii Basarabene față de cea română, întrucât ea face parte din biserica rusă.

În acest scop la 7 aprilie a fost trimisă o delegație la Mitropolitul Pimen al Moldovei, care exprimă faptul că: „prin actul politic de la 24 ianuarie 1918 s-a restabilit fosta legătură canonică a eparhiei Chișinăului și Hotinului cu Mitropolia Moldovei și că orice pretenție de drept canonic ar înainta biserica rusă, ar fi la fel de întemeiate precum și răpirea Basarabiei de la 1812, cât privește chestiunea autonomiei bisericești, această problemă nu poate fi numai a bisericii basarabene, ci ea este o problemă generală a întregii biserici române care va lupta cu toate forțele unite.”

Arhiepiscopul Anastasie luând parte la ședințele Soborului General rusesc de la Moscova, nu s-a mai întors la Chișinău.

În urma acestor evenimente Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române apreciind că Anastasie s-a retras de la scaunul arhiepiscopiei a hotărât ca Prea Sfințitul episcop al Hușilor, Nicodim să conducă afacerile Arhiepiscopiei Chișinăului și Hotinului până la alegerea unui titular. Noul arhiepiscop a stabilit o disciplină și o nouă organizare în orânduiala bisericească, slujbele dumnezeiești s-au făcut în limba poporului.

La 11 februarie 1918, singura femeie deputat din Sfatul Țării, Elena Alistar, fiica Elisavetei și a preotului Vasile Bălan, ține un discurs înflăcărat de susținere a unirii Basarabiei cu România.. Argumentele sale sunt menite să înmoaie inimile cele tari

și să le lumineze mințile celor nehotărâți. „(...) Azi eu strig în gura mare: Acum, ori niciodată, noi trebuie să ne unim...!.

Pe 27 martie/9 aprilie 1918 Sfatul Țării a hotărât Unirea Basarabiei cu România

Hotărârea a fost luată în ședința de la Chișinău, cu majoritate de voturi împotriva presiunilor exercitate de Rusia, Ucraina, Puterile Centrale. Din cei 135 de deputați prezenți, 86 au votat în favoarea Unirii, 3 au votat împotriva, iar 36 s-au abținut, 13 deputați fiind absenți. Citirea rezultatului a fost însoțită de aplauze furtunoase și strigăte entuziaste „Trăiască Unirea cu România!”. Au luat cuvântul președintele Ion Inculeț și prim-ministrul român Alexandru Marghiloman, care s-a retras.

În mijlocul aclamațiilor sălii, decizia a fost adusă la cunoștința guvernului A. Marghiloman care, în numele poporului român, a guvernului României și al regelui, a luat act de Declarație și a primit Unirea. Cu acest prilej, el declara: „În numele poporului român și al regelui României, cu adâncă emoțiune și cu falnică mândrie, iau act de hotărârea unanimă a Sfatului Țării. La rândul meu, declar că de azi înainte Basarabia este pentru vecie unită cu România”.

După ședința Sfatului Țării din 27 martie în aceeași seară miniștri însoțiți de o mulțime au mers spre catedrală. În catedrală arhimandritul Gurie a oficiat un serviciu divin. Slujba s-a făcut în limba română. E a doua oară când se slujește în limba poporului de la lovitura de stat din Rusia. La acest serviciu a asistat și episcopul Rus, vicarul Gavrilă, ceea ce a făcut o bună impresie, dovedind că nu poate fi vorba de o neînțelegere între biserica

rusească și cea română.

La 22 aprilie 1918, regele Ferdinand semna decretul de promulgare a Actului Unirii Basarabiei cu România. Pentru administrarea provizorie a Basarabiei a fost desemnat Consiliul Directorilor, până la preluarea acesteia de guvernul de la București.

Conferința de Pace de la Paris (1920) a recunoscut Unirea Basarabiei cu România. La 28 octombrie 1920, România a semnat tratatul de la Paris cu Marea Britanie, Franța, Italia și Japonia prin care era recunoscut actul din 1918.

Efectele unirii au fost anulate în anul 1940, atunci când, în urma pactului Ribbentrop-Molotov, Rusia Sovietică a reanexat Basarabia, preluând, totodată, nordul Bucovinei și Ținutul Herța (care a făcut parte, încă de la înființare, din Principatul Moldovei, aflându-se la câțiva kilometri nord de orașul Dorohoi).

În decembrie 1919 episcopul Nicodim s-a întors să conducă Episcopia Hușilor, iar în locul lui a fost numit arhiepiscopul Gurie Botoșăneanul – vicarul Mitropoliei Moldovei și Sucevei. La 30 decembrie 1919 Sfântul Sinod al B.O.R., format din ierarhii provinciilor românești reunite, întrunit în ședință extraordinară, a luat hotărârea solemnă ca „după cum s-a realizat unirea tuturor teritoriilor românești la Patria-Mamă, tot astfel să se realizeze unitatea bisericească pe întreg pământul României întregite, într-o singură Biserică Autocefală Ortodoxă. La începutul lunii februarie 1920 arhiepiscopul Gurie este ales arhiepiscop titular al bisericii din Basarabia, alegerea fiind recunoscută de Sfântul Sinod și aprobată prin decret regal.

Unificarea bisericească era necesară și se impunea atât în interesul bisericii cât și al statului. Discuțiile purtate în vederea unificării bisericești mergeau paralel cu propunerile făcute pentru înființarea Patriarhiei, fiind încurajate de articolul 22 din Constituția din martie 1923, fapt care va fi recunoscut printr-un act oficial abia la 1925 ce consfințea autocefalia bisericii ortodoxe române, organizată ca Patriarhie. Sub raport canonic-administrativ, ea cuprindea patru Mitropolii dintre care una fiind Mitropolia Basarabiei cu două eparhii: episcopia Chișinăului și episcopia Cetății Albe – Ismail, condusă de Gurie Grosu.

Este evidentă importanța instituțională și rolul esențial al Bisericii Ortodoxe din Basarabia, care prin înțelegere și empatie a înlesnit Unirea Basarabiei cu Patria istorică – România.

Va urma!

*Preot paroh,
dr. Arsulescu Ion Sebastian
parohia Rucărul de Jos*

„Și e îmbucurător și sporitor de nădejdi faptul că sufletul lor a înțeles bine chemarea vremilor ce le trăim”

(Valer Ceuca, Gheorghe Bledea)

VATRA ROMÂNEASCĂ ȘI TRANSHUMANȚA - FACTORI DE FORMARE ȘI EVOLUȚIE A CIVILIZAȚIEI TRADIȚIONALE ROMÂNEȘTI

Chestiunea extrem de complexă și plină de controverse în același timp, a transhumanței și a elementului românesc vehiculat de ea, a permis unui câmp vast de cercetare să aducă totuși o zestre uriașă de cunoștințe despre civilizația tradițională românească, și locul ei mai întâi în Europa Centrală și de Sud-Est, dar mai apoi și în Balcani sau în Orientul Apropiat.

Chiar dacă o măsură covârșitoare din fondul de informații al acestei chestiuni provine din folclor, el nu este singurul izvor de cercetare asupra civilizației agro-pastorale românești. Ovid Densușianu a sintetizat magistral menirea folclorului, spunând că scopul acestuia este de a ne arăta felul propriu de a simți al unui popor, viața lui sufletească în toate manifestările ei mai caracteristice și așa cum se răsfrâng în diferitele lui producțiuni păstrate din timpurile cele mai vechi. (Densușianu, 1966, p.41)

Un alt mare domeniu care vine să completeze în mod strălucit demersul de cercetare în planul etno-genezei poporului român și a diferitelor sale stadii de evoluție este Istoria. Cercetarea istorică are menirea de a aduce un plus de acuratețe demersului de deoalare a structurii etno-istorice a poporului român, nu atât prin volumul mai mare de informații cercetate și sistematizate ci mai ales prin faptul că prin istorie se dă un aspect fără de care nu se mai poate lucra în contemporaneitate, și anume

acela al inter și trans-disciplinarității cercetării.

Geografia este cel de al treilea domeniu care trasează cadrul de existență al unui popor, cadru care chiar dacă depășește cu mult spațiul geo-politic actual el este totuși elementul care fixează în lume o națiune.

Cel mai interesant aspect însă care leagă toate aceste domenii: folclorul, istoria și geografia în structura spirituală a poporului român este acela că permanent ele au fost trans-bordate într-un spațiu mitic, într-un spațiu idealizat și etern, acolo unde toate se supun altor legi, rânduiei, credințe. Cercetătorii care au sesizat și apoi au aprofundat acest aspect au remarcat și extraordinara lui omogenitate în spațiul românesc și nu mai puțin aceeași persistență istorică.

S-a ajuns astfel la concluzia că românul a creat dincolo de toate vicisitudinile istorice și existențiale un spațiu al unei Românii transcendente, eterne, care interferează permanent în mod fecund cu spațiul românesc fizic.

Problema formării civilizației tradiționale românești atât în aspectul său material cât și în cel spiritual trebuie revelată prin analiza a două elemente fundamentale: unul static, satul -vatra satului-cu toate proprietățile sale, și unul dinamic-drumul, ele fiind inseparabile și în regim de permanentă creare și influențare reciprocă.

Satul tradițional românesc avea o viață economică bine rânduită. Pentru ca fenomenul economic

sătesc să fie bine înțeles, pentru ca viața pe care acest fenomen o provoacă și o încadrează să fie pe deplin lămurită, este nevoie să mergem mai departe, în zonele în care spiritul domnește.

În viața satului mai mult decât aiurea sunt prezente motive de natură deosebită, care influențează eforturile și faptul economic. Sunt nevoi, sunt dorințe, sunt sensuri și țeluri deosebite care intră în joc și pe care economia clasică a specialistului este înclinată să le ignore. În afară de condiția geografică și aceea a ordinii sociale tradiționale, economia sătească are una de ordin spiritual. Țăranul român nu poate fi înțeles în actul său de ordin economic fără un studiu adânc al orizontului său spiritual. Împrejurări și condiții materiale, da, dar nu mai puțin concepții, țeluri și năzuințe, în cadrul lor, și către ele, există și aici o anumită mentalitate. Economia sătească este dincolo de bogăția materială. Eforturile depuse în câmpul ei este o lege a omului și a omeniei. Economia sătească este străbătută de un puternic fior religios și metafizic, lucru care nu ne îndreptățește pe noi să facem metafizică atunci când vrem să facem știință, dar ne îndreptățește de a semna și studia direct acest element, cel puțin tot atât de real, și activ ca și prezența unui imas sau a unei ape. (Bernea, 2006, p.158-159)

Civilizația tradițională românească în ramura ei de civilizație pastorală, s-a

format în vatra satului, dar apoi pe drumuri lungi și grele a devenit omogenă și unitară la nivelul întregului spațiu românesc, pășind hotarele geografice bine determinate ale acestuia, în decursul Evului Mediu, radiind civilizație românească într-un spațiu cuprins între Moravia la vest, Nistru la est, Pocuția și Podolia la nord și Macedonia la sud, dominând ca model de civilizație întreg sud-estul european, reușind să-și păstreze matricea de formare și evoluție, dincolo de toate elementele de adaos, preluate inevitabil de-a lungul vremii de la popoarele cu care a venit în contact.

Asocierea păstoritului în Balcani cu Vlahii este demonstrată clar de faptul că cel puțin în unele limbi balcanice noțiunea de păstor era sinonimă cu cea de vlah. "În fapt păstoritul era atât de puternic asociat cu Vlahii încât în anumite zone ale Greciei termenul de Vlakhos este folosit pentru a desemna un păstor, fără nici o conotație etnică și din Evul Mediu termenul de Vlah a fost folosit în Serbia și Bosnia ca sinonim cel de păstor, indiferent de orice grup etnic."(<https://ioncoja.ro/pastoritul-la-romani>)

Păstoritul transhumant, atestat documentar în secolul al XV-lea, a ajuns la apogeu la mijlocul secolului al XIX-lea. El a mat o dinamică specifică jului etnografic. Păstorii sani (săceleni, brăneni, brețcani), mărgineni (jieni, poienari, țuțuieni), la care se adăugau cei veniți din Subcarpați și din sudul Dunării, puteau fi întâlniți la vârat în munții Carpați, Alpii Dinarici, Balcani, Rodopi, Pind și Caucaz, în stepele ponto-caspice dincolo de Nistru și Prut, până în Crimeea și în nor-

dul Caucazului, în câmpiile litoralului mărilor Neagră, Caspică, Adriatică, Ionică, Egee.

Structura peisajului material a fost dublată însă de un peisaj spiritual: prin păstorit limba română a conservat un important fond lingvistic autohton, traco-dac, specific creșterii animalelor dar și un folclor muzical, coregrafic și literar original, un calendar pastoral perfect adaptat acestei ocupații. (Ghinoiu, 2005, p.13)

Alături de transhumanță, un rol deloc de neglijat l-a avut și căraușia, această îndeletnicire străveche contribuind și ea la dezvoltarea economică a spațiului românesc. Căraușii aveau drumurile lor bine stabilite, care aveau din loc în loc locuri de popas, numite fie dejugători, stații de poștă sau storiști, acestea fiind locuri unde chirigii înnoptau sau își refăceau puterile. Pe aceste drumuri circulau atât mărfurile oamenilor, dar și viața lor cultural-spirituală, drumurile căraușilor cuprinzând vaduri peste apele principale, punctele de la trecătorile munților, sau zonele de contact dintre marile unități de relief. S-a format de-a lungul vremii, o viață comercială prosperă, iar locurile de popas ale chirigiilor s-au transformat în târguri și mai apoi în orașe.

Drumurile sunt cele care au făcut posibilă expansiunea modelului de civilizație tradițională românească. Drumurile sunt de mai multe feluri, am putea spune de atâtea feluri câte drumuri sunt, acestea nu numai în sens material ci și spiritual. Mentalitatea generală a satului tradițional, privește fiecare drum ca pe o existență concretă, cu caractere proprii am putea spune uneori singulare. (Bernea, 2005, p.47)

Chiar dacă păstoritul nu a fost singura modalitate de circulație a modelului de civilizație tradițională românească, el rămâne totuși cel mai important, iar Transilvania este spațiul din care au pornit majoritatea covârșitoare a drumurilor transhumanței și migrației fie interne fie externe a românilor.

Transilvania a fost considerată „un dar al munților și al pădurii”. (Ghelasse, 1944, p.139)

Păstorii noștri, cu turmele lor imense străbăteau în căutare de pășuni bogate regiunile cele mai îndepărtate din nordul și vestul Ardealului spre sud la Dunăre și mare iar spre răsărit până în Caucaz. Această transhumanță implica peripețiile cele mai variate: înfruntarea necunoscutului, lupte cu intemperii și cu oameni, nevoia de adaptare la cele mai variate împrejurări - toate acestea cereau dârzenia și suplețe, adesea lupte crâncene, care și-au imprimat pecetea asupra vieții ciobanului nostru. (Rusu, 1967, p.212-213)

Vreme de aproape șapte secole - XIII-XX - migrația internă a oierilor transilvăneni a lăsat urme în întreg spațiul românesc.

Aproape nu-i sat pe sub poalele Munților Carpați, unde să nu găsești urmași ai acestor oieri ungureni, pricepuți și harnici, întemeietori de sate sau întregitori sau consolidatori ai lor. Românii din Transilvania erau oameni liberi, mândri și independenți iar când n-au mai putut suporta condițiile grele social-economice au ales să emigreze fie în spațiul românesc fie în afara lui.

În Transilvania începând cu secolul al XIV-lea are loc datorită accentuării dominației maghiare - reducerea numărului nobililor și oamenilor liberi ro-

mâni prin sărăcire, alungare sau trecerea la legea stăpânitorilor politici. cauzele emigrărilor sunt de ordin economic, religios, social și național; vinovații răspunzători sunt nobilii feudali laici și bisericești și patricienii orașelor. Emigrările crescând, în raport cu persecuțiile și exploatarea nobililor, se fac în Polonia sudică, în județele din nord-vestul și sud-vestul Ungariei, apoi în Moravia-Silezia, în imperiul turcesc, Bulgaria și Serbia, în Rusia și în cea mai covârșitoare majoritate, se îndreaptă spre cele două principate române..

Un fapt extrem de important este acela că toate satele transilvănene în care păstoritul transhumant a cunoscut o străveche tradiție au fost așezări libere, căci o condiție necesară oieritului transhumant era libertatea lui.

În cursul tuturor veacurilor, cu toate emigrările masive, românii din Transilvania sunt în majoritate, față de cele trei neamuri privilegiate, cum constată atât cronicarii unguri cât și călătorii străini dar și cercetările demografice mai noi. Ca urmare a răzcoalelor, de teama răzbunărilor sigure, obișnuite și crunte din partea stăpânirii, numărul migranților ia proporții. Călătorii străini care trec prin țările române, constată că situația economică a țăranilor din Moldova, și Țara Românească și poverile sunt mai ușoare și mai reduse ca ale celor din Transilvania. Expansiunea oierilor transilvăneni în Țara Românească și Moldova a fost unul dintre factorii care au contribuit de-a lungul secolelor la întărirea conștiinței unității naționale a poporului român.

Domnii și boierii din celelalte două țări române se bucurau de venirea emigranților „ungureni” pe care îi făceau de la început

părtași pe mai mulți ani la numeroase favoruri și scutiri.

La toate evenimentele mari și importante, românii de pe ambele coborâșuri ale carpaților, unii supuși, cei mai mulți liberi, acționau solidar și se bucurau împreună, sperând întotdeauna într-o îndreptare a situației lor în bine, progresistă, în folosul întregului popor român.

Emigranții formau o legătură statornică între unii și alții, susținând în tot cursul veacurilor și trecând de la instinct la conștiința luptătoare pentru ideea eliberării și unirii politice a tuturor românilor.

Aceste concluzii la care s-a ajuns pe baza cercetării unui material imens, au o importanță excepțională în explicarea unității limbii române. (Popescu-Sireteanu, 2017, p.20-21)

La sud de Dunăre, transhumanța românească a dat naștere unui întreg popor de origine românească și anume aromânii. Pentru ași păstra ființa etnică și libertatea juridică românii sud-dunăreni, s-au organizat după norme cutumiare specifice, ele fiind consemnate în dreptul bizantin și în cel turcesc. Pe lângă aceste consemnări legile cutumiare păstorești ale românilor din Balcani sunt consemnate și în dreptul consuetudinar al sârbilor în sec. al XVI-lea. La fel și în dreptul slovac sau polonez. La slovaci se amintește „legea valahă” a păstorilor plecați din Transilvania, pe când în dreptul polonez se vorbește despre „legea moldovenească” a păstorilor plecați din Moldova.

Oricât de izolate ar părea regiunile pastorale, transhumanța prezintă în linii mari unitate și un sens definit care nu poate fi înțeles decât în lumina prefacerilor pe care le-a favorizat: întreținerea

legăturilor dintre românii trăitori sub diferite stăpâniri, mișcările de populație angrenate de oierit în timpul deplasărilor periodice, circulația valorilor și omogenizarea limbii și a obiceiurilor, răspândirea producțiilor populare cu ce au acestea mai de preț, toate acestea sunt numai o parte din șirul marilor împliniri care ne arată că acest fenomen pastoral reunește în ansamblul său câteva secole de istorie socială românească.

(Popescu-Sireteanu, 2017, p.38-39)

**Prof. Tudor Vlad
Rucăr, Muscel**

Bibliografie selectivă:

BERNEA ERNEST-*Civilizația română sătească*. -Editura Vremea, București, 2006

BERNEA ERNEST-*Spațiu, timp și cauzalitate la poporul român*. -Editura Humanitas, București, 2005

CEUCA VALER, BLEDEA GHEORGHE-*Țara Durerilor*. Editura Ziarului „Dezrobirea”, București, 1944

DENSUSIANU OVID-*Vieața păstorească în poezia noastră populară*. Editura pentru Literatură, București, 1966

GHELASSE I.ION- *Mocanii- importanța și evoluția lor social-economică în România*, Institutul de arte grafice „Tiparul Românesc”, București, 1941

GHINOIU ION coordonator, *Atlasul Etnografic Al Romaniei- Vol.II* Editura Academiei Române. Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, București, 2005

POPESCU-SIRETEANU ION- *Termeni păstorești în limba română*. vol I Editura Alfa, Iași, 2017

RUSU LIVIU- *Viziunea lumii în poezia noastră populară*, Editura pentru literatură, 1967

<https://ioncoja.ro/pastoritul-la-romani>)

NAȘTEREA DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS - BUCURIE A TOATĂ LUMEA

CARTEA VECHE ROMÂNEASCĂ DIN MĂNĂSTIREA ANINOASA - UN IMPORTANT MONUMENT RELIGIOS MUSCELEAN

Mănăstirea Aninoasa se află într-o frumoasă zonă musceleană, având hramul „Sf. Nicolae”, în partea de sud-est a din satului Aninoasa, pe o terasă din partea stângă a râului Bratia.

În studiul științific semnat de preotul Ioan Răuțescu numit „*Mănăstirea Aninoasa din județul Muscel*”,⁵ prezentând un valoros ansamblu de tradiție brâncovească.⁶

Consolidarea ansamblului de la Aninoasa s-a efectuat în perioada 1842-1845, sub stăreția egumenului Dionisie și de către Comisia Monumentelor Istorice în perioadele: 1924-1927 și 1973-1977.

Pictorul câmpulungean Pârvu Mutu a efectuat pictura originală în perioada (1657-1737). De menționat este faptul că acest pictor a creat o școală de pictură religioasă și laică în timpul domniilor lui Șerban Cantacuzino și Constantin Brâncoveanu fiind considerat precursor al artei portretistice în Țara Românească. Egumenul Varlaam, în anul 1730, restaurează unele scene iconografice distruse cât și completarea ansamblului pictural.

De afirmat este faptul că tot în anul 1838 a fost zugrăvit din nou și sfântul altar într-un stil diferit de restul bisericii. Cheltuiala picturii a fost suportată de către mitropolitului Daniil al II-lea. Dintre tablourile mai importante amintim: judecata din urmă, unde Adam și Eva închipuind neamul omenesc și cete de îngeri, acesta aflându-se deasupra ușii. Jos în partea dreaptă, tabloul cu tăierea pruncilor de către Irod. Deasupra acestui tablou este un grup de Evrei cu bărbi lungi și înfățișare tristă, alături de ei un grup de Agareni cu turbane pe cap și-n urma lor, țar Chir, țar Pop, țar Alexandru și Nabucodonosor. Lângă ușa, cu mâna dreaptă arătând spre tabloul cu judecata din urmă, e zugrăvit Moise proroc, la capătul căruia sunt scrise cuvintele:

- „Vedeți voi ludeilor și voi Agarenilor, pe care l-ați răstignit”.⁷

Alte tablouri mai importante sunt: chipurile a 6 apostoli, diferite cete de îngeri, grădina raiului care este

înconjurată de ziduri, chipul Mântuitorului Hristos, mai jos aflându-se două hori de femei cărora li se cântă din buciuri, corn, tobă și vioară. Cele două hori de femei închipuiesc ispitele lumești; frați amenințați de îngeri cu săbiile, sânt călugării care-și calcă legământul, lăsându-se ispitiți de deșertăciunile acestei lumi, iar cei ce merg la biserică, monahii care-și păzesc cu sfințenie toate îndatoririle lor. În partea de sus a ferestrelor sunt zugrăvite diferite desene și minuni din Vechiul și Noul Testament, aflându-se de asemenea și diferite chipuri de sfinți.

Pietrele de mormânt aflate în biserică sunt: jupâniței Alexandra – soția ctitorului, Saftiei V. Vlădescu (1840) și a preotului Stanci(1741)⁸

De menționat este faptul că dintre cărțile vechi care se păstrează la Aninoasa amintim:

1. *Liturghier*, tipărit în timpul lui Constantin Brâncoveanu cu cheltuiala mitropolitului Antim Ivireanu în anul 1713, fără însemnări.

2. *Penticostar*, tipărit în timpul domniei a doua a lui Mihai Racoviță, fiind mitropolitul Neofil de la Creta, fără însemnări.

3. *Sfânta și Dumnezeiasca Evanghelie* care prezintă text românesc și grecesc. Textul românesc este tipărit în timpul mitropolitului chir Neofil Criteanu (1750), iar cel grecesc în anul 1776. Cartea este îmbrăcată în argint, având în față Învierea Domnului cu inscripție grecească, la colțuri sânt cei patru evangheliști, iar în partea din spate este chipul Sfântului Nicolae tot în inscripție grecească.

4. *Cazania* (lipsind cea dintâi foaie) cu predoslovie semnată de Grigore ierodiaconul din sfânta Episcopie a Râmnicului, are scrise pe mai multe pagini consecutive, în partea de sus, următoarele cuvinte:

„Acest Chiriadodromion îl dau danie mănăstirii Aninoasii unde iaste hramul sfântului ierarh Sfintei Mitropolii din București. Deci cine îl va înstreina de la Aninoasa, să aibă blestemul Domnului Hristos, ca un fur de cele sfinte. Însemnatu-s-au ca să știe acum la

⁵ Preot Ioan Răuțescu, „*Mănăstirea Aninoasa din județul Muscel*”, Câmpulung-Muscel, 1933.

⁶ Vasile Drăguț, „*Dictionar enciclopedic de artă medievală*”, București, 1976.

⁷ *La foarte multe biserici și mănăstiri zugrăvite în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, în partea dreaptă a pridvorului, cum se vede și din răsărit, sunt înfățișate chinurile iadului.*

⁸ Ioan Răuțescu, „*Mănăstirea Aninoasa din județul Muscel*”, Câmpulung, 1933, p. 13 și p. 14.

leat o mie șapte sute nouăzeci și cinci, Februarie în trei zile”.

Grigore.....

Tot în această cazanie, de la pagina 36 înainte:

„La leat 1836 Aprilie 28, în zilele prea luminatului și prea înălțatului prinț a toată țara românească Alexandru Ghica s’au întâmplat de au dat o zăpadă și au ținut până la Mai. Și aflându-mă și eu pă acea vreme la sfânta mănăstire Aninoasa, m’am plimbat cu sania cu cai. Și spre știință am însemnat”.

Daniil Cantarol⁹

5. *Mineiul lunii Octombrie*, care a fost tipărit în zilele Mării Sale Io Alexandru Ipsilante voevod, cu bragoslovenia mitropolitului Ungrovlahiei chir Grigore la anul 1776, având următorul început:

„Însemnat aici în fericire zilele Mării Sale, luminatului și înălțatului Domn Io Alexandru Ipsilante voevod i gspdr zemli Vlahiskoe”.

Sfânta mănăstire Aninoasa din sud Muscel.¹⁰

6. *Mineiul pe luna Mai*, tipărit în zilele Mării Sale Io Alexandru Ipsilanti voevod la Râmnic în 1780.

7. *Mineiul lunei Martie*, tipărit de Chesarie episcopul Râmnicului în 1779.

8. *Cazania* cu predoslovia mitropolitului Neofil (lip-sind foaia de la început cu anul și locul tipăririi)¹¹, are următoarea însemnare îndatdupă predoslovie:

„La l(ea)t 1809, însemnau pe această cazanie și să află în Țara Rumânească stăpânitoare prea tare și izbânditoare la războiu oastea rusească, Muscalii. Și însemnau ca cine va citi, să aibăa mă pomeni”.

Gavriil monah rob la milostivul Dumnezeu.

La început, pe o foaie albă :

„Scri-am eu logo[făt] Costachi ot Focșani pă această cazanie ce să numește Ilie Miniati, pentru că eu aflându-mă aici în sfânta mănăstire Aninoasa, am făcut rugăciune sfinții sale părintelui arhimandrit Irimia, de mi-au dat-o ca să citească pă dânsa. Am însemnat aici înaintea viderilor dum[nea]voastră că oricine se va întâmplă să citească aceste trei-patru slove, să zică: Dumnezeu să-l pomeniască întru împărăția cerului”.

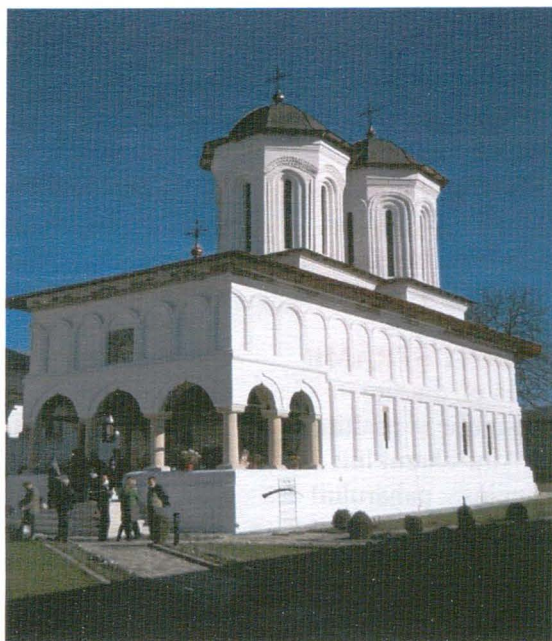
1822. Sept. 18.

⁹ „*Câmpulung-Muscel*”, monografie istorică, Câmpulung, 1943, p. 43-125, 127, 256.

¹⁰ Nu se arată numele celui ce a scris aceste cuvinte

¹¹ N. Stoicescu, „*Bibliografia localităților și monumentelor feudale din Țara Românească, I – Țara Românească*”, Vol. I., Editura Mitropoliei Olteniei, București, 1970, p. 33-34.

N. Stoicescu, „*Dictionar al marilor dregători din Țara Românească și Moldova (sec. XIV-XVII)*”, Editura Enciclopedică Română, București, 1971, p. 254-257.

Pe foaia 26-a pagina doua:

„La leat 1810 Sept. 25, însemnau pe această sfântă și dumnezeiască carte, ce mă numește Ilie Miniati, ce este a sfintei mănăstiri Aninoasa. Și când am însemnat aici, atunci se află în Țara Românească stăpânitori prea tari și izbânditori la războiu, Muscalii, întru al patrulea an al stăpânirii lor. Și eu însemnai ca cine va citi, să aibă a mă pomeni”.

Gavril ic(ono)m sf. mănăstirea Aninoasa.

Alte consemnări se află și la paginile: 97, 119, 120, 172, 200 și 222.

9. *Îndreptarea Legii* sau *Pravila* prezintă mai multe foi de la începutul și de la sfârșitul cărții lipsă.

La foaia numărul 446:

„*Romanos eg[umen] m[ănăstirii] Aninoasa*. Iunie 11[ea]t 1759, iar mai jos scris de altă mână:

„Această *Pravilă* este a sfintei mănăstiri Aninoasa. Pisah az mnogo greșni evrei Pavel ot gor Slănic, m[reși]ta Mart[ie] dni 16 [ea]t 7254 (= 1756)”.

10. *Cărți grecești*: din care amintim *Penticostar* care a fost tipărit în anul 1765, *Biblia*, *Psaltirea* și câteva minee, de la care lipsind începutul și sfârșitul.

În încheiere eu consider că biserica Sfântu Nicolae din Aninoasa Muscel este și va rămâne un important monument religios muscelian care va dăinui peste secole.

Prof. Ionel Marius Popescu

Muzeul Viticulturii și Pomiculturii Golești - Argeș

EPIGRAME ȘI CATRENE

DAMIAN AVRĂMESCU

Mereni, Constanța

AUTOCRITICĂ

Scriu epigrame, chiar insist
De vreo 10 – 12 ani!
Însă – ca epigramist,
Recunosc: nu fac doi bani!

JURĂMÂNT STRÂMB

A jurat că el, din fire
Crede-n-biblie și psaltire!
Minte! Altu-i harul lui:
E credincios... paharului!

FALSITATE

Îl „iubea”... iar dumnealui
Cam naiv, chiar o credea!
Ea, cu grije-i ascundea,
Că iubea doar...contul lui!

NĂPASTĂ

De când am luat-o de nevastă
(De-atunci, sunt 46 de ani!)
Mi-a dovedit că-i o năpastă:
În fiecare zi, vrea...bani!!!

ION DUMBI – București

DE SUSPINATUL

La optzeci și nouă ani, țineți minte,
Nu sunt bolând ci îs om cu...minte:
Mucalit, că așa mi-i felul,
Iubesc ca...trenul și muscelul.

EPIGRAMA

Epigrama-i un arici,
Cu înțepături mari sau mici:
Deși-i mare tevatura
Nu toți simt înțepătura.

NASUL ROȘ

Când am văzut mergând un moș,
Pe trei cărări cu nasul roș:
C-o babă slabă costelivă,
Mi-am zis că-i neam de sugativă.

CONSTATARE

Constat, surprins, că dintr-o dată,
Ai renunțat la apa plată:
Deoarece, lângă izvor,
Ai un butic, cu vinișor.

CUM E BINE?

Te știi de-o viață tot sărac. Mi-e
milă,
Prea ai făcut și tu ce popa zice!
De-ai fi făcut ce face el, amice,
Demult aveai mașină, bani și vilă!

SPIRITUL LUI

N-am fost la Câmpulung Muscel
De când era lupul...cățel!
Că mă voi rătăci, n-am frică:
Am ghid pe nenea Tudorică!

LEGI ÎNVECHITE!

Vechi sunt ale justiției legi
Și-s cam împotmolite-n glod!
Mai actual - de stai s-alegi,
E al lui Hammurabi cod!

RUGĂ

La bisericuța din Vișoi
Mulți enoriași, bruneți, sunt noi:
Se roagă pentru noroc,
Dar i-a pus gardul pe foc.

CÂND PLOUĂ

Se plânge unul la altul
Că le udă lor asfaltul:
Dar la țară e bucurie
Au ce pune-n farfurie.

AGHIAZMA

Se zvonește, oameni buni,
C-aghiazma face minuni:
Un bețiv îmi spune mie
Că-l trezește din beție.

UITAREA REGILOR

Linște este în monarhie,
În republică-i babilonie:
Deși făcut-au țara mare
Regii-s cinstiți azi cu...uitare!

PĂZEA! A LUAT-O LA MĂSEA!

N-a fost țuca prea bătrână,
Dar, călare pe butoi,
Câte-un soi...și înc-un țoi,
Merg acasă fără frână!

AI ÎNCURCAT-O!

Vor sări precis scânteii,
Că nevasta nu te iartă.
I-ai promis că nu mai bei
Și iar ai...,făcut-o fiartă!”

UNDE DĂM...ȘI UNDE CRAPĂ!?

El vrea fabule să scrie,
Dar nici una nu-i mai „brează”!
Clar, nu știe „meserie”:
Omul ăsta...fabulează!

OAMENILOR DE CULTURĂ MUSCELENI

Zona cred că este de vină.
Cultura, arte-s mână-n mână:
Succesele voastre, curg,
Toamna când roadele-s în pârg.

ÎNTREBARE

Vă pun azi o întrebare vouă.
De ce ați murit în optzeci și nouă?:
V-ați bucurat ca nebunii,
Că bunăstarea-i doar la unii!

RUCĂREANULUI CORNEL STOIAN PUI DE DAC

(75 ani)

La Rucăr îi zi mare
Căci este sărbătoare:
Cu mult peste jumătate de veac,
S-a născut un pui de drac.

ECONOMISTULUI STRÂNGĂTOR

Nu degeaba-i ...economist,
Are iz de afacerist:
Strânge cultură, câte un ban
Și-n desagă încă un an.

P.S. La mulți ani! Sănătate și noi
succese în viață și pe tărâmul cultu-
ral. Îți transmite junele diplomat –
economist, Ion Dumbi

PĂDUCHE FĂLOS

Un păduche brav s-a fălit
Că un Luceafăr a ciupit
Dar știu că în democrație
Se-nghite orice ineptie.

CULTURA ȘI GURA DE OXIGEN

La urgență-i zarvă mare
Cultura-i la reanimare:
Scapă doar într-un singur gen
Cioacă gură de oxigen!

ION (JEAN) FLOREA – Câmpulung

**Prietenului meu de suflet, Cornel
Stoian, din inimă și cu toată dra-
gostea**

LUI CORNEL

E om harnic și cuminte
Nimeni nu i-o ia-nainte
Când e vorba de cultură
N-o ia doar pe arătură,
Face și literatură.

PRIETENULUI MEU

Cornel nu este hoinar
E om harnic, gospodar
Dar când dă de-o țuică bună
Atunci treaba merge strună.

CONSIDERAȚIE

Domnii Vlad și cu Stoian
Oameni bravi și de cultură
Stau în Rucăr pe maidan
Și produc literatură.

BALADĂ

Nu-l cunoașteți pe Stoian?
I se spune și Cornel.
El e neam de rucărean,
Nu te poți pune cu el.

D-LUI CORNEL STOIAN

Nea Cornel e dus haihui
Sus pe „Piatra Craiului”
Dă cu bățul pe hârtie
Și crede că-așa se scrie.

PAUL PUIU - Câmpulung

DEBUT ÎN REVISTA

UNUI PRIETEN CU PAHARUL

La o terasă, într-un colț,
S-a așezat la masă
Cerându-i unui ospătar:
De la Cotnari, o grasă!

UNUI INTRIGANT PERVERS

Cu gânduri ascunse umblă,
Lumea zice că-i pervers,
Tot se gudură și mușcă,
Dar va fi mereu un șters.

UNEI PLATINATE

La petroliști a comandat
De pe teren, o sondă,
Să-și bea cocktailul din pahar,
Uitând că este...blondă.

PATENT DNA

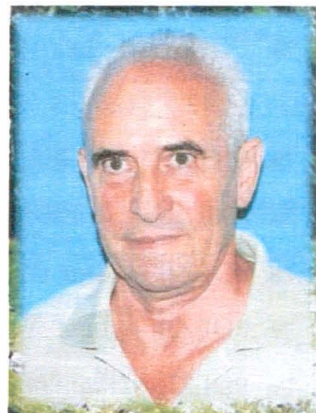
Dosare pe denunțuri au dospit...
La DNA minciuna e o pistă
Iar după ani, în clar, s-a dovedit...
„O faptă care nu există”!

FRĂȚIA PAIULUI CU BÂRNA

Unui amic se străduia
Din ochi să-i scoată paiul
De bârna lui s-a împiedicat
Și l-a călcat tramvaiul.

UNUI PIERDE VARĂ

La muncă stă mai mult la soare,
A păcălit-o cu umor,
Pe bulevard e craiul mare
Dar e doar coadă de topor.

PROST VERSUS DEȘTEPT

„Eu nu mi-arăt, de fel intelingenta”
Zicea un prost din „Clanul perma-
nent”
Gândind la cel ce-i onora prezența:
„Periculos” e de...inteligent!

CUPRINS

EDITORIAL

- ✎ EROUL, FECIOARA ȘI TEMPLUL – *Autor Prof. Tudor Vlad*..... 1

ACTUALITATE

- ✎ INTERVIU CU MAESTRUL EMERIT PROF.GAVRIIL PRUNOIU_-PARTEA A IV-A –
Autor Prof. Tudor Vlad 2
- ✎ INTERVIU CU BOGDAN LUNGIANU_PARTEA A-IV-A – *Autori Prof. Tudor Vlad, Ec.
Cornel Stoian* 3
- ✎ NUNTA ANULUI ÎN MUSCEL – *Autor Prof. Tudor Vlad*..... 4
- ✎ POVESTE CE DĂ DE VESTE – *Autor Ing. Scriitor Constantin Agricola Miu.* 6
- ✎ ÎN MEMORIAM_O MARE PERSONALITATE ISTORICĂ_PROF .VINTILĂ NAPOLEON
PURNICHİ – *Autor Ec. Cornel Stoian* 6
- ✎ REVISTA "PIATRA CRAIULUI" A ÎMPLINIT ȘAPTE ANI – *Autor C-Tin Agricola Miu* 8
- ✎ REVISTĂ DE SUFLET – *Autor Prof. Cezar Bădescu* 9

ACVARELĂ DE RUCĂR

- ✎ ISTORII NECONVENȚIONALE DIN MUSCEL – *Autor Ec. Sterian Pricope* 10
- ✎ MIHAI EMINESCU ȘI LEGENDA HAIDUCULUI MUSCELEAN STANCIU BRATU – *Autor
Pr. Paroh Cîrstina Gheorghe* 13
- ✎ PERSONALITĂȚI RUCĂRENE ȘI MUSCELENE – *Autor Ec. Cornel Stoian*..... 15
- ✎ CONSEMNĂRI EDITORIALE – *Consemnat Ec. Cornel Stoian* 20

ARS LONGA VITA BREVIS

- ✎ O CANĂ CU CEAI – *Autor Prof. Aurelia Corbeanu*..... 23
- ✎ IEPURAȘUL DE LA BUNICA – *Autor Prof. Aurelia Corbeanu*..... 24
- ✎ POEZII – *Autor Prof. Tudor Vlad*..... 25
- ✎ POEZII – *Autor Nușa Cantemir* 26
- ✎ POEZII – *Autor Ing. - Prof. Gheorghe Avram* 27
- ✎ EROILOR DE LA PRAVĂȚ – *Autor Gheorghe Vintilă* 28
- ✎ POEZII – *Autor Ing. Scriitor Damian Avrămescu* 28
- ✎ POEZIE – DEBUT POETIC – *Autor Eliza-Maria Stoian* 31
- ✎ POEZII – *Autor Olivia-Gabriela Stoian* 31
- ✎ POEZII – *Autor Maria-Ioana Vasiloiu* 31
- ✎ IMNUL VIETII – *Autor Maica Tereza De Calcuta*..... 32
- ✎ POEZII – *Autor Oneață Vasile* 32

✎ POEZII – <i>Autor Irimia Ion</i>	34
✎ POEZIE – DOR DE TATĂ – <i>Autor Necunoscut</i>	34
✎ POEZII – <i>Autor Jurist Ion Octavian Bănică</i>	35
✎ POEZII – DEBUT ÎN REVISTA „PIATRA CRAIULUI” – <i>Autor Paul Puiu</i>	36
✎ POEZII – <i>Autor Diplomat Mihai Epure</i>	38
✎ DEBUT POETIC ÎN REVISTA „PIATRA CRAIULUI” PASAJE SELECTATE DIN VOL. „TRANSFĂGĂRĂȘANUL – AȘA CUM A FOST!”.....	39

HISTORIA MAGISTRA VITAE

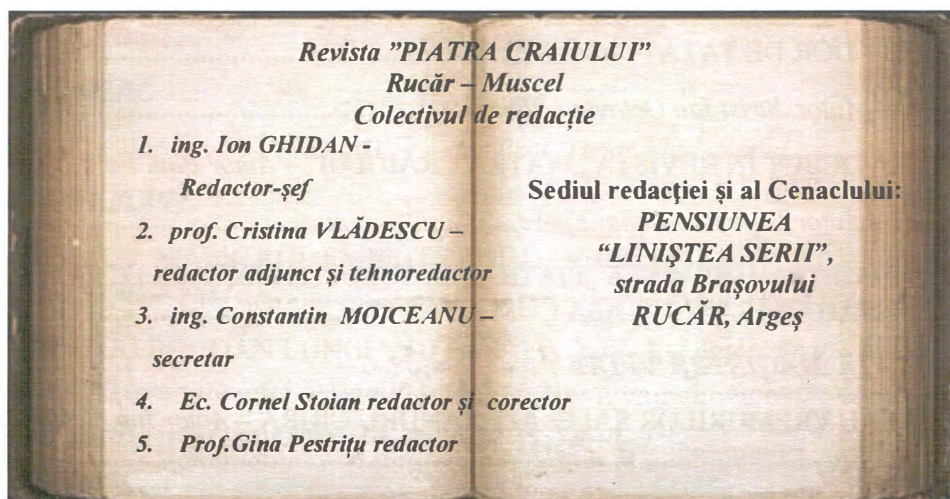
✎ UN OM AL VREMURILOR SALE: ALEXANDRU CIURA – <i>Autor Ing. Scriitor Constatin Agricola Miu</i>	42
✎ LUPTĂTORI MUSCELENI PE FRONTURILE RĂZBOIULUI PENTRU REÎNTREGIREA NEAMULUI – <i>Autor Prof. Bogdan Vasilescu</i>	48
✎ EMINESCU – VISUL UNIRII CELEI MARI – <i>Autor Nușa Cantemir</i>	50
✎ ANUL CENTENARULUI MARII UNIRI–2018–SAMOIĂ MÂRZA– <i>Autor Nușa Cantemir</i>	52
✎ MĂiestRIA RUCĂRENILOR ȘI DRAGOSLOVENILOR – <i>Autor Nușa Cantemir</i>	53
✎ CONTRIBUȚIA ARGEȘENILOR ÎN ACTUL ROMÂNIEI MARI – <i>Autor Nușa Cantemir</i>	55
✎ TRANSFĂGĂRĂȘANUL - PROIECTUL VIA SACRA – <i>Autor Nușa Cantemir</i>	57
✎ CENTENARUL MARII UNIRI DE LA UNIREA PRINCIPATELOR, LA UNIREA CEA MARE REPERE CRONOLOGICE DEFINITORII – <i>Autori: Gl. Bg. (Rtr.) Florian Tucă, Col. (Rtr.) Laurențiu Domnișoru</i>	59
✎ MESAJUL REGELUI CAROL AL II-LEA DIN ANUL 1934 CU PRIVIRE LA UNIREA TUTUROR ROMÂNILOR – <i>Autori: Gl. Bg. (Rtr.) Florian Tucă, Col. (Rtr.) Laurențiu Domnișoru</i>	65
✎ CRÂMPÉE DIN DRAGOSLAVELE – 1916 – <i>Autor Ing. Ion Pietrăreanu</i>	67
✎ IMPLICAȚII ALE BISERICII ORTODOXE ÎN CONTEXTUL ȘI REALIZAREA MARII UNIRI – <i>Autor Pr. Paroh Dr. Arsulescu Sebastian</i>	69

TRADIȚII

✎ VATRA ROMÂNEASCĂ ȘI TRANSHUMANȚA - FACTORI DE FORMARE ȘI EVOLUȚIE A CIVILIZAȚIEI TRADIȚIONALE ROMÂNEȘTI – <i>Autor Prof. Tudor Vlad</i>	75
✎ NAȘTEREA DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS - BUCURIE A TOATĂ LUMEA CARTEA VECHĂ ROMÂNEASCĂ DIN MĂNĂSTIREA ANINOASA - UN IMPORTANT MONUMENT RELIGIOS MUSCELEAN – <i>Autor Prof. Ionel Marius Popescu</i>	78

EPIGRAMA ȘI CATRENE

✎ INGINER SCRITOR DAMIAN AVRĂMEȘCU.....	80
✎ DIPLOMAT FINANȚE ION DUMBI.....	80
✎ INGINER ION (JEAN) FLOREA.....	81
✎ PAUL PUIU.....	81

ASOCIAȚIA CULTURALĂ
"RUFFA ARBOR,,
Rucăr - Muscel

1. †Nistor Iosif – președinte
2. Vlad Tudor – vicepreședinte
3. Moiceanu Constantin – vicepreședinte
4. Stoian Cornel – secretar general

SPONSORII REVISTEI
"PIATRA CRAIULUI"

Sponsorii revistei nr. 8-9/2018

1. DIPLOMAT MIHAI EPURE
2. INGINER PIETRĂREANU ION
3. INGINER GHIDAN ION
4. Col.rez. LUNGOCI GH.
5. INGINER AVRĂMESCU DAMIAN
6. PENSIONAR DULAMĂ GHE.

Membrii ai
Cenaclului „Mihail Lungianu”
Rucăr-Muscel primiți ulterior

1. Arsulescu Sebastian – preot paroh
2. Ancu Virgil – constructor
3. † Purnichi Vintilă – profesor
4. Purnichi Petruța – profesor
5. Vlad Maria – profesor
6. Vorovenci Ana -profesor

1. Responsabilitatea pentru conținutul articolelor revine integral autorilor.
2. Revista se distribuie contra-cost.
4. Fotografiile aparțin colecției personale prof. Tudor Vlad, Stoian Cornel. open source/facebook

Adrese utile de contact

cristina_vladescu27@yahoo.com, tudor_lunca@yahoo.com
["https://revistapiatracraiului.wordpress.com"](https://revistapiatracraiului.wordpress.com)
www.facebook.com/cenaclul_mihail_lungianu, Clubul
 "Proinfo", Liceul Rucăr: bazaimprimarii@yahoo.com

Coperta 1. Nuntă musceleană
Coperta 2, 3. Instantanee
Coperta 4. Artist Ștefan Radu Tatan –
executat de artist Alex Marinescu -
Câmpulung

Membrii fondatori ai
Cenaclului „Mihail Lungianu”
Rucăr-Muscel

1. Prof. Vlad Tudor – președinte
2. Ec. Stoian Cornel – secretar
3. Ing. Moiceanu Ctin – trezorer
4. Ing.-prof. Avram Gheorghe
5. Ing. Ghidan Ion
6. † Prof. Nicolae Gheorghe – Podișor
7. † Artist Nistor Iosif
8. Prof. Vorovenci Adelina

Ne-am întors cu alte versuri de suflet din lirica genului Country ! Cu suflet,
de la țară ! With Love by the country soul !

ALAN JACKSON-Remember When

Traducerea și adaptarea TWO-DOORS(THE WILD)-an old country fan-fân !

AMINTEȘTE-ȚI ATUNCI CÂND...

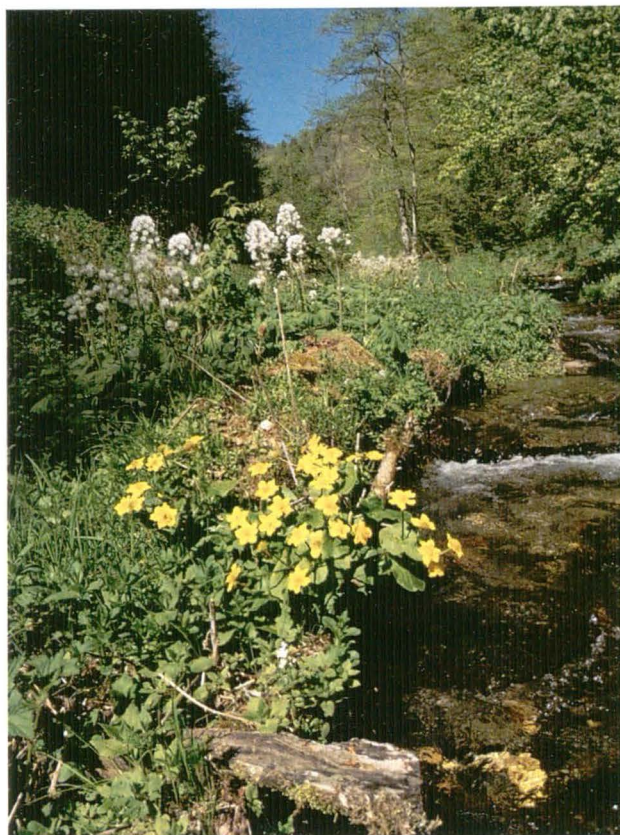
Amintește-ți, atunci când eram tineri
Timpul stătea în loc și dragostea era tot ce știam
Tu ai fost prima mea dragoste, așa am fost și eu
Am făcut dragoste și apoi ai plâns
Amintește-ți, atunci când...
Amintește-ți, atunci când am făcut jurămintele
Și am pornit la drum
Ne-am dăruit inimile, a fost un început, a fost greu
Am trăit, am învățat, viața ne-a încercat
Au fost bucurii, au fost răni
Amintește-ți, atunci când...
Amintește-ți, atunci când cei bătrâni au murit și cei noi s-au născut
Și viața sa schimbat, s-a reorganizat
Ne-am împăcat, ne-am despărțit
Ne-am frânt inimile unul altuia
Amintește-ți, atunci când...
Amintește-ți, atunci când sunetul piciorușelor mici
Era muzica pe care
Dansam de la o săptămână la alta
Ai adus înapoi dragostea, am găsit încrederea
Am promis că niciodată nu v-om renunța
Amintește-ți, atunci când...
Amintește-ți, atunci când treizeci părea atât de vechi
Acum privim înapoi, nu e doar un pas înainte
Spre unde ne aflăm,
Spre unde am fost,
Am spus că vom face totul din nou
Amintește-ți, atunci când...
Amintește-ți, atunci când am spus, când vom încărungi
Când copiii vor crește și se vor îndepărta
Nu vom fi triști, vom fi bucuroși
Pentru toată viața pe care noi am avut-o împreună
Și ne vom aminti când...
Ne vom aminti când...

DRAGOSTEA POATE CONSTRUI UN POD

Mă plimb cu bucurie în deșert
Fără pantofi pe picioarele mele
Pentru a împărtăși cu voi ultima mușcătură
Pe care din pâine trebuia să o mănânc
Voi înota să vă salvez
În marea voastră de vise sfărâmate
Când toate speranțele tale s- au năruit
Permiteți-mi să vă arăt ce înseamnă dragostea
Dragostea poate construi un pod
Între inima ta și a mea
Dragostea poate construi un pod
Nu crezi că este timpul?
Mi-aș șopti dragostea atât de tare
Încât fiecare inimă va putea înțelege
Dragostea și iubirea numai
Se pot alătura triburilor omului, și nu alte încercări
Mi-aș da dorința inimii pentru a putea vedea
Primul pas este să înțelegi că totul începe cu tine și cu mine.
Când stăm împreună, este ora cea mai frumoasă
Putem face orice, orice
Credem că ne stă în putere
Dragostea poate construi un pod
Între inima ta și a mea
Dragostea poate construi un pod
Nu crezi că este timpul ?

"Pe pământ avem două șanse, credința și arta."

Grigore Leșe

ISSN 2247-1553
ISSN-L 2247 – 1553
EDITURA LARISA